

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI
Esnaf, Sanatkârlar ve Kooperatifçilik Genel Müdürlüğü

1163 SAYILI KOOPERATİFLER KANUNU VE YÖNETMELİKLER

Ağustos 2024

İÇİNDEKİLER

KOOPERATİFLER KANUNU _____ **4**

BİRİNCİ BÖLÜM _____ **4**

Kooperatif ve Kuruluşu _____ **4**

A) Tarif: _____ 4

B) Kuruluş, muteberlik şartları, isim kullanma yetkisi: _____ 4

C) İzin verme, tescil ve ilan: _____ 4

D) Anasözleşmeye konacak hükümler: _____ 5

E) Tüzel kişiliğin kazanılması ve sorumluluk: _____ 6

İKİNCİ BÖLÜM _____ **6**

Ortaklık Sifatının Kazanılması ve Kaybedilmesi _____ **6**

A) Ortaklığa girme şartları ve ek ödemeler: _____ 6

B) Ortaklığın sona ermesi: _____ 7

C) Ortaklıktan çıkarılma esasları ve itiraz: _____ 8

D) Kooperatiften çıkan veya çıkarılan ortaklarla hesaplaşma süresi ve yükümlülük: _____ 8

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM _____ **9**

Ortakların Hak ve Ödevleri _____ **9**

A) Ortaklık senedi: _____ 9

B) Ortaklık payları, şahsi alacaklılar: _____ 9

C) Ayni sermaye: _____ 10

Ç) Hak ve vecibelerde eşitlik: _____ 11

D) Ortakların ödev ve sorumlulukları: _____ 12

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM _____ **14**

Kooperatif Hesapları _____ **14**

A) Gelir gider farkları, bölünmesi ve paylara faiz verilmesi: _____ 14

B) Yedek akçe ayırımı: _____ 14

C) Ortak ve personel için yardım fonları: _____ 15

D) Gelir gider farkından ilk ayrılacak fonlar: _____ 15

BEŞİNCİ BÖLÜM _____ **15**

Kooperatif Organları _____ **15**

A) Genel kurul: _____ 15

B) Yönetim kurulu: _____ 20

C) Denetçiler: _____ 23

ALTINCI BÖLÜM _____ **25**

Kooperatif Birlikleri, Kooperatifler Merkez Birlikleri, Türkiye Milli

Kooperatifler Birliği ve Danışma Kurulu _____ **25**

A) Kooperatif birlikleri: _____ 26

B) Kooperatifler merkez birlikleri: _____ 27

C) Türkiye Milli Kooperatifler Birliği: _____ 27

D) Temsilcilerin belirtilmesi: _____ 27

E) Danışma Kurulu: _____ 27

YEDİNCİ BÖLÜM	28
Kooperatiflerin Dağılması	28
A) Dağılma sebepleri:	28
B) Ticaret siciline bildirme:	29
C) Tasfiye mamelekin paylaşılması:	29
D) Birleşme suretiyle dağılma:	29
E) Bir kamu tüzel kişiliği tarafından devralınmak:	30
SEKİZİNCİ BÖLÜM	31
Ticaret Bakanlığının Görev ve Yetkileri	31
A) Genel olarak Bakanlığın görev ve yetkileri:	31
B) Bakanlık temsilcileri ve kararların yürürlük şartı:	31
C) Örnek anasözleşme hazırlanması:	32
D) Muhasebe usulü ve defterler:	32
E) Teftiş ve denetleme:	32
F) Teftiş ve denetleme ile görevlendirme:	33
DOKUZUNCU BÖLÜM	33
Çeşitli Hükümler	33
A) Siyasi faaliyet yasağı:	33
B) Muafliklar:	33
C) Tanıtma ve eğitim hizmetlerini sağlayacak fon:	34
D) Uyuşmazlıklar, hakem kurulları:	34
E) Saklı hükümler:	34
F) Anonim şirket hükümlerine atıf:	35
G) Davaların niteliği ve muhakeme usulü:	35
H) Kaldırılan hükümler:	35
İlgili Bakanlık:	35
Cezai sorumluluk:	35
Bağdaşmayan görevler	36
Üniversitelerin yönetim kurulunda üye bulundurma hakkı	37
Kooperatif Bilgi Sistemi:	37
Geçici Hüküm:	38
İ) Yürürlüğe girme:	41
İ) Kanunu yürütecek makam:	41
24/4/1969 TARİH VE 1163 SAYILI KANUNA	
İŞLENEMEYEN HÜKÜMLER:	42
1 – 6/10/1988 tarihli ve 3476 sayılı Kanunun Geçici Maddeleri:	42
1163 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN	
MEVZUATIN VEYA ANAYASA MAHKEMESİ	
KARARLARININ YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHLERİNİ	
GÖSTERİR TABLO	43
KOOPERATİFÇİLİK EĞİTİMİ YÖNETMELİĞİ	47

KOOPERATİF VE ÜST KURULUŞLARININ GENEL KURUL TOPLANTILARININ USUL VE ESASLARI İLE BU TOPLANTILARDA BULUNDURULACAK BAKANLIK TEMSİLCİSİNİN NİTELİK VE GÖREVLERİ HAKKINDA YÖNETMELİK	60
KOOPERATİF BİLGİ SİSTEMİ YÖNETMELİĞİ	83
KOOPERATİFLERDE ELEKTRONİK ORTAMDA YAPILACAK GENEL KURULLARA İLİŞKİN YÖNETMELİK	93
KOOPERATİF VE ÜST KURULUŞLARININ DENETİMİNE DAİR YÖNETMELİK	98

KOOPERATİFLER KANUNU

Kabul Numarası ve Tarihi : 1163-24/4/1969
Yayımlandığı R.G. Tarih ve Sayı : 10/5/1969-13195

BİRİNCİ BÖLÜM Kooperatif ve Kuruluşu

A) Tarif:

Madde 1 – (Değişik: 21/4/2004-5146/ 1 md.)

Tüzel kişiliği haiz olmak üzere ortaklarının belirli ekonomik menfaatlerini ve özellikle meslek veya geçimlerine ait ihtiyaçlarını işgücü ve parasal katkılarıyla karşılıklı yardım, dayanışma ve kefalet suretiyle sağlayıp korumak amacıyla gerçek ve tüzel kişiler tarafından kurulan değişir ortaklı ve değişir sermayeli ortaklıklara kooperatif denir.

B) Kuruluş, muteberlik şartları, isim kullanma yetkisi:

Madde 2 – (Değişik: 15/2/2018-7099/7 md.)

Bir kooperatif en az 7 ortak tarafından imzalanacak anasözleşme ile kurulur. Anasözleşmenin ticaret sicili müdürlüğünde yetkilendirilmiş personel huzurunda imzalanması gerekir. İlgili Bakanlık faaliyet konuları itibarıyla kooperatifleri sınıflandırmaya, çalışma bölgeleri oluşturmaya, kooperatif kuruluşu için asgari ortak sayısından az olmamak üzere ortak sayısı ve kooperatif kurulmasına yönelik diğer şartlar ile usul ve esasları belirlemeye yetkilidir. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar ilgili Bakanlık tarafından çıkarılacak tebliğ ile belirlenir.

Yapı kooperatifleri ile konusuna taşınmaz mal temlikli dahil bulunan diğer kooperatiflerin anasözleşmelerinde ortaklara taşınmaz mal temlik edileceği hakkındaki taahhütler başka bir resmi şekil aranmaksızın muteberdir.

Sermaye miktarı sınırlandırılarak kooperatif kurulamaz. Kooperatif adını ancak bu kanuna göre kurulmuş teşekküller kullanabilir.

(Ek: 6/10/1988-3476/1 md.) Kooperatifler ve üst kuruluşlarının unvanlarında, kamu kurum ve kuruluşlarının isimlerine yer verilemez.

C) İzin verme, tescil ve ilan:

Madde 3 – Ana sözleşme, Ticaret Bakanlığına verilir. Bakanlığın kuruluşu izin vermesi halinde, kooperatif merkezinin bulunduğu yer ticaret siciline tescil ve ilan olunur. Tescil ve ilan olunacak hususlar şunlardır:

1. Ana sözleşme tarihi,
2. Kooperatifin amacı, konusu ve varsa süresi,
3. Kooperatifin unvanı ve merkezi,
4. Kooperatifin sermayesi ve bunun nakdi kısmına karşılık olarak ödenen en az miktar ve her ortaklık payının değeri,

5. Ortaklık payı belgelerinin ada yazılı olduğu,
 6. Aynı sermaye ve devralınan akçalı kıymetlerle işletmelerin neden ibaret oldukları ve bunlara biçilen değerler,
 7. Kooperatifin ne suretle temsil olunacağı ve denetleneceği,
 8. Yönetim Kurulu üyeleriyle kooperatifi temsile yetkili kimselerin ad ve soyadları,
 9. Kooperatifin yapacağı ilanların şekli ve anasözleşmede de bu hususta bir hüküm varsa yönetim kurulu kararlarının pay sahiplerine ne suretle bildirileceği,
 10. Kooperatifin şubeleri: Kooperatifler, lüzum gördükleri takdirde memleket içinde ve dışında şubeler açabilirler. Şubeler, merkezin sicil kaydına atıf yapılmak suretiyle buldukları yer ticaret siciline tescil olunurlar.
- Ticaret Bakanlığı, ana sözleşmelerin, kanunun ihtiyari hükümlerinden ayrıldığı ileri sürerek kooperatifleri kuruluşuna izin vermekten kaçınmaz. Anasözleşmenin değişiklikleri de kuruluştaki usullere bağlıdır.

D) Anasözleşmeye konacak hükümler:

I – Mecburi hükümler:

Madde 4 – Kooperatif anasözleşmesinde aşağıdaki hususlara ait hükümlerin yer olması gerekir.

1. Kooperatifin adı ve merkezi,
2. Kooperatifin amacı ve çalışma konuları,
3. Ortaklık sıfatını kazandıran ve kaybettiren hal ve şartlar,
4. Ortakların pay tutarı ve kooperatif sermayesinin ödenme şekli, nakdi sermayenin en az 1/4 nün peşin ödenmesi,
5. Ortakların aynı sermaye koyup koymıyacıkları,
6. Kooperatiflerin yükümlerinden dolayı ortakların sorumluluk durumu ve derecesi,
7. Kooperatifin yönetici ve denetleyici organlarının görev ve yetki ve sorumlulukları ve seçim tarzları,
8. Kooperatifin temsiline ait hükümler,
9. Yıllık gelir gider farklarının, hesaplama ve kullanma şekilleri,
10. Kurucuların adı, soyadı iş ve konut adresleri,

II – İhtiyari hükümler:

Madde 5 – Anasözleşme ayrıca aşağıdaki hususları da kapsıyabilir.

1. Genel kurulun toplantısı, kararların alınması, oyların kullanılması hakkındaki hükümler;
2. Kooperatifin çalışma şekline dair esaslar;
3. Kooperatifin birliklerle olan münasebetleri;
4. Kooperatifin diğer bir kooperatifle birleşmesine ait hükümler;
5. Kooperatifin süresi.

III – Yorumlayıcı hükümler:

Madde 6 – 5 inci maddenin 1 ve 2 nci bentlerinde yazılı hususlar hakkında anasözleşmede hüküm olmadığı takdirde aşağıdaki hükümler uygulanır.

1. Genel kurul, kooperatifi temsile yetkililer tarafından imzalanan taahhütlü mektuplarla veya bir mahalli gazete ve bir internet haber sitesi ile köylerde ise yazılı olarak imza karşılığı toplantıya çağrılır.¹

2. Kooperatifin faaliyeti; kooperatifin amacı ve çalışma konusuyla sınırlıdır.

E) Tüzel kişiliğin kazanılması ve sorumluluk:

Madde 7 – Kooperatif ticaret siciline tescil ile tüzel kişilik kazanır. Tescilden önce kooperatif namına işlem yapanlar bunlardan şahsan ve zincirleme olarak sorumludur.

İKİNCİ BÖLÜM

Ortaklık Sifatının Kazanılması ve Kaybedilmesi

A) Ortaklığa girme şartları ve ek ödemeler:

I. Ortaklığa girme şartları ve ortak sayısı:

Madde 8 – (Değişik: 6/10/1988 - 3476/2 md.)

Kooperatif ortaklığına girmek için gerçek kişilerin medeni hakları kullanma yeterliliğine sahip olmaları gerekir. Ortak olmak isteyen gerçek ve tüzelkişiler, kooperatif anasözleşmesi hükümlerini bütün hak ve ödevleriyle birlikte kabul ettiklerini belirten bir yazı ile kooperatif yönetim kuruluna başvururlar. **(Ek cümle: 21/10/2021 – 7339/1 md.)** Yönetim kurulu başvuruyu bir ay içinde sonuçlandırır ve başvuru sahibine kararı taahhütlü mektupla ya da elden imza karşılığında tebliğ eder. Kooperatif, ortaklarına kendi varlığı dışında şahsi bir sorumluluk veya ek ödemeler yüklüyor ise ortak olmak isteği, bu yükümlerin yazılı olarak kabul edilmesi halinde değer taşır.

Yönetim Kurulu; ortaklar ile ortak olmak için müracat edenlerin anasözleşmede gösterilen ortaklık şartlarını taşıyıp taşımadıklarını araştırmak zorundadır.

Yapı kooperatiflerinde konut, işyeri ve ortak sayısı genel kurulca belirlenir. Yönetim Kurulu, genel kurulca kararlaştırılan sayının üzerinde ortak kaydedemez.

(Ek dördüncü fıkra: 21/10/2021 – 7339/1 md.) Kamu kaynaklarından desteklenen kredilere kefil olan kooperatifler ile kamu kaynaklı tarımsal

¹ 13/10/2022 tarihli ve 7418 sayılı Kanununun 28 inci maddesiyle; bu bentte yer alan “mahalli gazete” ibaresi “bir mahalli gazete ve bir internet haber sitesi” şeklinde değiştirilmiştir.

desteklemelere aracılık yapan kooperatiflerde, yönetim kurulu anasözleşmede belirtilen şartları taşıyanları ortaklığa kabulden kaçınmaz.

II – Tüzel kişilerin ortaklığı:

Madde 9 – (Değişik: 21/4/2004 – 5146/ 2 md.)

Kamu ve özel hukuk tüzel kişileri amaçları bakımından ilgilendikleri kooperatiflerin kuruluşlarına yardımcı olabilir, önderlik edebilir ve ortak olabilirler.

B) Ortaklığın sona ermesi:

I – Ortaklıktan çıkma serbestisi - tazminat:

Madde 10 – Her ortağın kooperatiften çıkma hakkı vardır. Çıkma keyfiyetinin kooperatifin mevcudiyetini tehlikeye düşürmesi halinde ayrılmak istiyen ortağın, muhik bir tazminat ödenmesine dahi hüküm anasözleşmeye konulabilir.

II – Ortaklıktan çıkmanın sınırlandırılması:

Madde 11 – Kooperatiften çıkma hakkının kullanılması, anasözleşme ile en çok 5 yıl için sınırlandırılabilir.

Haklı ve önemli sebeplerle bu süreden evvel çıkabileceği hususunda Anasözleşmeye hüküm konulabilir.

Bir ortağın hiçbir suretle kooperatiften çıkamayacağına dair bağlamalar hükümsüzdür.

III – Bildirme süresi ve çıkma zamanı:

Madde 12 – Çıkış, ancak bir hesap senesi sonu için ve en az 6 ay önceden haber verilerek yapılır. Anasözleşmede daha kısa bir süre belirtilip hesap senesi içinde çıkışa müsaade edilebilir.

IV – Ortaklıktan çıkmayı kabulden kaçınma:

Madde 13 – Yönetim kurulu, anasözleşmeye uygun olarak yapılacak isteğe rağmen, bir ortağın kooperatiften istifasını kabulden kaçınacak olursa, ortak çıkma dileğini noter aracılığı ile kooperatife bildirir. Bildiri tarihinden itibaren çıkma gerçekleşir.

V – Ortağın ölümü ve ortaklığın devri:

Madde 14 – Ortağın ölümü ile ortaklık sıfatı sona erer.

Anasözleşmede gösterilecek şartlarla ölen ortağın mirasçılarının kooperatifte ortak olarak kalmaları sağlanabilir.

(Değişik: 6/10/1988 - 3476/3 md.) Ortaklık devredilebilir. Yönetim kurulu, ortaklığı devralan kişinin ortaklık niteliklerini taşıması halinde, bu kişiyi ortaklığa kabul eder.

VI – Görev veya hizmetin bitmesi, taşınmaz mal veya işletme karşılığı ortaklık:

Madde 15 – Ortaklık sıfatı bir görev veya hizmetin yerine getirilmesine bağlı ise, bu görev veya hizmetin sona ermesi ile ortaklık sıfatı kalkar. Bu halde Anasözleşmeye hüküm konulmak suretiyle ortaklığın devamı sağlanabilir.

Ortaklık sıfatının kazanılması, Anasözleşme ile bir taşınmaz malın mülkiyetine bağlı hakların kullanılmasına veya bir teşebbüsün işletilmesine bağlanabilir. Bu gibi hallerde taşınmaz malın mülkiyetinin veya işletmenin üçüncü şahıslara devir veya temlik ile ortaklık sıfatının bir hak olarak yeni malike veya işletmeyi alana geçebileceğini anasözleşme hüküm altına alabilir. Taşınmaz mala ait bu şekil iktisabın üçüncü şahıslara karşı muteber olması tapu siciline bu yoldan meşruhat verilmesine bağlıdır.

C) Ortaklıktan çıkarılma esasları ve itiraz:

Madde 16 – (Değişik birinci fıkra: 6/10/1988 - 3476/4 md.) Kooperatif ortaklığından çıkarılmayı gerektiren sebepler anasözleşmede açıkça gösterilir. Ortaklar anasözleşmede açıkça gösterilmeyen sebeplerle ortaklıktan çıkarılamazlar.

Ortaklıktan çıkarılmaya yönetim kurulunun teklifi ile genel kurulca karar verilir. Anasözleşme, çıkarılanın genel kurula başvurma hakkı saklı kalmak üzere, bu hususta yönetim kurulunu da yetkili kılabılır.

Çıkarılma kararı gerekçeli olarak tutanağa geçirileceği gibi, ortaklar defterine de yazılır. Kararın onaylı örneği, çıkarılan ortağa tebliğ edilmek üzere, on gün içinde notere tevdi edilir. Bu ortak tebliğ tarihinden itibaren üç ay içinde itiraz davası açabilir. Tebliğ edilen karar, yönetim kurulunca verilmiş ise ortak, üç aylık süre içinde genel kurula da itiraz edebilir. Bu itiraz, ilk toplanacak genel kurula sunulmak üzere, yönetim kuruluna noter aracılığı ile tebliğ ettirilecek bir yazı ile yapılır. Genel kurula itiraz edildiği takdirde, yönetim kurulunun çıkarılma kararı aleyhine itiraz davası açılmaz. İtiraz üzerine genel kurulca verilecek karara karşı itiraz davası hakkı saklıdır.

Üç aylık süre içinde, genel kurula veya mahkemeye başvurmak suretiyle itiraz edilmeyen çıkarılma kararları kesinleşir.

(Ek: 6/10/1988 - 3476/4 md.) Haklarındaki çıkarılma kararı kesinleşmeyen ortakların yerine yeni ortak alınmaz. Bu kişilerin ortaklık hak ve yükümlülükleri, çıkarılma kararı kesinleşinceye kadar devam eder.

D) Kooperatiften çıkan veya çıkarılan ortaklarla hesaplaşma süresi ve yükümlülük:

Madde 17 – Kooperatiften çıkan veya çıkarılan ortakların kendilerinin yahut mirasçılarının kooperatif varlığı üzerinde hakları olup olmadığı ve bu hakların nelerden ibaret bulunduğu anasözleşmede gösterilir. Bu haklar, yedek akçeler hariç olmak üzere, ortağın ayrıldığı yıl bilançosuna göre hesaplanır.

Kooperatifin mevcudiyetini tehlikeye düşürecek nitelikteki iade ve ödemeler, anasözleşmede daha kısa bir süre tespit edilmiş olsa bile genel kurulca üç yılı aşmamak üzere geciktirilebilir. Bu durumda kooperatifin muhik bir tazminat isteme hakkı saklıdır. Çıkan veya çıkarılan ortaklar ile mirasçılarının alacak ve hakları bunları isteyebilecekleri günden başlayarak beş yıl geçmekle zamanaşımına uğrar.

Çıkan veya çıkarılan ortağın sermaye veya mevduatından kısmen veya tamamen yoksun kalacağı hakkındaki şartlar hükümsüzdür.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Ortakların Hak ve Ödevleri

A) Ortaklık senedi:

Madde 18 – Her ortağın üyelik haklarının, ada yazılı ortaklık senedi ile temsil olunması şarttır. Bu senede kooperatifin unvanı, sahibinin adı ve soyadı, iş ve konut adresi, kooperatife girdiği ve çıktığı tarihler yazılır. Bu hususlar, senet sahibi ile kooperatifi temsile yetkisi olan kimseler tarafından imzalanır. Ortağın yatırdığı veya çektiği paralar tarih sırasıyla kaydedilir. Bu kayıtlar kooperatifin ödediği paralara ait ise ortak imza eder. İmzalı ortak senedi makbuz hükmündedir. Mezkûr senet anasözleşmeyi ihtiva etmek şartıyla ortaklık cüzdanı şeklinde de düzenlenebilir. Ortaklık senetleri kıymetli evrak niteliğinde olmayıp sadece beyyine vesikası hükmündedir.

B) Ortaklık payları, şahsi alacaklılar:²

Madde 19 – Kooperatife giren her şahıstan en az bir ortaklık payı alınması gerekir. Anasözleşme, en yüksek had tespit ederek bir ortak tarafından bu had dahilinde birden fazla pay alınmasına cevaz verebilir.

(Değişik: 28/5/1998 - 4363/1 md.) Bir ortaklık payının değeri 100 Türk lirasıdır. Kooperatife giren ortaklar en çok 5.000 pay taahhüt edebilirler. Kooperatifler üst kuruluşuna iştirak edenler ise en az 50 pay taahhüt ederler. **(Değişik dördüncü cümle:21/10/2021-7339/2 md.)** Ortaklık payının değeri kooperatiflerin amaç ve faaliyet konularına göre ilgili Bakanlıkça artırılabilir. **(Ek cümle:21/10/2021-7339/2 md.)** 3/6/2007 tarihli ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu kapsamında sigortacılık faaliyetinde bulunacak kooperatifler için en çok pay taahhüt sınırı uygulanmaz ve ortaklık payının değeri ilgili kurumun görüşü alınarak belirlenir.³

² 14/7/2009 tarihli ve 2009/15233 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile ; 1163 sayılı Kooperatifler Kanununa tabi kooperatiflerde, bir ortaklık payının değerinin 100 (yüz) Türk Lirasına yükseltilmesi kararlaştırılmıştır

³ 21/10/2021 tarihli ve 7339 sayılı Kanunun 2 nci maddesiyle bu fıkranın birinci cümlesinde yer alan “100.000 liradır.” ibaresi “100 Türk lirasıdır.” şeklinde değiştirilmiştir.

(Değişik: 6/10/1988 - 3476/5 md.) Bir kaç pay bir ortaklık senedinde gösterilebilir. Senetle temsil edilmeyen paylar 100 Türk lirası itibar olunur.⁴

Her kooperatifin iştiğal mevzuuna göre kredi talepleri bankalarca, müesseselerce veya şirketlerce öncelikle karşılanır.

(Değişik: 6/10/1988 - 3476/5 md.) Tarımsal amaçlı kooperatiflerin yatırım faaliyetleri, ilgili bakanlıkça düzenlenen yönetmelik esasları dahilinde, bütçeden ayrılacak ödenekler yoluyla verilecek düşük faizli kredilerle desteklenir.

Bir ortağın şahsi alacaklıları, ancak ortağa ait faiz ve gelir-gider farklarından hissesine düşen miktarı ve kooperatifin dağılmasında ona ödenecek payı haczettirebilirler.

C) Aynı sermaye:

Madde 20 – Ayn neviden sermaye konması veya kooperatifin mevcut bir işletmeyi veya aynları devralması sözleşme ile kabul edilebilir.

1. Değer biçme, bilirkişi:

Madde 21 – Anasözleşmede ayların değeri tespit edilmemiş ise, bu tespit kurucular tarafından toplantıya çağrılacak ilk genel kurulda ortak adedinin 2/3 ünü temsil eden ortakların çoğunluğu ile seçilecek bilirkişi tarafından yapılır.

Kuruluştan sonra girecek ortakların ayn neviden sermaye koymaları halinde bu çağrı yönetim kurulu tarafından yapılır.

Ortakların, 2/3 ünü birleşmesi mümkün olmıyan hallerde bilirkişinin seçimi sulh hukuk mahkemesinden istenir.

Seçilen bilirkişi veya bilirkişiler tarafından verilen rapora karşı tebliğ tarihinden itibaren bir hafta içinde mahalli sulh hukuk mahkemesine itiraz edebilirler. Mahkemenin vereceği karar kesindir.

2. Karar nisabı, raporların kabulü:

Madde 22 – 21 inci madde gereğince atanan bilirkişi, gereken raporları düzenleyip verdikten sonra yapılacak genel kurul toplantısında, konu görüşülür. Çağrı mektuplarına bilirkişi raporunun bir örneği eklenir.

Ortak sayısının en az yarısının asaleten ve temsilen toplantıda bulunması şartıyla bilirkişi raporları okunup incelendikten ve gereğinde ayn neviden sermaye koyan kimselerin ve devralınacak işletmenin veya ayların sahibinin açıklamaları dinlendikten sonra değerlerinin aynen kabul veya reddine, yahut ilgililerin muvafakatiyle değerlendirilmesine çoğunlukla karar verilir.

⁴ 21/10/2021 tarihli ve 7339 sayılı Kanununun 2 nci maddesiyle bu fıkrada yer alan "10.000 lira" ibaresi "100 Türk lirası" şeklinde değiştirilmiştir.

Ç) Hak ve vecibelerde eşitlik:

Madde 23 – Ortaklar bu kanunun kabul ettiği esaslar dahilinde hak ve vecibelerde eşittirler.

1. Bilgi edinmek hakkı, bilanço:

Madde 24 – (Değişik birinci fıkrâ: 21/10/2021 – 7339/3 md.) Yönetim kurulu yıllık faaliyet raporu, bilanço, gelir gider farkı hesapları ve denetçilerin 66 ncı ve 69 uncu maddeleri hükümlerine uygun olarak tanzim edecekleri raporlar, genel kurulun yıllık toplantısından en az 15 gün öncesinden itibaren bir yıl süre ile kooperatif merkezinde, varsa şubelerinde ve elektronik ortamda KOOPBİS’te ortakların tetkikine amade tutulur.

(Değişik ikinci fıkrâ: 21/10/2021 – 7339/3 md.) Kooperatif ortaklarına KOOPBİS üzerinden, genel kurula katılma hakkını haiz ortakları gösterir listeye erişim yetkisi verilir.

Ortakların bilgi edinmek hakkı, anasözleşme veya kooperatif organlarından birinin kariyeriyle bertaraf edilemez veya sınırlandırılmaz.

(Ek dördüncü fıkrâ: 21/10/2021 – 7339/3 md.) Madde kapsamında elde edilen kişisel veriler sadece ortakların kooperatif iş ve işlemlerinden haberdar olmaları ve kooperatif organlarında görev almak isteyen adayların kooperatif ortaklarına ulaşabilmeleri amaçlarıyla kullanılabilir. Elde edilen veriler 24/3/2016 tarihli ve 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununa aykırı olarak kullanılamaz, aktarılamaz veya başka bir şekilde işlenemez.

2. Ticari defterler ve sır saklama hükümleri ve ceza:

Madde 25 – Kooperatifin ticari defterleri ve haberleşme ile ilgili hususların tetkiki, genel kurulun açık bir müsaadesi veya yönetim kurulunun kararı ile mümkündür. İncelenmesine müsaade edilen defter ve vesikalardan öğrenilecek sırlar hariç olmak üzere, hiçbir ortak kooperatifin iş sırlarını öğrenmeye yetkili değildir. Her ortak ne suretle olursa olsun öğrenmiş olduğu kooperatife ait iş sırlarını, sonradan ortaklık hakkını kaybetmiş olsa dahi daima gizli tutmak zorundadır. Bu mecburiyete uymıyan ortak meydana gelecek zararlardan kooperatife karşı sorumlu olduğu gibi kooperatifin şikayeti üzerine herhangi bir zarar umulmasa dahi bir yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır.⁵

⁵ 23/1/2008 tarihli ve 5728 sayılı Kanunun 337 nci maddesiyle; bu maddede yer alan “500 liradan 10000 liraya kadar ağır para cezasıyla veya her ikisiyle birlikte cezalandırılır.” ibaresi “adli para cezası ile cezalandırılır.” şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

3. Genel kurul toplantılarına katılma hakkı:

Madde 26 – (Değişik: 6/10/1988 - 3476/6 md.)

Üç ay evvel ortak olmayanlar hariç her ortak genel kurula katılma hakkına sahiptir. Yapı kooperatiflerinde genel kurul toplantılarına katılmak için bu şart aranmaz.

D) Ortakların ödev ve sorumlulukları:

I – Süre ve ortaklığın yok olması:

Madde 27 – Ortakların yükledikleri paylar için ödiyebilecekleri para tutarını anasözleşme belirtir. Kooperatif, sermaye yüklemelerinde borçlu veya sair ödemelerle yükümlü bulunan ortaklarından elden yazılı olarak veya taahhütlü mektupla, bu husus mümkün olmazsa ilanla ve münasip bir süre belirterek yükümlerini yerine getirmelerini ister. İlk isteğe uymıyan ve ikinci istemeden sonra da bir ay içinde yükümlerini yerine getirmiyenlerin ortaklığı kendiliğinden düşer. Ortaklığın düşmesi alakalının, anasözleşme veya diğer suretlerle doğmuş borçlarının yok olmasını gerektirmez.

II – Kooperatifin sorumluluğu:

Madde 28 – Anasözleşmede aksine hüküm olmadıkça kooperatif, alacaklılarına karşı yalnız mamelekiyle sorumludur.

1. Sınırsız sorumluluk:

Madde 29 – Anasözleşme, kooperatifin varlığı borçlarını karşılamaya yetmediği hallerde, ortaklarının da şahsan ve sınırsız olarak sorumlu tutulacaklarını hüküm altına alabilir. Bu takdirde alacaklılar kooperatifin iflası veya diğer sebeplerle dağılması halinde alacaklarını tamamen sağlayamazlarsa, kooperatifin borçlarından dolayı, kooperatif ortakları zincirleme ve bütün varlıklarıyla sorumlu olurlar.

2. Sınırlı sorumluluk:

Madde 30 – Anasözleşmeye, kooperatif borçları için her ortağın kendi payından fazla olarak şahsan ve belirli bir miktara kadar kooperatiften sonra sorumlu olacakları hususunda bir hüküm konabilir. Ortakların tek başına sorumlu olacakları miktar kooperatifteki paylarının tutarı ile orantılı olarak da gösterilebilir.

İflasın sonuna kadar bu sorumluluk iflas idaresi tarafından ileri sürülür.

3. Ek ödeme yüklemi:

Madde 31 – Anasözleşme, ortakları ek ödemelerle yükümlendirebilir. Ancak, ek ödemelerin yalnız bilanço açıklarını kapatmada kullanılması şarttır. Ek ödeme yükleme sınırsız olabileceği gibi belirli miktarlarla veya iş hacmi ile veya paylarla orantılı olarak sınırlandırılabilir.

Kooperatifin iflası halinde ek ödemeleri isteme hakkı iflas idaresindedir.

4. Caiz olmıyan sınırlama:

Madde 32 – Sorumluluğu belirli bir zamana bırakan veya bazı ortak grublarına yükleyen anasözleşme hükümleri muteber değildir.

5. İflas halinde usul:

Madde 33 – Ortakları şahsan sorumlu bulunan veya ek ödemelerle yükümlü olan bir kooperatifin iflası halinde, iflas idaresi sıra cetvelini düzenlemekle beraber ortaklardan her birinin payına düşen borcun ödenmesini kendilerinden ister.

Tahsil olunamıyan meblağlar diğer ortaklar arasında bölüşülür. Aktif bakiyesi pay cetvellerinin kesin olarak tespiti üzerine geri verilir. Ortakların birbirlerine rücu hakları saklıdır. Ortakların geçici olarak tespit olunan borçlarıyla pay cetveli aleyhine İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre itiraz hakları vardır.

6. Sorumluluk hükümlerinin değiştirilmesi:

Madde 34 – Ortakların sorumluluğu ve ek ödemeler yükümleri ile ilgili değiştirmeler ancak anasözleşmenin tadili ile mümkündür. Sorumluluk ve ek ödeme yükümleri konulması veya bunların artırılması, bu husustaki kararın tescili ile kooperatifin bütün alacakları lehine hüküm ifade eder. Sorumluluğun azaltılması hakkındaki kararlar, tescilden evvel doğmuş borçları kapsamaz.

7. Kooperatife yeni giren ortakların sorumluluğu:

Madde 35 – Ortakları şahsan sorumlu, veya ek ödemelerle yükümlü bir kooperatifte, durumunu bilerek yeni giren kimse, girişinden önce doğmuş olan borçlardan diğer ortaklar gibi sorumlu olur. Buna aykırı mukavele hükümleriyle ortaklar arasındaki anlaşmalar üçüncü şahıslar hakkında hüküm ifade etmez.

8. Bir ortağın ayrılmasından veya kooperatifin dağılmasından sonra sorumluluk:

Madde 36 – Sınırsız veya sınırlı sorumlu bir ortak ölür veya diğer bir sebeple kooperatiften ayrılışının kesinleştiği tarihten başlayarak bir yıl veya anasözleşme ile tespit olunan daha uzun bir süre içinde kooperatif iflas ettiği takdirde, ayrılmasından önce doğmuş olan borçlar için ortak sorumluluktan kurtulamaz.

Aynı şartlar altında veya aynı süre içinde ek ödeme yükümü de mevcut olmakta devam eder.

Bir kooperatif dağılırsa, dağılmanın Ticaret Siciline tescilinden başlayarak bir yıl veya anasözleşmede tespit olunan daha uzun bir süre içinde

kooperatifin iflasının açılmasına karar verilmesi halinde ortaklar aynı şekilde ek ödemelerle birlikte sorumludurlar.

9. Sorumlulukta zamanaşımı:

Madde 37 – Alacaklıların, ortakların şahsi sorumluluklarından doğan isteme hakları, daha önce kanuni bir hüküm gereğince düşmedikçe iflas işlemlerinin sona ermesinden başlayarak daha bir yıl süre ile alacaklılardan her biri tarafından ileri sürülebilir.

Ortakların birbirine olan rücu hakları da bu hakka vücut veren ödemenin yapıldığı andan başlamak üzere bir yıl içinde zamanaşımına uğrar.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Kooperatif Hesapları

A) Gelir gider farkları, bölünmesi ve paylara faiz verilmesi:

Madde 38 – Anasözleşmede aksine hüküm bulunmadığı takdirde ortaklarla yapılan muamelelerden bir yıllık faaliyet sonunda elde edilen hasılanın tamamı gelir gider farkı olarak kooperatifin yedek akçelerine eklenir.

Gelir gider farkının ortaklar arasında bölüşülmesi öngörülmüş ise bu bölünme ortakların muameleleri oranında yapılır.

(Değişik: 6/10/1988 - 3476/7 md.) Gelir-gider farkının en az % 50'si ortaklara dağıtıldıktan sonra, ortakların sermaye paylarına genel kurul kararı ile Devlet Tahvillerine verilen en yüksek faiz haddini geçmemek üzere faiz ödenebileceği anasözleşme ile hükme bağlanabilir.

(Değişik: 6/10/1988 - 3476/7 md.) Ortak dışı işlemlerden elde edilen hasılanın ortaklara sermaye payları oranında dağıtılabileceği anasözleşmede hükme bağlanabilir. Dağıtılmadığı takdirde, bunlar kooperatifin gelişmesine yarayacak işlerde kullanılmak üzere özel bir fonda toplanır.

Bir yıllık faaliyet neticeleri menfi olduğu takdirde açık, yedek akçelerden ve bunların kafi gelmemesi halinde ek ödemelerle veya ortak sermaye paylarıyla karşılanır.

Menfi neticeler ortadan kaldırılmadıkça gelir gider farkı ve faiz dağıtımı yapılamaz.

B) Yedek akçe ayırımı:

Madde 39 – **(Değişik birinci fıkra: 6/10/1988 - 3476/8 md.)** Gelir-gider farkının en az % 10'u yedek akçeye, kooperatif üst kuruluşlarında ise buna ilaveten en az % 5'i fevkalade yedek akçeye ayrılmadıkça ortaklara dağıtım yapılmaz.

Yedek akçelerin ortaklara dağıtılacağına dair anasözleşmeye konacak hükümler muteber değildir.

C) Ortak ve personel için yardım fonları:

Madde 40 – Anasözleşme gerek kooperatifin memurları ile işçileri, gerekse kooperatifin ortakları için yardım kuruluşları vücuda getirmek ve bunları işletmek amacı ile yardım fonları kurulmasını hüküm altına alabilir.

Yardım amacı için ayrılan kıymetler belirli ise, bunlar kooperatifin mamelekenden ayrılarak tahsis edildiği amaçlar için kullanılmak üzere özel bir hesaba alınır.

D) Gelir gider farkından ilk ayrılacak fonlar:

Madde 41 – Bölünecek gelir gider farkından ilk önce yedek akçe ile kanun veya anasözleşme gereğince kurulan diğer fonlara yatırılacak paralar ayrılır.

Yedek akçelerin ve özel fonların kullanılış şekil ve şartları anasözleşmede gösterilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Kooperatif Organları

A) Genel kurul:

I – Yetki:

Madde 42 – Genel Kurul bütün ortakları temsil eden en yetkili organdır.

Genel Kurul, aşağıdaki yetkilerini devir ve terk edemez.

1. Anasözleşmeyi değiştirmek,
2. Yönetim Kurulu ve Denetçiler Kurulu üyeleriyle gerektiğinde tasfiye kurulunu seçmek,
3. İşletme hesabıyla bilanço ve gerektiğinde gelir gider farkının bölüşülmesi hakkında karar almak,
4. Yönetim ve denetçiler kurullarını ibra etmek,
5. Kanun veya anasözleşme ile Genel Kurula tanınmış olan konular hakkında karar vermek.
6. (Ek: 6/10/1988 - 3476/9 md.) Gayrimenkul alımında ve satımında takip edilecek usul ile alınacak gayrimenkulün niteliğini, yerine ve azami fiyatını, satılacak gayrimenkulün asgari fiyatını belirlemek.
7. (Ek: 6/10/1988 - 3476/9 md.) İmalat ve inşaat işlerinin yaptırılma yöntemini belirlemek.
8. (Ek: 6/10/1988 - 3476/9 md.) Yapı kooperatiflerinde; kooperatifin ortak sayısı ile yapılacak konut veya işyeri sayısını tesbit etmek.

II – Çağrı:

1. Çağrıya yetkisi olanlar:

Madde 43 – (Değişik: 6/10/1988 - 3476/10 md.)

Yönetim kurulu veya anasözleşme ile bu hususta yetkili kılınan diğer bir organ ve gerektiğinde denetçiler kurulu, ortağı olduğu üst birlik ve tasfiye memurları genel kurulu toplantıya çağırma yetkisine sahiptirler. Ancak genel kurul yukarıda belirtildiği şekilde toplanmadığı takdirde ilgili bakanlık genel kurul toplantıya çağırma yetkisine sahiptir.

2. Ortakların isteği, bakanlıkların çağrısı, mahkemenin izni:

Madde 44 – Dört ortaktan az olmamak kaydıyla ortak sayısının en az onda birinin isteği üzerine Genel Kurul toplantıya çağrılır.

Yönetim Kurulu bu isteği en az on gün içinde yerine getirmedeği takdirde, istek sahiplerinin müracaatı üzerine veya doğrudan doğruya Ticaret Bakanlığı tarafından, yapı kooperatiflerinde de İmar ve İskan Bakanlığı tarafından Genel Kurul toplantıya çağrılabilir.

Çağrılmadığı takdirde istek sahipleri mahalli mahkemeye başvurarak Genel Kurulu bizzat toplantıya çağırma müsaadesini alabilirler.

3. Şekil:

Madde 45 – (Değişik: 4/10/1988 - 3476/11 md.)

Genel kurul olağan ve gerektiğinde olağanüstü olarak toplanır. Olağan toplantının her hesap devresi sonundan itibaren 6 ay içinde ve en az yılda bir defa yapılması zorunludur. **(Ek cümle: 18/6/2017-7033/9 md.)** Ancak, usul ve esasları ilgili Bakanlıkça yapılacak düzenlemede gösterilmek üzere; kooperatif üst kuruluşuna ortak olunması ve genel kurul toplantısının gündemine konuyla ilgili madde konulması şartıyla, olağan genel kurul toplantıları en fazla iki hesap dönemini kapsayacak şekilde ve birleştirilerek yapılabilir.⁶

Genel kurul, anasözleşmede gösterilen şekil ve surette toplantıya çağrılır.

Toplantı nisabı anasözleşmede gösterilir. Ancak yapı kooperatiflerinin genel kurul toplantılarında ortakların en az 1/4'ünün şahsen veya temsilen hazır bulunmaları şarttır.

Genel kurul toplantı tarihi, yeri ve gündemi toplantıdan en az 15 gün önce ilgili bakanlığa ve mülki idare amirliğine yazılı olarak bildirilir.

Genel kurulun sevk ve idaresi, ortaklar veya üst kuruluş temsilcileri arasında seçilen başkan ve üyeler tarafından sağlanır.

(Ek altıncı fıkra: 21/10/2021 – 7339/4 md.) Genel kurul toplantısına, yönetim kurulu tarafından KOOPBİS'ten alınan ortaklar listesinde adı bulunanlar katılabilir.

⁶ 21/10/2021 tarihli ve 7339 sayılı Kanununun 4 üncü maddesiyle bu fıkranın üçüncü cümlesinde yer alan “üç” ibaresi “iki” şeklinde değiştirilmiştir

(Ek yedinci fıkra: 21/10/2021 – 7339/4 md.) Genel kurul toplantısı anasözleşmede hüküm bulunması şartıyla elektronik ortamda da yapılabilir. Genel kurullara elektronik ortamda katılma, öneride bulunma, görüş açıklama ve oy verme, fiilen katılmanın ve oy vermenin bütün hukuki sonuçlarını doğurur. Bu hükmün uygulama esasları ile genel kurula elektronik ortamda katılmaya ve oy vermeye ilişkin anasözleşme hükmü örneği Ticaret Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

III – Gündem:

Madde 46 – (Değişik: 6/10/1988 - 3476/12 md.)

Toplantı çağrısına ve ilana gündem yazılır. Anasözleşmenin değiştirilmesi bahis konusu ise, yapılacak ilanda değiştirilecek maddelerin numaralarının yazılması ile yetinilir.

Dörtten az olmamak üzere ortakların en az 1/10'u tarafından genel kurul toplantısından en az 20 gün önce yazılı olarak bildirilecek hususların gündeme konulması zorunludur.

Gündemde olmayan hususlar görüşülemez. Ancak, kooperatife kayıtlı ortakların en az 1/10'unun gündem maddelerinin görüşülmesine geçilmeden önce yazılı teklifte bulunmaları halinde, hesap tetkik komisyonunun seçilmesi, bilanço incelemesinin ve ibranın geriye bırakılması, çıkan veya çıkarılan ortaklar hakkında karar alınması, genel kurulun yeni bir toplantıya çağırılması ve kanun, anasözleşme ve iyiniyet esasları ile genel kurul kararlarına aykırı olduğu ileri sürülen yönetim kurulu kararlarının iptali, yönetim kurulu üyeleri ile denetçilerin azli ve yerlerine yenilerinin seçilmesi ile ilgili hususlar, genel kurula katılanların yarısından bir fazlasının kabulü ile gündeme alınır.

IV – Bütün pay sahiplerinin hazır bulunması hali:

Madde 47 – Kooperatifin bütün ortakları toplantıda hazır bulunduğu sürece ve bir itiraz olmadığı takdirde Genel Kurul toplantılarına dair olan diğer hükümler saklı kalmak şartıyla toplantıya çağrı hakkındaki hükümlere uyulmamış olsa dahi kararlar alınabilir. Bu gibi kararların, ortaklar veya ortakların toplantıda oy birliği ile seçecekleri temsilciler tarafından imzalanması gereklidir.

V – Oy hakkı:

1. Genel olarak:

Madde 48 – Genel Kurulda her ortak yalnız bir oya sahiptir.

(Ek fıkra: 3/6/2010-5983/1 md.) Esnaf ve sanatkârlar kredi ve kefalet kooperatifleri hariç olmak üzere, ortak sayısı 500'den fazla olan kooperatiflerin ve üst kuruluşlarının genel kurul toplantılarındaki yönetim ve denetim kurulu belirleme seçimleri, gizli oy açık tasnif esasına göre yapılır. Kooperatiflerin organ seçimlerinde her ortak, en fazla bir ortağı temsilen oy kullanabilir. Anasözleşmelerin bu fıkraya aykırı hükümleri uygulanmaz.

2. Temsil:

Madde 49 – Anasözleşmede açıklama bulunduğu takdirde, bir ortak yazı ile izin vermek suretiyle Genel Kurul toplantısında oyunu ancak başka bir ortağa kullandırabilir. Bir ortak Genel Kurulda birden fazla ortağı temsil edemez.

Üye sayısı 1000 in üstünde olan kooperatiflerde anasözleşme ile her ortağın en çok 9 olmak üzere birden fazla başka ortağı temsil edebileceği öngörülebilir. Eş ve birinci derecede akrabalar için temsilde ortaklık şartı aranmaz.

3. Oya katılamıyacaklar:

Madde 50 – Kooperatif işlerinin görülmesine herhangi bir suretle katılmış olanlar Yönetim Kurulunun ibrasına ait kararlarda oylamaya katılamazlar. Bu hüküm denetçiler hakkında uygulanmaz.

Ortaklardan hiçbirini kendisi veya karı ve kocası yahut usul ve fiiuu ile kooperatif arasında şahsi bir işe veya davaya dair olan görüşmelerde oy hakkını kullanamaz.

VI – Kararlar:

1. Genel olarak:

Madde 51 – Kanun veya anasözleşmede aykırı hüküm bulunmadıkça Genel Kurul kararlarında ve seçimlerde oyların yarısından bir fazlasına itibar olunur.

Kooperatifin dağılması veya diğer bir kooperatifle birleşmesi ve anasözleşmenin değiştirilmesi kararlarında fiilen kullanılan oyların 2/3 ü çoğunluğu gereklidir. Anasözleşme, bu kararların alınması için oy çoğunluğu hakkında daha ağır hükümler koyabilir.

2. Ortakların paylarının artırılması:

Madde 52 – (Değişik: 8/6/1981 - 2475-1 md.)

Ortakların şahsi sorumluluklarının ağırlaştırılması veya ek ödeme yükümleri ihdası hakkında alınacak kararlar için bütün ortakların 3/4'ünün rızası gereklidir.

(Değişik: 6/10/1988 - 3476/13 md.) Ancak, kamu kuruluşlarından kredi alan kooperatiflerin kredi miktarının artırılmasından yararlanmak üzere alacakları kararlarda bu şart aranmaz ve 51 inci maddenin birinci fıkrası hükmü uygulanır.

Kararlar, ilandan başlayarak üç ay içinde kooperatiften çıktıklarını bildirmeleri halinde bunlara katılmayan ortakları bağlamaz. Bu takdirde kooperatiften çıkma beyanı, kararın yürürlüğe girdiği tarihten başlamak üzere hüküm ifade eder.

Bu suretle kooperatiften çıkma hakkının kullanılması, bir ayrılma tazminatı ödenmesine bağlı kılınmaz.

3. Kararların bozulması ve şartlar:

Madde 53 – Aşağıda yazılı kimseler kanuna, anasözleşme hükümlerine ve iyi niyet esaslarına aykırı olduğu iddiası ile Genel Kurul kararları aleyhine, toplantıyı kovalıyan günden başlamak üzere bir ay içinde, kooperatif merkezinin bulunduğu yerdeki mahkemeye başvurabilirler.

1. Toplantıda hazır bulunup da kararlara aykırı kalarak keyfiyeti tutanağa geçirten veya oyunu kullanmasına haksız olarak müsaade edilmeyen yahut toplantıya çağırının usulü dairesinde yapılmadığını veyahut gündemin gereği gibi ilan veya tebliğ edilmediğini yahut da Genel Kurul toplantısına katılmaya yetkili olmanın kimselerin karara katılmış bulduklarını iddia eden pay sahipleri;

2. Yönetim Kurulu;

3. Kararların yerine getirilmesi Yönetim Kurulu üyeleri ile denetçilerin şahsi sorumluluklarını mucip olduğu takdirde bunların her biri;

Bozma davasının açıldığı ve duruşmanın yapılacağı gün, Yönetim Kurulu tarafından usulen ilan olunur.

Birinci fıkrada yazılı bir aylık hak düşüren sürenin sona ermesinden önce duruşmaya başlanılamaz. Birden fazla bozma davası açıldığı takdirde, davalar birleştirilerek görülür.

Mahkeme, kooperatifin isteği üzerine muhtemel zararlarına karşı davacıların teminat göstermesine karar verebilir. Teminatın mahiyet ve miktarını belirtmek mahkemeye aittir.

Bir kararın bozulması bütün ortaklar için hüküm ifade eder.

4. Mektupla oy verme ve temsilciler toplantısı:

Madde 54 – Ortak sayısı 1000 den fazla olan kooperatiflerde, anasözleşmelerine kayıt konulmak suretiyle:

1. Genel Kurula ait kararlardan, hepsinin veya bir kısmının ortakların oylarını mektupla bildirmeleri suretiyle verilmesi,

2. Ortakların gruplara ayrılarak verecekleri kararlarla tespit edecekleri talimat gereğince oy vermek üzere kendi aralarından seçecekleri temsilciler topluluğu,

Genel Kurul sayılabilir.

Mektupla oy bildirme halinde, mektupların, Yönetim Kurulu ve bakanlık temsilcisi önünde incelenmesi sonunda muhtevanın neden ibaret olduğu tespit edilerek tutanağa yazılır. Hazır bulunanlar tarafından imza edilen tutanağa göre verildiği anlaşılan karar yürürlüğe girer.

Grup temsilcileri genel kurulunda her temsilci, temsil ettiği ortakların sayısı kadar oya sahiptir. Temsilcinin aldığı talimata aykırı olarak oy vermesi karara tesir etmez.

B) Yönetim kurulu:

I – Ödevi ve üye sayısı:

Madde 55 – Yönetim Kurulu, kanun ve anasözleşme hükümleri içinde kooperatifin faaliyetini yöneten ve onu temsil eden icra organıdır.

Yönetim Kurulu en az üç üyeden kurulur. Bunların ve yedeklerinin kooperatif ortağı olmaları şarttır.

(Ek üçüncü fıkra: 21/10/2021 – 7339/5 md.) Çalışma konusu, ortak sayısı ve ciro gibi kıstaslara göre belirlenen kooperatiflerin yönetim kurulu üyeleri ve yedeklerinin, seçilmelerini takiben en geç dokuz ay içinde kooperatifçilik eğitim programını tamamlamaları şarttır. Eğitim programına ilişkin usul ve esaslar ile buna tabi olacak kooperatifler ilgili Bakanlıkların görüşü alınarak Ticaret Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle belirlenir.

Yönetim kurulu üyeliğine seçilen tüzel kişiler, temsilcilerinin isimlerini kooperatife bildirir. **(Ek cümle: 21/10/2021 – 7339/5 md.)** Üçüncü fıkra, tüzel kişi üyelerin temsilcileri hakkında da uygulanır.

II – Üyelik şartları ve ücret:

Madde 56 – (Değişik: 6/10/1988 - 3476/14 md.)

Yönetim kurulu üyelerinde aşağıdaki şartlar aranır.

1. Türk vatandaşı olmak.
2. Amacı ve esas faaliyet konusu aynı olan başka bir kooperatifin yönetim kurulu üyesi olmamak.⁷

3. **(Değişik: 23/1/2008-5728/338 md.)** Devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, (...) ⁸ zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından ya da bu Kanun hükümlerine göre mahkum olmamak.

Üyelik şartları denetçiler tarafından araştırılır. Bu şartları taşımadıkları halde seçilenler ile sonradan kaybedenlerin görevlerine yönetim kurulunca son verilir.

Haklarında yukarıdaki suçlarla ilgili olarak kamu davası açılmış olanların görevleri ilk genel kurul toplantısına kadar devam etmekle beraber, yönetim kurulunca bu durumdaki üyelerin genel kurulca azli veya göreve devamı hakkında karar alınmak üzere yapılacak ilk genel kurul gündemine madde konulur.

⁷ 21/10/2021 tarihli ve 7339 sayılı Kanunun 6 ncı maddesiyle bu bentte yer alan “Aynı türde” ibaresi “Amaç ve esas faaliyet konusu aynı olan” şeklinde değiştirilmiştir.

⁸ Anayasa Mahkemesi’nin 25/2/2010 tarihli ve E.: 2008/17, K.: 2010/44 sayılı Kararı ile bu bentte yer alan “... millî savunmaya karşı suçlar, devlet sırlarına karşı suçlar ve casusluk, ...” ibaresi iptal edilmiştir.

Bu veya anasözleşmede gösterilecek diğer bir sebeple yönetim kurulu toplantı nisabını kaybederse, boşalan yönetim kurulu üyeliklerine denetim kurulu üyeleri tarafından gecikilmeksizin yeteri kadar yedek üye çağrılır.

Yönetim kurulu üyelerinden bir veya bir kaç kooperatifi temsil yetkisini haiz murahhas üye seçilebilir. Murahhas üyelerin seçilmesi ve değiştirilmesi Ticaret Siciline tescil ettirilir.

Yönetim kurulu üyelerine genel kurulca belirlenen aylık ücret, huzur hakkı, risturn ve yolluk dışında hiç bir ad altında başkaca ödeme yapılamaz. **(Ek cümle: 21/10/2021 – 7339/6 md.)** Kamu kaynaklarından desteklenen kredilere kefil olan kooperatifler ile kamu kaynaklı tarımsal desteklemelere aracılık yapan kooperatiflerin yönetim kurulu üyeleri, bunların ortağı olduğu üst kuruluşlarda görev alsalar dahi yalnızca bir ücret veya huzur hakkı alabilirler.

III – Üyelik süresi:

Madde 57 – Yönetim Kurulu üyeleri en çok 4 yıl için seçilebilirler. Anasözleşmede aksine hüküm yoksa tekrar seçilmeleri caizdir.

IV – Yönetim ve temsil:

1. Yetkilerin devri:

Madde 58 – Anasözleşme, Genel Kurula veya Yönetim Kuruluna, kooperatifin yönetimini ve temsilini kısmen veya tamamen kooperatif ortağı bulunmaları şart olmayan bir veya birkaç müdüre veya Yönetim Kurulu üyesine tevdi etmek yetkisini verebilir.

2. Şümulü ve sınırlandırılması:

Madde 59 – Temsile yetkili şahıslar kooperatif namına onun amacının gerektirdiği bütün hukuki işlemleri yapabilir.

Bu temsil yetkisinin sınırlandırılması iyi niyet sahibi üçüncü şahıslara karşı hiçbir hüküm ifade etmez. Temsil yetkisinin sadece esas müessesenin veya bir şubenin işlerine hasrolunmasına veya kooperatif unvanının birlikte kullanılmasına dair ticaret siciline tescil edilmiş olan kayıtlar saklıdır.

Yönetime veya temsile yetkili şahısların kooperatife ait görevlerini yürütmeleri esnasında meydana getirdikleri haksız fiillerden doğan zararlardan kooperatif sorumludur.

(Ek: 6/10/1988 - 3476/15 md.) Kooperatiflerce alınması kararlaştırılan gayrimenkullerin alımının, tapu devri veya tapuya şerh verdirilecek bir satış vaadi sözleşmesi ile yapılması şarttır.

(Ek: 6/10/1988 - 3476/15 md.) Alınacak gayrimenkullün kooperatifin amacına uygun olması gerekir.

(Ek: 6/10/1988 - 3476/15 md.) Yönetim kurulu üyeleri ve kooperatif personeli ortaklık işlemleri dışında kendisi veya başkası namına, bizzat veya

dolaylı olarak kooperatifle kooperatif konusuna giren bir ticari muamele yapamaz.

(Ek: 6/10/1988 - 3476/15 md.) Kooperatif ve üst kuruluşlarca tanıtma ve ortak kaydetmek amacıyla yapılacak ilan, reklam ve açıklamalar, eksik ve gerçeğe aykırı olamayacağı gibi, yanıltıcı bilgi ve unsurlar taşıyamaz.

(Ek: 6/10/1988 - 3476/15 md.) Yönetim kurulu üyeleri ve temsile yetkili şahıslar, genel kurulun devredemeyeceği yetkilerini kullanamaz.

3. İmza:

Madde 60 – Kooperatifi temsile yetkili kılınan kimseler imzalarını ancak kooperatifin unvanı altına koymak suretiyle kooperatifi bağlarlar.

4. Tescil:

Madde 61 – **(Değişik: 15/2/2018-7099/8 md.)** Kooperatif yönetim kurulu, kooperatifi temsile yetkili kılınan kimselerin isimlerini ve imzalarını ticaret siciline bildirir ve bu yetkiye dayanak olan kararları ticaret sicili müdürlüğünde yetkilendirilmiş personele tasdik ettirir.

5. Üyelerin titizlik derecesi ve sorumlulukları:

Madde 62 – Yönetim Kurulu, kooperatif işlerinin yönetim için gereken titizliği gösterir ve kooperatifin başarısı ve gelişmesi yolunda bütün gayretini sarf eder.

(Değişik: 21/10/2021 – 7339/7 md.) Yönetim kurulu; kendi tutanakları, genel kurul tutanakları, ortak listeleri, gelir-gider hesapları ve yıllık bilançonun usulüne uygun olarak hazırlanması ve saklanması, tetkik olunmak üzere denetçilere verilmesinden sorumludur. Ayrıca görevi sona eren yönetim kurulu üyeleri tarafından sorumlulukları altında bulunan para, mal, defter, belge ve diğer kooperatif varlıklarının seçimlerin yapıldığı genel kurul toplantı tarihinden itibaren üç işgünü içinde tutanakla yeni seçilenlere teslimi zorunludur.

Yönetim Kurulu üyeleri ve kooperatif memurları, kendi kusurlarından ileri gelen zararlardan sorumludurlar. Bunların suç teşkil eden fiil ve hareketlerinden ve özellikle kooperatifin para ve malları bilanço, tutanak, rapor ve başka evrak, defter ve belgeleri üzerinde işledikleri suçlardan dolayı kamu görevlisi gibi cezalandırılır.⁹

V – Kooperatifin aczi halinde yapılacak işler:

Madde 63 – Kooperatifin aczi halinde bulunduğunu kabul ettirecek ciddi sebepler mevcut ise yönetim kurulu piyasada cari fiyatlar esas olmak

⁹ 23/1/2008 tarihli ve 5728 sayılı Kanunun 339 uncu maddesiyle; bu fıkrafta yer alan “Devlet memurları gibi ceza görürler.” ibaresi “kamu görevlisi gibi cezalandırılır.” şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

üzere, derhal bir ara bilançosu tanzim eder. Son yılın bilançosu veya daha sonra yapılan bir tasfiye bilançosu veyahut daha yukarda sözü geçen ara bilançosu kooperatif mevcudunun, borçlarını artık karşılamıyacağını belirtiyorsa yönetim kurulu, Ticaret Bakanlığına ve yapı kooperatiflerinde İmar ve İskan Bakanlığına da keyfiyeti bildirir ve genel kurulu derhal olağanüstü toplantıya çağırır.

Pay senetleri çıkarılmış olan bir kooperatifte son yılın bilançosunda kooperatif varlığının yarısı karşılıksız kalırsa yönetim kurulu derhal genel kurulu toplantıya çağırarak durumu ortaklara arz eder. Aynı zamanda ilgili mahkemeye, Ticaret Bakanlığına ve yapı kooperatiflerinde İmar ve İskan Bakanlığına da bilgi verir. Ancak, ortakları ek Ödemelerle yükümlü olan kooperatiflerde, bilançoda tespit edilen açık, üç ay içinde ortakların ek ödemeleriyle kapanmadığı takdirde Ticaret Bakanlığı ve yapı kooperatiflerinde İmar ve İskan Bakanlığı da haberdar edilir.

(Değişik: 28/2/2018-7101/52 md.) Malî durumun düzeltilmesinin mümkün görülmesi hâlinde yönetim kurulu veya alacaklılardan biri konkordato da talep edebilir. Bu takdirde 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununun 285 inci ve devamı maddeleri uygulanır.

VI – İşten çıkarma:

Madde 64 – Yönetim kurulu, işlerin görülmesi ile görevlendirdiği kimseleri ve atadığı müdürleri ve diğer temsilci ve vekilleri her zaman azledebilir.

İşten çıkarılan kimselerin tazminat isteme hakları saklıdır.

C) Denetçiler:

I – Seçim:

Madde 65 - (Değişik: 21/10/2021 – 7339/8 md.)

Denetçi, genel kurul namına kooperatifin bütün işlem ve hesaplarını tetkik eder.

Genel kurul tarafından, denetleme organı olarak görev yapmak üzere en fazla dört yıl için en az bir veya daha fazla denetçi seçilir. Genel kurulca asıl üye sayısı kadar yedek üye seçilebilir.

Çalışma konusu, ortak sayısı ve ciro gibi kıstaslara göre belirlenen kooperatiflerin denetleme organı üyeleri ve yedeklerinin, seçilmelerini takiben en geç dokuz ay içinde kooperatifçilik eğitim programını tamamlamaları şarttır. Eğitim programına ilişkin usul ve esaslar Kanunun 55 inci maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında çıkarılan yönetmelikle belirlenir.

Denetleme organı üyeliğinin herhangi bir nedenle boşalması halinde üyelerin yerlerine en çok oy alan yedekleri geçer. Yedeklerle beraber üye sayısı genel kurulca belirlenen sayının altına düştüğü takdirde, mevcut üye veya üyeler ilk genel kurula kadar görev yapmak üzere şartları haiz kişileri denetim kurulu üyeliğine atar. Yedekler de dahil hiçbir üye kalmaması halinde, yönetim

kurulunca, denetçilerin seçilmesi amacıyla genel kurul derhal toplantıya çağırılır.

Anasözleşme ve genel kurul kararı ile denetim organının görev ve yetkilerini artırmak ve özellikle ara denetlemeleri öngörmek mümkündür.

Denetçi raporu genel kurula sunulmayan kooperatiflerde; finansal tablolar, yönetim kurulu yıllık faaliyet raporu ve ibra hakkında alınan kararlar geçersizdir.

Kanunun 56 ncı maddesinin birinci fıkrasının (1) ve (3) numaralı bentleri ile üçüncü ve altıncı fıkrasında yer alan hükümler denetçiler hakkında da uygulanır.

Yönetim kurulu gecikmeksizin denetçileri ticaret siciline tescil ettirir ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi ile internet sitesinde ilan ettirir.

II – Çalışma:

1. İnceleme yükümlülüğü:

Madde 66 – Denetçiler, işletme hesabıyla bilançonun defterlerle uygunluk halinde bulunup bulunmadığını, defterlerin düzenli bir surette tutulup tutulmadığını ve işletmenin neticeleriyle mameleki hakkında uyulması gerekli olan hükümlere göre işlem yapılıp yapılmadığını incelemekle yükümlüdürler. Ortakların şahsan sorumlu veya ek ödeme ile yükümlü olan kooperatiflerde denetçiler, ortaklar listesinin usulüne uygun olarak tutulup tutulmadığını da incelemek zorundadırlar.

Yöneticiler, bu maksatla denetçilere defterleri ve belgeleri verirler. Denetçilerin istekleri üzerine müfredat defteri ve bu defterin hangi esaslara göre düzenlendiği ve istenilen her konu hakkında bilgi verilir.

Ortaklar gerekli gördükleri hususlarda denetçilerin dikkatini çekmeye ve açıklama yapılmasını istemeye yetkilidirler.

2. Rapor düzenlenmesi:

Madde 67 – Denetçiler her yıl yazılı bir raporla beraber tekliflerini genel kurula sunmaya mecburdurlar.

Denetçiler, görevleri çerçevesinde işlerin yürütülmesinde gördükleri noksanlıkları, kanun veya anasözleşmeye aykırı hareketleri bundan sorumlu olanların bağlı buldukları organa ve gerekli hallerde aynı zamanda genel kurula haber vermekle yükümlüdürler.

Denetçiler yönetim ve genel kurul toplantılarına katılırlar. Ancak, yönetim kurulunda oy kullanamazlar.

3. Sır saklama yükümlülüğü:

Madde 68 – Denetçiler, görevleri sırasında öğrendikleri ve açıklanmasında kooperatifin veya ortakların şahısları için zarar umulan hususları kooperatif ortaklarına ve üçüncü şahıslara açıklayamazlar.

III – Dış Denetim:

Madde 69 – (Başlığı ile Birlikte Değişik: 21/10/2021 – 7339/9 md.)

Ticaret Bakanlığı tarafından çalışma konusu, ortak sayısı ve ciro gibi kıstaslar dikkate alınarak belirlenen kooperatif ve üst kuruluşları dış denetime tabidir. Dış denetim finansal tabloların denetimidir. Yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu içinde yer alan finansal bilgilerin, denetlenen finansal tablolar ile tutarlı olup olmadığı ve gerçeği yansıtmadığı da dış denetimin kapsamı içindedir.

Dış denetim genel kurulca alınan karar doğrultusunda;

a) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yetkilendirilen bağımsız denetçiler,

b) 1/6/1989 tarihli ve 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanununa tabi meslek mensupları,

c) İlgili Bakanlıkça dış denetimle yetkilendirilen, bağlı olunan merkez birlikleri veya merkez birliği kurulamamışsa bağlı olunan birlikler, tarafından yapılabilir.

İlgili Bakanlıkça dış denetimle yetkilendirilen birlik ve merkez birlikleri 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun ilgili hükümlerine göre bağımsız denetime tabidir.

Dış denetim yapacak denetçiler ile denetim yetkisi verilen birlik ve merkez birliğinin denetimle görevlendirilen personeli, görevleri sebebiyle işledikleri suçlardan dolayı, fiillerinin niteliğine göre 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun kamu görevlilerine ait hükümleri uyarınca cezalandırılırlar.

Dış denetim ve bu denetimi yapacak denetçiler hakkında da Kanunun 65 inci maddesinin altıncı, yedinci ve sekizinci fıkraları uygulanır.

Bu madde ve 65 inci madde kapsamında yapılacak denetime ilişkin usul ve esaslar, denetçilerin nitelikleri, uyacakları etik ilkeler, görev ve yetkileri, seçilmeleri, görevden alınmaları veya ayrılmaları, denetimin ve denetim raporlarının içeriği ve raporun genel kurula sunulması ile üst kuruluşların yetkilendirilmesine ilişkin hususlar ilgili Bakanlıkların görüşü alınarak Ticaret Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.

ALTINCI BÖLÜM

Kooperatif Birlikleri, Kooperatifler Merkez Birlikleri, Türkiye Milli Kooperatifler Birliği ve Danışma Kurulu

Görev ve sorumluluk:

Madde 70 – Kooperatiflerin müşterek menfaatlerini korumak, amaçlarını gerçekleştirmek için iktisadi faaliyette bulunmak, faaliyetlerini koordine etmek ve denetlemek, dış memleketlerle olan münasebetlerini düzenlemek, kooperatifçiliği geliştirmek ve eğitim yapmak, kooperatifçilik konularında tavsiyelerde bulunmak gibi hizmetlerin yerine getirilmesi için,

1163 Sayılı Kooperatifler Kanunu ve Yönetmelikler

Kooperatif birlikleri, kooperatifler merkez birlikleri ve Türkiye Milli Kooperatifler Birliği kurulur.

Kooperatif birlikleri, kooperatifler merkez birlikleri ve Türkiye Milli Kooperatifler Birliği Yönetim Kurulu üyeleriyle memurları haklarında 62 nci madde hükmü uygulanır.

Yükümlülük:

Madde 71 – Birliklere katılan kooperatifin ortaklarına, birliğe girmekle kanun veya kendi kooperatiflerin anasözleşmesindeki yükümlülüklerden fazlası yüklenemez.

A) Kooperatif birlikleri:

Madde 72 – Konuları aynı veya birbiriyle ilgili nitelikte olan 7 veya daha çok kooperatif tarafından birlikler kurulabileceği anasözleşmelerinde tesbit edilebilir.

Bu birlikler kooperatif şeklinde kurulur.

(**Ek: 6/10/1988 - 3476/17 md.**) İlgili bakanlık tarafından bölgeler belirlendiği takdirde, bu bölgelerde aynı çalışma konularına sahip birden fazla kooperatif birliği kurulamaz.

(**Ek dördüncü fıkra: 21/10/2021 – 7339/10 md.**) Kooperatifler, kooperatif birliklerine; kooperatif birlikleri de merkez birliğine ortak olmadığı takdirde, kamu kaynaklarından desteklenen kredilere kefalet sağlayamaz ve kamu kaynaklı tarımsal desteklemelere aracılık yapamaz. Bu kapsamdaki başvurularda; Birlikler kooperatifleri, merkez birliği de birlikleri ortaklığa kabulden kaçınamaz.

1. Genel kurul:

Madde 73 – Kooperatif birliklerinin en yetkili organı anasözleşmede aksine hüküm bulunmadığı takdirde kooperatif temsilcilerinden teşekkül eden genel kuruldur.

Yönetim kurulu üyelerinin temsilci seçilmesi mümkündür.

2. Yönetim kurulu:

Madde 74 – Birlik yönetim kurulu, birlik genel kuruluna dahil temsilciler arasından seçilir.

Yönetim kuruluna seçilecek üyelerin aynı kooperatifin temsilcilerinden olmaması şarttır.

3. Denetim ve eğitim:

Madde 75 – (**Değişik: 6/10/1988 - 3476/18 md.**)

Kooperatif merkez birlikleri kendisine bağlı birlik ve kooperatifleri denetler ve bunların eğitim ve öğretim ihtiyaçlarını karşılar. Merkez birliği

kuruluşu tamamlanmadığı hallerde, birlikler kendisine bağlı kooperatifleri denetler. Üst kuruluşlarca yapılan denetim sonuçları ilgili bakanlığa bildirilir.

Kooperatif ve Üst kuruluşları, Üst kuruluşunun tespit edeceği esaslara göre, kendilerine yönelik denetim ve eğitim hizmetlerine ait giderlere iştirak ederler.

B) Kooperatifler merkez birlikleri:

Madde 76 – Kooperatif birlikleri kendi aralarında kooperatif şeklinde merkez birlikleri kurabilirler.

Merkez birliklerinin genel kurulları bu birliğe dahil kooperatifler birliklerinin genel kurulları tarafından seçilecek temsilcilerden kurulur.

Kooperatifler birliklerinin yönetim kurulları üyeleri merkez birlikleri genel kurullarına üye seçilebilirler.

(**Ek: 6/10/1988 - 3476/19 md.**) Aynı çalışma konularına sahip kooperatif birlikleri birden fazla kooperatif merkez birliği kuramazlar.

C) Türkiye Milli Kooperatifler Birliği:

Madde 77 – Birlikler veya merkez birlikleri kooperatif şeklinde Türkiye Milli Kooperatifler Birliğini kurabilirler. (**Ek cümle: 8/3/2011-6172/21 md.**) Sulama Birlikleri Kanunu ile 29/6/2004 tarihli ve 5200 sayılı Tarımsal Üretici Birlikleri Kanununa göre kurulmuş birlik ve merkez birlikleri de Türkiye Milli Kooperatifler Birliğine üye olabilirler.

Katılma şartları, Türkiye Milli Kooperatifler Birliği Anasözleşmesinde belirtilir.

Türkiye Milli Kooperatifler Birliği Genel Kurulu bu Birliğe dahil birlikler ve merkez birlikleri genel kurullarınca seçilecek temsilcilerden kurulur. Bu Kurulun kooperatif, birlik ve merkez birlikleri yönetim kurullarından teşkil olunacağı anasözleşme ile hüküm altına alınabilir.

D) Temsilcilerin belirtilmesi:

Madde 78 – Birlikler, merkez birlikleri ve Türkiye Milli Kooperatifler Birliği Anasözleşmelerinde bunların genel kurullarını teşkil edecek kooperatifler, birlikler ve merkez birlikleri temsilcilerinin adedi, ortak sayısına göre 5 kişiyi geçmemek üzere belirtilir.

Madde 79 – Birlikler Milli Kooperatifler Birlikleri ve Türkiye Milli Kooperatifler Birliği Anasözleşmelerini bu kanun hükümlerine göre hazırlarlar.

E) Danışma Kurulu:

Madde 80 – Türkiye Milli Genel Kooperatifler Birliği Genel Yönetim Kurulu ile Devlet Planlama Teşkilatı, Ticaret, Tarım, Maliye, Köy İşleri, İmar ve İskan, Milli Eğitim ve Sanayi Bakanlıkları, kooperatifleri finanse eden

bankalar ve Türkiye Kooperatifçilik Kurumunun birer mümessilinin iştirakiyle "Türkiye Kooperatifleri Danışma Kurulu" kurulur.

Bu kurulun görev ve yetkileri çalışma şekil ve şartları Cumhurbaşkanınca çıkarılan yönetmelikle tespit olunur.¹⁰

YEDİNCİ BÖLÜM

Kooperatiflerin Dağılması

A) Dağılma sebepleri:

Madde 81 – (Değişik: 6/10/1988 - 3476/20 md.)

Kooperatif:

1. Anasözleşme gereğince,
2. Genel Kurul kararı ile,
3. İflasın açılmasıyla,
4. Kanunlarda öngörülen diğer hallerde, ilgili bakanlığın mahkemeden alacağı karar üzerine,
5. Diğer bir kooperatifle birleşmesi veya devralınması suretiyle,
6. Üç yıl olağan genel kurulunu yapmaması halinde,
7. Amacına ulaşma imkanının bulunmadığının ilgili Bakanlıkça tespiti halinde mahkemeden alacağı kararlar,

Dağılır.

(Değişik birinci cümle: 21/10/2021 – 7339/11 md.) Yapı kooperatifleri, anasözleşmede gösterilen işlerin tamamlanması ve ferdi mülkiyete geçilip konutların ve/veya işyerlerinin ortaklar adına tescil edilmesiyle amacına ulaşmış sayılır ve dağılır. **(Değişik ikinci cümle: 21/10/2021 – 7339/11 md.)** Ancak tescil işleminden sonra usulüne uygun şekilde anasözleşme değişikliği yapılarak kooperatifin amacının değiştirilmesi halinde dağılmaya ilişkin hüküm uygulanmaz. Amacına ulaşılarak dağılma sürecine girmiş olan kooperatiflerden çıkan veya çıkarılan ortağın konutu veya işyeri çıkma veya çıkarılma sebebiyle geri alınamaz; ancak, bu eski ortaklar daha sonra oluşabilecek tasfiye masraflarına katılırlar. Konut kooperatiflerinde yapı kullanma izninin alınmasını müteakip en geç bir yıl içinde ortakların Kat Mülkiyeti Kanununa göre ferdi münasebet işleri sonuçlandırılır.

Mahkemece veya genel kurulca tasfiye memurları seçilmediği takdirde tasfiye işlerini yönetim kurulu yapar, Tasfiye kurulu üyelerine, atamayı yapan merci tarafından tespit edilecek miktarda ücret ödenir.

Anasözleşme ile özel bir nisap belirlenmemiş ise, tasfiye halinde kooperatiflerin genel kurul toplantılarında nisap aranmaz. Kararlar oy çokluğu ile verilir.

¹⁰ 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı KHK'nin 57 nci maddesiyle, bu fıkrada yer alan "Ticaret Bakanlığınca hazırlanacak bir tüzükle" ibaresi "Cumhurbaşkanınca çıkarılan yönetmelikle" şeklinde değiştirilmiştir.

Tasfiye kurulunun görevleri anasözleşmede gösterilir,

Tasfiye kurulu üyeleri, tasfiye işlerinin biran önce bitirilmesi için çalışmakla yükümlüdür.

56 ncı maddenin 1 inci fıkrasının 3 üncü bendi ile 62 nci madde hükümleri tasfiye kurulu üyeleri hakkında da uygulanır.

B) Ticaret siciline bildirme:

Madde 82 – İflastan gayrı hallerde kooperatifin dağılması, yetkili organlar tarafından Ticaret Siciline tescil ile ilan ettirilir. Yetkili organların kimler olacağı Anasözleşmede gösterilir.

C) Tasfiye mamelekin paylaşılması:

Madde 83 – Tasfiye haline giren kooperatifin bütün borçları ödedikten ve ortak pay bedelleri geri verildikten sonra kalan mallar ancak Anasözleşmede bu husus öngörölmüş olduğu takdirde, ortaklar arasında paylaşılır.

Anasözleşmede başka bir hal tarzı kabul edilmiş olmadıkça paylaşırma, dağılma anında kayıtlı ortaklar veya hukuki halefleri arasında eşit olarak yapılır.

Ortaklara paylaşırma yapılacağına dair Anasözleşmede açıklama olmadığı takdirde tasfiye neticesinden arta kalan miktar, kooperatifleşme amacına uygun olarak harcanmak üzere Türkiye Milli Kooperatifler Birliğine bırakılır.

(Son fıkra mülga: 21/2/2001 - 4629/1 md.)

D) Birleşme suretiyle dağılma:

Madde 84 – Bir kooperatif bütün aktif ve pasifleriyle diğeri bir kooperatif tarafından devralınmak suretiyle dağıldığı takdirde aşağıdaki hükümler uygulanır:

1. Devralan kooperatifin yönetim kurulu, dağılan kooperatifin tasfiye hakkındaki hükümlere göre alacaklarını bildirmeye çağırır.

2. Dağılan kooperatifin mameleki, borçları tediye veya teminata bağlanıncaya kadar ayrı olarak idare edilir. Yönetimi devralan kooperatifin yönetim kurulu üyeleri üzerine alır.

3. Devralan kooperatifin yönetim kurulu üyeleri alacaklılara karşı yönetimin ayrı olarak yürütölmüsünden şahsan ve zincirleme sorumludurlar.

4. Mameleki ayrı olarak yönetildiği süre içinde, dağılan kooperatife karşı açılacak davalara dağılmadan önceki yetkili mahkeme bakar.

5. Dağılan kooperatif alacaklılarının devralan kooperatif ve onun alacaklıları ile olan münasebetlerinde, devralınan mallar aynı süre içinde dağılan kooperatife ait sayılır. Devralan kooperatifin iflası halinde ise bu mallar ayrı bir masa teşkil eder. Gerekirse yalnız dağılan kooperatifin borçlarının ödenmesinde kullanılır.

6. Her iki kooperatifin mameleki, ancak dağılan kooperatifin malları üzerinde tasarruf etmek caiz olduğu andan itibaren birleştirilebilir.

7. Kooperatifin dağılmasının tescili Ticaret Sicili memurluğundan istenir. Borçları ödendikten veya teminata bağlandıktan sonra kooperatifin kaydı sildirilir.

8. Kooperatifin dağılmasının tescili ile ortakları da bütün hak ve borçları ile birlikte devralan kooperatife katılmış olurlar.

9. Mameleki ayrı idare edildiği sürece dağılan kooperatifin ortakları yalnız onun borçları için ve o zamana kadar sorumluluklarının bağlı olduğu esaslar dairesinde takip olunabilirler.

10. Aynı süre esnasında, dağılan kooperatifin ortaklarının sorumlulukları veya ek ödeme yükümlülükleri birleşme neticesinde hafiflemeye uğradığı ölçüde, bu hafifleme dağılan kooperatifin alacaklılarına karşı ileri sürülemez.

11. Birleşme neticesinde dağılan kooperatifin ortakları için şahsi sorumluluk veya ek ödeme yükümlülüğü doğduğu veya ağırlaştığı takdirde birleşme kararı, ancak bütün ortakların 3/4 ünün çoğunluğu ile verilebilir. Sorumluluğa ve ek ödeme yükümlülüğüne mütedair hükümler birleşme kararına katılmamış olan ve bundan başka kararın ilanı tarihinden başlamak üzere üç ay içinde kooperatiften çıkacağını bildiren ortaklara uygulanmaz.

E) Bir kamu tüzel kişiliği tarafından devralınmak:

Madde 85 – Bir kooperatifin varlığı, belediye, ekonomik bir Devlet kuruluşu, kamu müessesesi veya kamuya yararlı dernek veya cemiyetler tarafından da devralınabilir. Bu takdirde genel kurulca alınacak kararın dağılmaya ait hükümlere göre tescil ve ilan ettirilmesi gerekir.

Bu gibi kooperatif varlığının, Devlete ait ekonomik kuruluş veya herhangi bir ekonomik kuruluş veya herhangi bir dernek veya cemiyet tarafından devralınması hallerinde genel kurul tasfiye yapılmamasına karar verilebilir.

Devir kararının ilan edildiği tarihten itibaren kooperatifin aktif ve pasifi devralana intikal etmiş olur. Dağılan kooperatifin adı ticaret sicilinden sildirilir. Bu husus ayrıca ilan ettirilir.

Birleşen müessese ile kooperatifin alacaklılarından her biri ilan tarihinden itibaren üç ay içinde yetkili mahkemeye başvurmak suretiyle birleşmeye itiraz edebilir. İtiraz hakkından vazgeçilmedikçe yahut bu husustaki itirazın reddine dair mahkemece verilen karar kesinleşmedikçe veyahut mahkemece takdir edilecek teminat, müessese veya kooperatif tarafından verilmedikçe birleşme hüküm ifade etmez.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Ticaret Bakanlığının Görev ve Yetkileri

A) Genel olarak Bakanlığın görev ve yetkileri:

Madde 86 – Ticaret Bakanlığının kooperatifleri ilgilendiren başlıca görev ve yetkileri şunlardır:

1. Kooperatiflere, kooperatif birliklerine, merkez birliklerine, Türkiye Milli Kooperatifler Birliğine kuruluş ve organizasyonlarında yol göstermek, öğütleriyle yönetimlerinde ve çalışmalarında yardımcı olmak,

2. Kooperatifleri, birlikleri, merkez birliklerini ve Türkiye Milli Kooperatifler Birliğini teftiş etmek, denetlemek veya denettirmek,

3. Kooperatiflerin, birliklerin, merkez birliklerinin ve Türkiye Milli Kooperatifler Birliğinin dağılmasını gerektiren sebepleri mahkemeye bildirmek,

4. Kooperatiflerin, bilhassa istihsale yararlı kooperatiflerin kuruluşu, öncelikle kredilenmesi ve memleket yararına faaliyette bulunmaları hususunda ilgili bakanlıklar ve kuruluşlar nezdinde gerekli teşebbüsleri yapmak ve koordinatör olarak vazife görmek.

5. (**Ek: 6/10/1988 - 3476/21 md.**) Kooperatifler mevzuatının uygulanmasında ve kooperatiflerle üst kuruluşlara yapılacak desteklemelerle ilgili kamu ve sosyal güvenlik fonları konusunda düzenleyici tasarruflarda bulunmak.

B) Bakanlık temsilcileri ve kararların yürürlük şartı:

Madde 87 – (**Başlığı ile Birlikte Değişik: 21/10/2021 – 7339/12 md.**)

Kooperatiflerin, kooperatif birliklerinin, merkez birliklerinin ve Türkiye Milli Kooperatifler Birliğinin, genel kurul toplantılarından en az onbeş gün önce ilgili Bakanlıktan temsilci talebinde bulunması zorunludur.

Genel kurul toplantıları, Bakanlık temsilcisinin huzuru ile açılır ve devam eder. Temsilci, toplantının kanunlara, anasözleşmeye ve gündeme göre yürütülmesine nezaret eder. Genel kurul toplantı tutanağı ile toplantıya katılanların listesi temsilci tarafından imzalanır. Temsilci, genel kurulda, kanun ve anasözleşmeye aykırı olarak alınan kararlar hakkındaki görüşünü tutanakta belirtir. Usulüne uygun talepte bulunulduğu halde, temsilci toplantıya katılamaz ise ilan edilen saatten bir saat sonra toplantıya başlanır.

Bakanlık temsilcisinin nitelikleri, görevleri, yetkileri ve ücretinin ödenmesine ilişkin esaslar ile temsilci görevlendirilmesine ilişkin usul ve esaslar ilgili bakanlıkların görüşü alınarak Ticaret Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikle düzenlenir. Bakanlık temsilcisinin ücreti, ilgili kooperatif tarafından karşılanır. (**Ek cümle:26/1/2023-7435/2 md.**) Bakanlık temsilcilerine, (1200) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçmemek üzere Ticaret Bakanlığınca belirlenen tutarda ücret net olarak ödenir.

C) Örnek anasözleşme hazırlanması:

Madde 88 – Ticaret Bakanlığı, kooperatifler, kooperatif birlikleri, kooperatif merkez birlikleri ve Türkiye Milli Kooperatifler Birliği için bu teşekküllerin mütalaasının da alınmak kaydıyla örnek anasözleşmeler hazırlar, yapı kooperatifleri için bu görev Ticaret ve İmar ve İskan Bakanlığınca müştereken kullanılır.

D) Muhasebe usulü ve defterler:

Madde 89 – (Değişik: 15/2/2018-7099/9 md.) Kooperatiflerin, kooperatif birliklerinin, kooperatif merkez birliklerinin ve Türkiye Milli Kooperatifler Birliğinin muhasebe usulleri ve mecbur olarak tutacakları defterler hakkında 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri uygulanır. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca çıkarılacak tebliğ ile belirlenir.

Vergi Usul Kanununun bu hususlarla ilgili hükümleri saklıdır.

E) Teftiş ve denetleme:

Madde 90 – (Değişik: 3/6/2010-5983/3 md.)

İlgili bakanlık; kooperatiflerin, kooperatif birliklerinin, kooperatif merkez birliklerinin ve Türkiye Milli Kooperatifler Birliğinin işlem ve hesaplarını ve varlıklarını müfettişlere, kooperatif kontrolörlerine veya denetim için görevlendirilecek olan personele denettirebilir.

(İptal ikinci fıkra: Anayasa Mahkemesi'nin 19/1/2012 tarihli ve E.: 2010/79, K.: 2012/9 sayılı Kararı ile.)

Birinci fıkradaki teşekküller, denetim sonuçlarına göre ilgili bakanlığa verilecek talimata uymak zorundadırlar. Yapılan denetimler sonucunda, kooperatiflerin, kooperatif birliklerinin, kooperatif merkez birliklerinin, Türkiye Milli Kooperatifler Birliğinin ve bunların iştiraklerinin yönetim kurulu üyeleri ile üst düzey yöneticilerinin, hukuka açıkça aykırı eylem ve işlemlerinin tespit edilmesi durumunda, ilgili Bakanlık, kamu yararı ve hizmet gerekleri dikkate alınarak gecikmesinde sakınca görülen hallerde ileride telafisi güç veya imkansız zararlara yol açılmasının engellenmesi amacıyla bu kişilerin görevlerine tedbiren son verebilir. Bu durumda ilgili Bakanlık, bir yıl içerisinde olağanüstü genel kurul toplantısının yapılması için gerekli tedbirleri alır.

Kooperatifler ve üst kuruluşlarına kredi veren kamu kurum ve kuruluşları ile belediyeler ve ilgili bakanlıklar; verilen kredilerin açılış gayesine uygun olarak kullanılıp kullanılmadığını, plan ve projesine uygunluğu, teknik özellikleri ve kalite açısından denetleyebilirler.

Kooperatiflerde ve üst kuruluşlarında görevli bulunanlar bu kuruluşlara ait mal, para ve para hükmündeki kağıtları ve gizli de olsa bunlarla ilgili defter ve belgeleri istenildiğinde müfettişlere, kooperatif kontrolörlerine, denetimle görevlendirilen personele ve kredi kuruluşlarının denetim görevlilerine

göstermek, saymasına ve incelemesine yardımda bulunmak, istenilen bilgileri gerçeğe uygun ve eksiksiz olarak vermek ve doğru beyanda bulunmakla yükümlüdürler.

Birinci fıkradaki teşekküller, ilgili Bakanlıkça teşekküle ilişkin olarak istenilen her türlü bilgi, belge ve kayıtları, tanınan süre içinde tam olarak vermek zorundadır.

F) Teftiş ve denetleme ile görevlendirme:

Madde 91 – (Değişik birinci fıkra: 6/10/1988-3476/24 md.) İlgili bakanlık; kooperatif üst kuruluşlarını, ilgili müesseseleri ve bağımsız denetim kuruluşlarını denetleme işleri için görevlendirebilir.

Bunlara mütaallik esaslar 90 ıncı madde gereğince hazırlanacak Cumhurbaşkanınca çıkarılan yönetmelikle belirtilir. ¹¹

DOKUZUNCU BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

A) Siyasi faaliyet yasağı:

Madde 92 – (Mülga: 12/6/1997-4274/1 md.)

B) Muafıklar:

Madde 93 – 1. Kooperatifler, kooperatif birlikleri, kooperatif merkez birlikleri ve Türkiye Milli Kooperatifler Birliği;

a) Birbirlerinden ve ortaklarından aldıkları faiz ve komüsyonlar ile ortaklarına kefalet etmeleri dolayısıyla bunlardan aldıkları paralar, banka ve Sigorta Muameleleri Vergisinden,

b) Her nevi defterlerin ve anasözleşmelerin tasdiki ve açılış tasdiklerinde sayfalarının mühürlenmesi her nevi harçtan ve Damga Vergisinden,

c) Kiraya verilmediği veya irat getirmiyen bir cihete tahsis edilmediği müddetçe sahip oldukları gayrimenkul mallar üzerinden alınacak her türlü vergilerden,

d) Ortakların temlik edecekleri gayrimenkuller her türlü vergi ve harçtan,

Muafıttır.

e) 13 üncü madde gereğince verilecek bildiri Damga Vergisine, diğer harç ve resimlere tabi değildir.

¹¹ 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı KHK'nin 57 nci maddesiyle, bu fıkrada yer alan "tüzükle" ibaresi "Cumhurbaşkanınca çıkarılan yönetmelikle" şeklinde değiştirilmiştir.

2. Gayrimenkullerin irtifak haklarının ve gayrimenkul mükellefiyetinin kooperatiflere, kooperatif birliklerine, kooperatif merkez birliklerine, Türkiye Milli Kooperatifler Birliğine sermaye konulması halinde bunlar Emlak Alım Vergisi Kanununun 9 uncu maddesindeki indirimli nispetten,

3. 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 199 sayılı Kanunla değişik 7 nci maddesinin 16 ncı bendindeki esaslar dahilinde Kurumlar Vergisi muaflığından,

Faydalanırlar.

4. Kooperatifler, kooperatif birlikleri ve kooperatifler merkez birlikleri faaliyete geçen üst kuruluşlara girmedikleri takdirde, bu maddenin 1 nolu fıkrasının (b) bendi ile 2 nolu fıkrasından gayri fıkralarında yazılı muaflıklardan istifade edemezler.

5. **(Ek: 21/10/2021 – 7339/13 md.)** Ortaklarının çoğunluğu kadınlardan oluşan ve kadın emeğinin değerlendirilmesi amacıyla kurulan kooperatifler ile ortaklarının çoğunluğu engellilerden oluşan kooperatiflerin, bu Kanun ve 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu gereğince tescil ve ilana tabi işlemlerinden ücret alınmaz ve ilana tabi olanlar Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde ücretsiz olarak yayımlanır. Bu kooperatiflerden, 18/5/2004 tarihli ve 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 24 üncü maddesi gereğince odaya kayıt ücreti ve yıllık aidat ile aynı Kanunun 25 inci maddesinde tanımlanan munzam aidat alınmaz.

C) Tanıtma ve eğitim hizmetlerini sağlayacak fon:

Madde 94 – (Mülga: 21/2/2001-4629/1 md.)

D) Uyuşmazlıklar, hakem kurulları:

Madde 95 – Kooperatif organları ile kooperatifler, kooperatiflerle bağlı buldukları kooperatif birlikleri, kooperatif merkez birlikleri ve Türkiye Milli Kooperatifler Birliği arasında işgal konularına giren hususlardan dolayı çıkan anlaşmazlıklar, genel hükümler saklı kalmak şartıyla anasözleşmelerinde öngörülen hakem kurullarınca da halledilebilir.

E) Saklı hükümler:

Madde 96 – 2834 sayılı Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleri Kanunu ile 2836 sayılı Tarım Kredi Kooperatifleri Kanunu hükümleri ve 7116 sayılı Kanunun yapı kooperatiflerine ait hükümleri saklıdır. Şu kadar ki, yukarıda zikredilen kanunlarda açıklık olmayan hallerde bu kanun hükümleri uygulanır.

Madde 97 – 2834 ve 2836 sayılı kanunlarla kurulan kooperatif ve kooperatif birlikleri, kooperatif merkez birlikleri halinde teşkilatlanabilecekleri gibi Türkiye Milli Kooperatifler Birliğine de girebilirler.

F) Anonim şirket hükümlerine atf:

Madde 98 – Bu kanunda aksine açıklama olmıyan hususlarda Türk Ticaret Kanunundaki Anonim şirketlere ait hükümler uygulanır.

G) Davaların niteliği ve muhakeme usulü:

Madde 99 – Bu kanunda düzenlenen hususlardan doğan hukuk davaları, tarafların tacir olup olmadıklarına bakılmaksızın ticari dava sayılır. Bu davalarda basit muhakeme usulü uygulanır.

H) Kaldırılan hükümler:

Madde 100 – Türk Ticaret Kanununun kooperatiflere ait 6 ncı faslına teşkil eden 485 - 502 nci maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

İlgili Bakanlık:

Ek Madde 1 – (Ek: 6/10/1988 - 3476/26 md.)

Bu Kanunda geçen Bakanlık isimleri "İlgili bakanlık" olarak değiştirilmiştir.

(Değişik ikinci fıkra: 3/6/2010-5983/4 md.) İlgili bakanlık deyiminden, bu Kanun kapsamındaki tarımsal amaçlı kooperatifler ve üst kuruluşları için Tarım ve Köyışleri Bakanlığı, yapı kooperatifleri ve üst kuruluşları için Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ve diğer kooperatifler ve üst kuruluşlar için ise Sanayi ve Ticaret Bakanlığı anlaşılır.

Cezai sorumluluk:

Ek Madde 2 – (Ek: 6/10/1988 – 3476/26 md.; Değişik: 23/1/2008 – 5728/340 md.)

1. 8 inci maddenin üçüncü ve dördüncü fıkralarına, 16 ncı maddenin beşinci fıkrasına, 24 üncü maddenin birinci fıkrasına, 46 ncı maddenin ikinci fıkrasına, 56 ncı maddenin ikinci ve altıncı fıkralarına, 59 uncu maddenin dördüncü, altıncı, yedinci ve sekizinci fıkralarına, 62 nci maddenin ikinci fıkrası gereği sorumlulukları altında bulunan para, mal, defter, belge ve diğer kooperatif varlıklarını teslim etmeyen ve 90 ıncı maddenin beşinci fıkrasına aykırı hareket eden kooperatif ve üst kuruluşlarının yönetim kurulu üyeleri ve memurları ile 72 nci maddenin dördüncü fıkrasına aykırı hareket eden kooperatif üst kuruluşlarının yönetim kurulu üyeleri üç aydan iki yıla kadar hapis ve elli günden beşyüz güne kadar adli para cezası ile cezalandırılırlar.¹²

¹² 21/10/2021 tarihli ve 7339 sayılı Kanunun 14 üncü maddesiyle bu bentte yer alan "üçüncü fıkrasına" ibaresi "üçüncü ve dördüncü fıkralarına" şeklinde değiştirilmiş, bende "16 ncı maddenin beşinci fıkrasına," ibaresinden sonra gelmek üzere "24 üncü maddenin birinci fıkrasına, 46 ncı maddenin ikinci fıkrasına," ibaresi eklenmiş, bentte yer alan "altıncı fıkrasına" ibaresi "ikinci ve altıncı fıkralarına" şeklinde değiştirilmiş, bende "fıkralarına" ibaresinden sonra gelmek üzere " , 62 nci maddenin ikinci fıkrası gereği sorumlulukları altında bulunan para, mal, defter, belge ve diğer kooperatif

2. 45 inci maddenin birinci fıkrası gereği genel kurulu zamanında olağan toplantıya çağırmayan yönetim kurulu üyeleri ile 2 nci maddenin dördüncü fıkrasına, 8 inci maddenin ikinci fıkrasına, 16 ncı maddenin birinci fıkrasına, 66 ncı maddenin ikinci fıkrasına ve 90 ıncı maddenin üçüncü fıkrasına aykırı hareket eden kooperatif ve üst kuruluşlarının yönetim kurulu üyeleri dokuz aya kadar hapis ve otuz günden üçyüz güne kadar adli para cezası ile cezalandırılırlar.¹³

3. 56 ncı maddenin ikinci ve dördüncü fıkralarına, 66 ncı maddeye, 67 nci maddenin birinci ve ikinci fıkralarına aykırı hareket eden ve ek 3 üncü maddeye aykırı uygulamaları araştırmayan kooperatif ve üst kuruluşlarının denetim kurulu üyeleri bir aydan dokuz aya kadar hapis ve otuz günden üçyüz güne kadar adli para cezası ile cezalandırılırlar.¹⁴

4. **(Ek: 21/10/2021 – 7339/14 md.)** Ek 5 inci maddenin ikinci fıkrasına ve bu madde kapsamında çıkarılan yönetmelikte belirlenen yükümlülüklerle aykırı hareket eden yönetim kurulu üyelerinin her biri, her bir yükümlülük için ayrı ayrı olmak üzere bin Türk lirası idari para cezası ile cezalandırılır. Aynı denetim kapsamında aynı kişiye verilebilecek idari para cezalarının toplam tutarı onbin Türk lirasını geçemez

İlgili bakanlık, kooperatifler ve üst kuruluşlarının yönetim ve denetim kurulu üyeleri ile memurları hakkında görevlerine ilişkin olarak işledikleri suçlardan dolayı açılan kamu davalarına katılma talebinde bulunabilir.

(Ek fıkra: 21/10/2021 – 7339/14 md.) Bu maddede öngörülen idari para cezaları ilgili Bakanlık tarafından uygulanır. İlgili Bakanlık, bu yetkisini il müdürlüklerine devredebilir. Bu Kanuna göre verilen idari para cezaları, tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde ödenir.

Bağdaşmayan görevler

Ek Madde 3 – (Ek: 29/3/2011-6215/18 md.)

Kooperatifler ve üst kuruluşlarının yönetim kurulu üyeleri ve denetçileri; bu kooperatiflerin ve üst kuruluşlarının hissedarı oldukları şirketlerde, katıldıkları vakıflarda ve diğer teşekküllerde yönetim kurulu üyesi veya denetçi olamazlar, personel olarak yahut başka bir şekilde ücretli görev alamazlar.

varlıklarını teslim etmeyen” ibaresi, “memurları” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile 72 nci maddenin dördüncü fıkrasına aykırı hareket eden kooperatif üst kuruluşlarının yönetim kurulu üyeleri” ibaresi eklenmiştir.

¹³ 21/10/2021 tarihli ve 7339 sayılı Kanunun 14 üncü maddesiyle bu bentte yer alan “Genel kurulu” ibaresi “45 inci maddenin birinci fıkrası gereği genel kurulu zamanında” şeklinde, “altı” ibaresi “dokuz” şeklinde değiştirilmiştir.

¹⁴ 21/10/2021 tarihli ve 7339 sayılı Kanunun 14 üncü maddesiyle bu bentte yer alan “66 ve 67 nci maddeye aykırı hareket eden” ibaresi “66 ncı maddeye, 67 nci maddenin birinci ve ikinci fıkralarına aykırı hareket eden ve ek 3 üncü maddeye aykırı uygulamaları araştırmayan” şeklinde, “altı” ibaresi “dokuz” şeklinde değiştirilmiştir

Birinci fıkrada belirtilen diğer görevleri bulunmasına rağmen kooperatif ve üst kuruluşlarında yönetim kurulu üyesi veya denetçi olarak seçilenler, seçildikleri tarih itibariyle diğer görevlerinden ayrılmak zorundadırlar. Bu görevlerinden ayrılmayanların yönetim kurulu üyeliğine veya denetçiliğe seçilmelerine ilişkin işlemler hükümsüzdür. Seçildikten sonra birinci fıkradaki diğer görevleri edinen kooperatif ve üst kuruluşlarının yönetim kurulu üyeleri ve denetçilerinin sonradan edindikleri görevlere ilişkin seçilme veya görevlendirme işlemleri ile sözleşmeler de hükümsüzdür. Yönetim kurulu üyeliğine veya denetçiliğe seçilme işlemleri bu şekilde hükümsüz olanların yerlerine yedekleri çağrılır.

Kooperatifler ve üst kuruluşlarının yönetim kurulu üyeleri ve denetçilerinin fiilen bu görevleri yürüttükleri dönemde; bunların eş ve ikinci derece dâhil kan ve kayın hısımları, bu kooperatifler ve üst kuruluşları ile % 50'den fazla hissedarı oldukları şirketlerde, katıldıkları vakıflarda ve diğer teşekküllerde yönetim kurulu üyesi veya denetçi olamazlar, personel olarak veya başka bir şekilde ücretli olarak işe alınmazlar.

Bu madde hükümlerine aykırı uygulamalar denetçiler tarafından araştırılır.

Birinci fıkraya aykırı olarak görev yapmakta olanlar, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içerisinde bu görevlerinden sadece birisini tercih ederek diğerlerinden ayrılırlar. Süresi içerisinde tercihte bulunmayanların seçilmiş oldukları kooperatif veya üst kuruluşlarındaki yönetim kurulu üyeliği veya denetçilik görevleri dışındaki diğer görevlerinin tamamı kendiliğinden sona erer.

Üniversitelerin yönetim kurulunda üye bulundurma hakkı

Ek Madde 4 – (Ek: 20/2/2014-6525/9 md.) (Mülga:18/7/2021-7333/8 md.)

Kooperatif Bilgi Sistemi:

Ek Madde 5 – (Ek: 21/10/2021-7339/15 md.)

Ticaret Bakanlığı tarafından tüm kooperatif ve üst kuruluşlarının, kooperatifçilik hizmetlerine elektronik ortamda eriştiği ve merkezi veri tabanının yönetildiği Kooperatif Bilgi Sistemi (KOOPBİS) kurulur.

Kooperatifin ticaret sicili kayıtlarının, finansal tablolarının, yönetim kurulu ve denetçi raporlarının, genel kurul toplantı evrakının, ortakların kimlik, iletişim, pay ve ödemelerine ilişkin bilgilerinin KOOPBİS'e işlenmesinden yönetim kurulu sorumludur.

İlgili Bakanlık ile kooperatif ve üst kuruluşları, görevleri ile sınırlı kalmak şartıyla, ortakların ve ortak olmak için başvuranların kişisel verilerini KOOPBİS'te işlemeye ve görüntülemeye yetkilidir. İlgili Bakanlık; denetim, istatistik üretme, hizmetlerde otomasyonu artırma, ülke kooperatifçiliğinin geliştirilmesi ve kooperatif ortaklarının haklarının korunması amacıyla

1163 Sayılı Kooperatifler Kanunu ve Yönetmelikler

sistemde işlenen verileri, kamu kurum ve kuruluşlarına aktarabilir. Elde edilen veriler 6698 sayılı Kanuna aykırı olarak kullanılamaz, aktarılamaz veya başka bir şekilde işlenemez.

KOOPBİS'te tutulacak veriler ile elektronik ortamda sunulacak hizmetlerden faydalanılmasına, bu sistem üzerinde işlenen kişisel verilerin aktarımı ile güvenliğin sağlanmasına ve aydınlatma yükümlülüğünün ne şekilde yerine getirileceğine ilişkin usul ve esaslar ilgili bakanlıklar ile Kişisel Verileri Koruma Kurumunun görüşü alınarak Ticaret Bakanlığı tarafından çıkarılan yönetmelikle belirlenir.

Geçici Hüküm:

Geçici Madde 1 – (24/4/1969 - 1163 sayılı Kanunun kendi numarasız geçici maddesi olup teselsül için numaralandırılmıştır; Değişik: 16/11/1971 - 1496/1 md.)

Halen kuruluş ve faaliyette bulunan kooperatifler sözleşmelerini üç sene içinde bu kanun hükümlerine intibak ettirmek zorundadırlar. Bu hususa riayet etmeyen kooperatifler dağılmış sayılırlar. Kanunen tasfiye ile vazifelendirilmiş kimseler tarafından dağılmadan başlayarak iki ay içinde tasfiyeye geçilmediği takdirde Ticaret Bakanlığı veya Hazine tarafından mahkemeden tasfiye memuru atanması istenebilir.

Anasözleşmelerini bu kanuna intibak ettirmek için kooperatiflerin yapacakları genel kurullar, olağan genel kurulların usul ve çoğunluğuna göre toplanır ve karar verilir.

Geçici Madde 2 – (Ek: 8/6/1981 - 2475/2 md. ile gelen geçici md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Bu Kanunun yayımından önce kurulmuş bulunan ve Kamu Kuruluşlarından kredi alan yapı kooperatiflerinin anasözleşmelerindeki 1163 sayılı Kooperatifler Kanununun bu Kanunla değişik 52 nci maddesine aykırı hükümler, herhangi bir işlem yapılmaksızın anılan maddeye göre düzeltilmiş sayılır.

Geçici Madde 3 – (Ek: 3/6/2010-5983/5 md.)

1163 sayılı Kooperatifler Kanununun ek 1 inci maddesi uyarınca Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca yapı kooperatifleri ve üst kuruluşları ile ilgili başlatılmış veya planlanmış iş ve işlemler ile bunlara dair her türlü hak, yetki ve görevler Bayındırlık ve İskan Bakanlığına devredilmiştir. Bayındırlık ve İskan Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca başlatılmış veya planlanmış iş ve işlemleri yürütmeye, bunlar hakkında yeni iş ve işlemler yapmaya, gerekli görülenleri tasfiye etmeye yetkilidir.

Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca; Kooperatifler Kanununun ek 1 inci maddesi uyarınca yapılan iş ve işlemlerden dolayı Sanayi ve Ticaret Bakanlığının taraf olduğu işlemlerde ve sözleşmelerde taraf olur ve bu

Bakanlık leh ve aleyhine açılmış ve bu maddenin yürürlüğe girmesinden önce bu Bakanlık tarafından yapılmış olan iş ve işlemler sebebiyle açılacak olan davalarda kendiliğinden taraf sıfatını kazanır.

Bu madde ile devredilmesi öngörülen her türlü işleme ilişkin evrak ile dava dosyaları ve sair malzemenin devri, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ile Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca müştereken belirlenecek usul ve esaslara göre gerçekleştirilir.

Geçici Madde 4 – (Ek: 3/6/2010-5983/5 md.)

Bayındırlık ve İskan Bakanlığının personel ve teşkilat yapısı, yapı kooperatifleri ile ilgili olarak bu Kanun ile verilen görevleri yürütmeye hazır hâle getirilinceye kadar, hizmetine ihtiyaç duyulan personel, her türlü özlük hakları saklı kalmak kaydıyla Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca, Bayındırlık ve İskan Bakanlığının emrinde bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren bir yıl süre ile geçici olarak görevlendirilir.

Geçici Madde 5 – (Ek: 20/2/2014-6525/10 md.) (Mülga:18/7/2021-7333/9 md.)

Geçici Madde 6 – (Ek: 21/10/2021 – 7339/16 md.)

Bu maddeyi ihdas eden Kanunla yapılan değişiklikler uyarınca hazırlanacak yönetmelikler, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde çıkarılır.

Geçici Madde 7 – (Ek: 21/10/2021 – 7339/17 md.)

55 inci ve 65 inci maddelerin üçüncü fıkraları bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte görevde bulunan yönetim kurulu üyeleri ve denetçiler için yapılacak ilk seçimlere kadar uygulanmaz. Mezkûr fıkralarda yer alan dokuz aylık süre 31/12/2022 tarihine kadar seçilecek yönetim kurulu üyeleri ve denetçiler için bu tarihten itibaren başlar.

Geçici Madde 8 – (Ek: 21/10/2021 – 7339/18 md.)

KOOPBİS, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde kurulur. İlgili bakanlıklar, sistemin kurulum sürecinde kendi sistemlerindeki verileri aktarmakla, uygulamaya geçtikten sonra da kooperatif ve üst kuruluşlarınca yapılan veri girişlerini takip etmekle sorumludurlar.

(Değişik cümle:26/1/2023-7435/2 md.) Kooperatif ve üst kuruluşları yönetim kurulu üyeleri, kooperatifin; ticaret sicili kayıtlarını, finansal tablolarını, yönetim kurulu yıllık faaliyet raporlarını, genel kurul toplantı evrakını, ortaklarının kimlik, iletişim, pay ve ödemelerine ilişkin bilgilerini KOOPBİS'in kurulmasını müteakip bir yıl içinde KOOPBİS'e aktarmakla yükümlüdür. **(Ek cümle:26/1/2023-7435/2 md.)** Bu süre Ticaret Bakanlığınca altı aya kadar uzatılabilir. **(Ek cümle:23/5/2024-7511/1 md.)** Buna rağmen

1163 Sayılı Kooperatifler Kanunu ve Yönetmelikler

geçiş sürecinin tamamlanmadığının tespit edilmesi halinde Ticaret Bakanlığınca birer yıl olmak üzere iki defa daha süre uzatımı yapılabilir. Bu süreçte kooperatifler ve üst kuruluşları, genel kurul toplantısına katılma hakkını haiz ortakları gösteren listeleri bu madde yürürlüğe girmeden önceki hükümlere göre almaya devam ederler. **(Ek cümle:23/5/2024-7511/1 md.)** Bu süre sona erinceye kadar kooperatif ve üst kuruluşlarının yönetim kurulu üyeleri ve memurları hakkında, 24 üncü ve ek 5 inci maddelerde yer alan KOOPBİS yükümlülüğüne aykırı davranmaları nedeniyle ek 2 nci maddenin birinci fıkrasının (1) ve (4) numaralı bentlerinde yer alan hükümler uygulanmaz.

Bu maddenin ikinci fıkrasında belirtilen yükümlülüklerini yerine getirmeyen kooperatif ve üst kuruluşlarının yönetim kurulu üyeleri, ek 2 nci maddenin birinci fıkrasının (4) numaralı bendi uyarınca idari para cezası ile cezalandırılırlar.

Geçici Madde 9 – (Ek: 21/10/2021 – 7339/19 md.)

Kooperatifler ve üst kuruluşları, anasözleşmelerini en geç beş yıl içinde bu Kanun hükümlerine intibak ettirmek zorundadırlar. Anasözleşmelerini intibak ettirmeyen kooperatif ve üst kuruluşları dağılmış sayılır. Kanunen tasfiye ile görevlendirilmiş kişiler tarafından dağılmadan başlayarak iki ay içinde tasfiye işlemlerine geçilmemesi halinde, kooperatif ve üst kuruluşun ortakları ya da alacaklıları tarafından mahkemeden iki yıl içinde tasfiye memuru atanması istenebilir.¹⁵

Anasözleşmeler intibak ettirilinceye kadar, mevcut anasözleşmelerin bu Kanuna aykırı olmayan hükümleri uygulanır.

Anasözleşmelerini bu Kanuna intibak ettirmek için kooperatifler ve üst kuruluşlarının yapacakları genel kurulları, olağan genel kurulların usul ve çoğunluğuna göre toplanır ve karar verir.

Geçici Madde 10 – (Ek: 21/12/2021 – 7346/3 md.)

72 nci maddenin dördüncü fıkrasının birinci cümlesi hükmü kamu kaynaklı tarımsal desteklemelere aracılık yapan kooperatifler hakkında 1/1/2024 tarihinden itibaren uygulanır.

Geçici Madde 11 – (Ek:10/6/2022-7410/2 md.) (İptal: Anayasa Mahkemesi'nin 16/2/2023 tarihli ve E.: 2022/126, K.: 2023/29 sayılı Kararı ile.)

¹⁵ 23/5/2024 tarihli 7511 sayılı Kanunun 2 nci maddesi ile bu fıkranın birinci cümlesinde yer alan “üç” ibaresi “beş” şeklinde değiştirilmiştir.

İ) Yürürlüğe girme:

Madde 101 – Bu kanun yayımlandığı tarihten 3 ay sonra yürürlüğe girer.

D) Kanunu yürütecek makam:

Madde 102 – Bu kanun hükümlerini Bakanlar kurulu yürütür.

**24/4/1969 TARİH VE 1163 SAYILI KANUNA
İŞLENEMEYEN HÜKÜMLER:**

1 – 6/10/1988 tarihli ve 3476 sayılı Kanunun Geçici Maddeleri:

Geçici Madde 1 – Unvanlı 1 inci maddede belirlenen esasa uymayan kooperatifler ve üst kuruluşları, anasözleşme değişikliği yapmak suretiyle unvanlarını altı ay içinde bu Kanuna uygun hale getirerek tescil ettirmek zorundadırlar.

Bu Kanunun 14 üncü maddesiyle değiştirilen 56 ncı maddenin birinci fıkrasının (2) numaralı bendine göre, aynı türde birden fazla kooperatifte yönetim kurulu üyesi olanlar, Kanunun yürürlüğe girmesini takip eden 3 ay içerisinde bu üyeliklerinden yalnız birini tercih ederek diğerlerinden ayrılırlar.

Geçici Madde 2 – Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce tüzelkişilik kazanmış olan kooperatif üst kuruluşları bu Kanun hükümlerine göre kurulmuş sayılır.

Geçici Madde 3 – Halen kurulmuş ve faaliyette bulunan kooperatifler, anasözleşmelerini iki yıl içerisinde bu Kanun hükümlerine intibak ettirmek zorundadırlar. Bu hususa riayet etmiyen kooperatifler dağılmış sayılır. Kanunen tasfiye ile görevlendirilmiş kimseler tarafından dağılmadan başlayarak iki ay içerisinde tasfiyeye geçilmediği takdirde, ilgili bakanlık veya Hazine tarafından mahkemeden tasfiye memuru atanması istenebilir.

Anasözleşmelerini bu Kanuna intibak ettirmek için kooperatiflerin yapacakları genel kurullar, olağan genel kurulların usul ve çoğunluğuna göre toplanır ve karar verirler.

**1163 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN
MEVZUATIN VEYA ANAYASA MAHKEMESİ
KARARLARININ YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHLERİNİ
GÖSTERİR TABLO**

Değiştiren Kanunun/KHK'nin veya İptal Eden Anayasa Mahkemesi Kararının Numarası	1163 sayılı Kanunun Değişen veya İptal Edilen Maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
1496	Geçici Madde	10/8/1971
2475	52, Geçici Madde	10/6/1981
3381	19	25/6/1987
3476	Ek Madde 2'nin dördüncü bendinin ikinci fıkrası	25/4/1989
	Diğer hükümleri	25/10/1988
4274	92, Ek Madde 2	17/6/1997
4363	19	2/6/1998
4629	83, 94	1/1/2002 tarihinden geçerli olmak üzere 3/3/2001
5146	1, 9	7/5/2004
5728	25, 56, 62, Ek Madde 2	8/2/2008
5983	48, 81, 90	13/6/2010
6172	Ek Madde 1, Geçici Madde 3, Geçici Madde 4	13/12/2010
	77	22/3/2011
6215	Ek Madde 3	12/4/2011
6525	Ek Madde 4, Geçici Madde 5	27/2/2014
7033	45	1/7/2017
7099	2, 61, 89	10/3/2018

1163 Sayılı Kooperatifler Kanunu ve Yönetmelikler

Değiştiren Kanunun/KHK'nin veya İptal Eden Anayasa Mahkemesi Kararının Numarası	1163 sayılı Kanunun Değişen veya İptal Edilen Maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
7101	63	15/3/2018
KHK/700	19, 80, 87, 91	24/6/2018 tarihinde birlikte yapılan Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı seçimleri sonucunda Cumhurbaşkanının andiçerek göreve başladığı tarihte (9/7/2018)
7333	Ek Madde 4, Geçici Madde 5	28/7/2021
7339	8, 19, 24, 45, 55, 56, 62, 65, 69, 72, 81, 87, 93, Ek Madde 2, Ek Madde 5, Geçici Madde 6, Geçici Madde 7, Geçici Madde 8, Geçici Madde 9	26/10/2021
7346	Geçici Madde 10	26/10/2021 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yayımı tarihinde (25/12/2021)
7410	Geçici Madde 11	10/06/2022
7435	87, Geçici Madde 8	1/2/2023
Anayasa Mahkemesinin 16/2/2023 Tarihli ve E: 2022/126, K: 2023/29 Sayılı Kararı	Geçici Madde 11	9/3/2023
7418	6	1/4/2023

Değiştiren Kanunun/KHK'nin veya İptal Eden Anayasa Mahkemesi Kararının Numarası	1163 sayılı Kanunun Değişen veya İptal Edilen Maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
7511	Geçici Madde 8	26/4/2024 tarihinden itibaren uygulanmak üzere yayımı tarihinde (29/5/2024)
	Geçici Madde 9	29/5/2024

YÖNETMELİKLER

KOOPERATİFÇİLİK EĞİTİMİ YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, çalışma konusu, ortak sayısı ve ciro gibi kıstaslara göre belirlenen kooperatif ve üst kuruluşlarında yönetim ve denetim kurulu asıl veya yedek üyeleri için Ticaret Bakanlığı veya Ticaret Bakanlığı tarafından yetkilendirilmiş kuruluşlarca verilecek kooperatifçilik eğitim programının süresini, konularını, eğitim sonucunda yapılacak işlemlere ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 24/4/1969 tarihli ve 1163 sayılı Kooperatifler Kanununun 55 inci ve 65 inci maddelerinin üçüncü fıkraları uyarınca çalışma konusu, ortak sayısı ve ciro gibi kıstaslara göre belirlenen kooperatif ve üst kuruluşlarının yönetim ve denetim kurulu asıl ve yedek üyelerinin, 18/4/1972 tarihli ve 1581 sayılı Tarım Kredi Kooperatifleri ve Birlikleri Kanununun 20 nci maddesinin birinci fıkrası uyarınca bu kooperatif ve üst kuruluşlarının yönetim ve denetim kurulu asıl ve yedek üyelerinin ve 1/6/2000 tarihli ve 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanunun 8 inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca bu kooperatif ve üst kuruluşlarının yönetim kurulu asıl ve yedek üyelerinin alması gereken kooperatifçilik eğitimine ilişkin süreci kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 1163 sayılı Kanunun 55 inci ve 65 inci maddelerinin üçüncü fıkraları ile 1581 sayılı Kanunun 20 nci maddesinin birinci fıkrası ve 4572 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin ikinci fıkrasına dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakanlık: Ticaret Bakanlığını,
- b) Eğitici: Kooperatifçilik eğitimini verecek olan kişiyi,
- c) Eğitim Sağlayıcı: Ticaret Bakanlığı ile yapılacak protokol çerçevesinde bu Yönetmelikte belirlenen eğitim vermeye yetkili üniversiteleri, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarını ve kooperatif üst kuruluşlarını,
- ç) Faal kooperatif: 1163 sayılı Kooperatifler Kanununun 81 inci maddesine göre dağılmayan kooperatif ve üst kuruluşlarını,

1163 Sayılı Kooperatifler Kanunu ve Yönetmelikler

d) (Değişik:RG-7/2/2023-32097) İlgili genel müdürlük: 1163 sayılı Kanun kapsamındaki tarımsal amaçlı kooperatifler ve üst kuruluşları için Tarım ve Orman Bakanlığı Tarım Reformu Genel Müdürlüğünü, yapı kooperatifleri ve üst kuruluşları için Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğünü ve diğer kooperatifler ve üst kuruluşlar için Bakanlık Esnaf, Sanatkarlar ve Kooperatifçilik Genel Müdürlüğünü,

e) İl Müdürlüğü: Tarımsal amaçlı kooperatifler ve üst kuruluşları için Tarım ve Orman İl Müdürlüğünü; yapı kooperatifleri ve üst kuruluşları için Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğünü; diğer kooperatifler ve üst kuruluşları için Ticaret İl Müdürlüğünü,

f) İlgili Bakanlık: 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu kapsamındaki tarımsal amaçlı kooperatifler ve üst kuruluşları için Tarım ve Orman Bakanlığını, yapı kooperatifleri ve üst kuruluşları için Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığını ve diğer kooperatifler ve üst kuruluşlar için Ticaret Bakanlığını,

g) Kanun: 1163 sayılı Kooperatifler Kanununu,

ğ) Kooperatif: Kanuna, 1581 sayılı Kanuna ve 4572 sayılı Kanuna göre faaliyet gösteren kooperatifler ile bunların üst kuruluşlarını,

h) Kooperatif Bilgi Sistemi (KOOPBİS): Kanunun ek 5 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca oluşturulan bilgi sistemini,

ı) Kooperatifçilik eğitimi: Kanunun 55 inci ve 65 inci maddelerinin üçüncü fıkraları; 1581 sayılı Kanunun 20 nci maddesinin birinci fıkrası ve 4572 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca bu Yönetmelikle çalışma konusu, ortak sayısı ve ciro gibi kıstaslara göre belirlenen kooperatif ve üst kuruluşlarının yönetim ve denetim kurulu asıl ve yedek üyesi olmak için alınması gereken eğitimi,

i) Protokol: Kooperatifçilik eğitimi vermek üzere yetkilendirilecek Eğitim Sağlayıcı ile Bakanlık arasında imzalanacak yazılı belgeyi,

j) Üye: Kanun ile 1581 sayılı Kanuna tabi kooperatif ve üst kuruluşlarının yönetim ve denetim kurulu asıl ve yedek üyelerini, 4572 sayılı Kanuna tabi kooperatif ve üst kuruluşlarının yönetim kurulu asıl ve yedek üyelerini,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kooperatifçilik Eğitimi ve Şartları

Üyeleri eğitim şartına tabi kooperatifler

MADDE 5 –(1) Aşağıdaki şartlardan birini sağlayan faal kooperatiflerin üyeleri eğitim şartına tabidir:

a) Esnaf ve sanatkarlar kredi ve kefalet, tarım satış, tarım kredi ve pancar ecicileri kooperatifleri,

b) İnşaat ruhsatı alınmış ve ortak sayısı 50 veya daha fazla olan yapı, turizm geliştirme ve gayrimenkul işletme konularında faaliyet gösteren kooperatifler,

c) Ortak sayısı 50 veya daha fazla olan taşıma konularında faaliyet gösteren kooperatifler,

ç) Faaliyet konusuna bakılmaksızın 20 milyon Türk lirası ve üstü net satış hasılatı olan kooperatifler,

d) Faaliyet konusuna bakılmaksızın 1.000 ve daha fazla ortağı bulunan kooperatifler.

(2) Birinci fıkranın (b), (c), (ç) ve (d) bentlerinde yer alan kriterler için, seçimin yapıldığı genel kurul toplantı tarihi esas alınır.

Kooperatifçilik eğitimini alacaklar

MADDE 6 – (1) 5 inci maddede sayılan kooperatiflerin üyelerinin, seçilmelerini takiben en geç 9 ay içinde, kooperatifçilik eğitimini tamamlamaları şarttır.

(2) Kooperatiflerde bu Yönetmelik hükümleri uyarınca eğitim alan üyeler için kooperatif üst kuruluşlarında veya farklı amaçlı kooperatiflerde de görev almaları halinde yeni bir eğitim alma şartı aranmaz.

(3) 16 ncı maddenin birinci fıkrasının (c) ve (ç) bentlerinde sayılanlar kooperatifçilik eğitiminden muaftır.

Kooperatifçilik eğitimi başvuruları

MADDE 7 – (1) Bu Yönetmelik kapsamında kooperatifçilik eğitimi alması gereken kişiler, verilecek eğitimin şekline göre istenilen bilgi ve belgeler ile birlikte Eğitim Sağlayıcıya başvuruda bulunur.

(2) Kooperatifçilik eğitimi ücreti eğitim alan kişiler tarafından ödenir. **(Değişik ikinci cümle:RG-7/2/2023-32097)** Üyeler eğitim için ödedikleri ücreti genel kurul kararı alınması şartıyla kooperatiften alabilirler.

Kooperatifçilik eğitiminin süresi ve şekli

MADDE 8 – (1) Kooperatifçilik eğitimi süresi Bakanlık tarafından belirlenir. Kooperatifçilik eğitimi, 30 ders saati temel konular ve 10 ders saati destekleyici konulardan olmak üzere en az 40 ders saatinden oluşur. Her bir ders saati 50 dakikadır. Eğitim süresinin en az 4/5'inin tamamlanması şarttır.

(2) Kooperatifçilik eğitimi, yüz yüze yapılabileceği gibi uzaktan eğitim şeklinde de yapılabilir.

Uzaktan eğitimin temel prensipleri

MADDE 9 – (1) Uzaktan eğitim yöntemi kullanılarak gerçekleştirilen kooperatifçilik eğitiminde kullanılacak sistemin;

a) Farklı kaynak ve farklı sistemlerde çalıştırılabilir, değişik eğitim setleri ile yeniden kullanılabilir, yönetilebilir ve izlenebilir, kullanıcılar

tarafından kolayca erişilebilir, sağlam ve kullanıcı talebini karşılayabilir nitelikte olması,

b) Eğitim esnasında kullanıcıların katılımına imkân sağlayan etkileşimli ve eş zamanlı yapıda olması,

c) Katılımcıların sisteme giriş ve çıkışları, sistemde geçirdikleri süreler, kullanıcıların eğitimin ne kadarını tamamladığı ve benzeri verileri kayıt altına alabilir, izleyebilir ve raporlayabilir olması gerekir.

Kooperatifçilik eğitimi konuları

MADDE 10 – (1) Kooperatifçilik eğitimi konuları; ilgili Bakanlıkların görüşü alınarak Ticaret Bakanlığı tarafından belirlenir.

(2) Kooperatifçilik eğitimi; temel ve destekleyici konular olmak üzere asgari olarak Ek-1’de belirtilen konuları kapsar.

(3) Kooperatifin çalışma konusuna göre yapılacak protokol ile ilave destekleyici konular belirlenebilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Belgelendirme Süreci

Katılım belgesi

MADDE 11 – (1) Eğitim Sağlayıcı tarafından eğitimi tamamlayanlara kooperatifçilik eğitimi katılım belgesi verilir.

(2) Katılım belgesinde, kooperatifçilik eğitimini tamamlayanların adı ve soyadı, kimlik numarası, veriliş tarihi ve geçerlilik süresine ilişkin bilgilerin yanı sıra belge numarası ve benzeri bilgiler bulunur.

Belgenin iptali

MADDE 12 – (1) Bu Yönetmelik hükümleri uyarınca gerçeğe aykırı olarak bilgi verildiği, sahte belge kullanıldığı veya katılım belgesi alma koşullarının yitirildiğinin tespit edilmesi durumunda kooperatifçilik eğitimi katılım belgesi Bakanlıkça derhal iptal edilir ve ilgili Bakanlığa bildirilir.

(2) İptal işlemi, gerekçesi belirtilmek suretiyle belgenin verildiği makam tarafından başvuru sahibine bildirilir.

Belgenin geçerlilik süresi ve yenilenmesi

MADDE 13 – (1) Kooperatifçilik eğitimi katılım belgesinin geçerlilik süresi 8 yıldır.

(2) Bu sürenin sonunda kooperatiflerde üye olarak görev yapmak isteyenlerin 9 ay içerisinde Bakanlık tarafından belirlenecek konularda 10 saatten az olmamak üzere yenileme eğitimi alarak katılım belgelerini yenilemeleri şarttır. Yenileme eğitimi sonucunda alınan katılım belgelerinin süresi de 8 yıldır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Eğitim Sağlayıcı ve Yapılacak Protokol

Eğitim Sağlayıcı ve başvuru süreci

MADDE 14 – (1) Kooperatifçilik eğitimi Bakanlık tarafından veya Bakanlıkça yetkilendirilecek Eğitim Sağlayıcı tarafından verilir.

(2) Bu Yönetmelik kapsamında Bakanlık tarafından yetkilendirilmeyen kurum ya da kuruluşlar kooperatifçilik eğitimi veremez.

(3) Eğitim Sağlayıcı kooperatifçilik eğitimi vermek üzere Bakanlığa yazılı olarak başvurur. Eğitim Sağlayıcı eğitim programını, eğitim içeriğini, eğitim süresini, eğitim verecek uzman ve akademisyenlerin yeterliklerini kanıtlayacak özgeçmişleri, yüz yüze eğitim için kullanılacak fiziki ortamları, çevrimiçi eğitim için kullanılacak dijital programları, internet alt yapısına ilişkin bilgileri ve eğitim ücret tarifesini gösterir raporu başvurusuyla birlikte Bakanlığa sunar.

(4) Bakanlıkça yapılacak değerlendirme neticesinde uygun görülen başvurular kabul edilerek Bakanlık ve Eğitim Sağlayıcı arasında imzalanacak protokol ile Eğitim Sağlayıcıya kooperatifçilik eğitimi verebilmesi için azami 4 yıl süre ile yetki verilir.

(5) Protokolün yürürlükte olduğu sürece ücret tarifesi, geçerli olacağı yıldan bir önceki yılın Aralık ayına kadar Bakanlığın bilgisine sunulur. Bakanlık, bu tarifenin; benzer eğitim kuruluşlarının ücret tarifeleri ile günün ekonomik ve sosyal koşullarını göz önünde bulundurarak, fahiş ya da aşırı düşük olduğunu değerlendirdiğinde Eğitim Sağlayıcıdan açıklama ve revizyon isteyebilir.

(6) Eğitim Sağlayıcının başvurusu, başvuru talebinin Bakanlığa ulaştığı tarihten itibaren bir ay içinde değerlendirilerek neticelendirilir. Başvuru neticesi Bakanlıkça başvuru sahibine yazılı olarak bildirilir.

(7) Kooperatifçilik eğitiminin, Bakanlık tarafından verilmesi halinde, tahsil edilen eğitim ücret tutarları bütçeye gelir kaydedilir.

Eğitim Sağlayıcının yükümlülükleri

MADDE 15 – (1) Eğitim Sağlayıcı;

- a) Eğitim takvimini, programını ve kontenjanları belirlemekle,
- b) Eğitimler için uygun yer, araç ve gereçlerin temin edilmesiyle,
- c) Yaptıkları planla ilgili eğitim notlarını hazırlayıp programın başlamasından en az 15 gün önce Bakanlığa vermekle,
- ç) Programda belirtilen konuları işlemek ve konuların eğitime katılanlar tarafından dikkatle izlenmesini sağlayacak önlemleri almakla,
- d) Eğitim programında yer alan konularda yeterli bilgi ve öğretme yeteneğine ve güçlü iletişim becerilerine sahip olan eğitimcileri sağlamakla,
- e) Her yıl ocak ayında bir önceki yıl içinde gerçekleştirdikleri eğitim faaliyetinin kapsamı ve içeriği konusunda Bakanlığa rapor sunmakla,

yükümlüdür.

Eğiticilerde bulunması gereken nitelikler

MADDE 16 – (Değişik:RG-7/2/2023-32097)

(1) Uzmanlık alanının Ek-1’de yer alan konulara uygun olması şartıyla temel ve destekleyici konulardan oluşan kooperatifçilik eğitimini verecek olan eğiticilerin aşağıda belirtilen niteliklerden en az birini haiz olması gerekir:

a) Üniversitelerin hukuk, siyasal ve iktisadi ve idari bilimler fakültelerinde doktora düzeyinde eğitimini tamamlamış olmak.

b) Kooperatifçilik konularında yüksek lisans veya doktora eğitimini tamamlamış olmak.

c) İlgili bakanlıkta müfettiş olarak veya ilgili genel müdürlükte kontrolör, çalışma grup sorumlusu, şube müdürü, uzman, daire başkanı ve daha üst görevlerde en az 5 yıl çalışmış olmak.

ç) Kooperatif üst kuruluşlarında, denetimle görevli personel, temsil yetkili müdür ve daha üst görevlerde en az 8 yıl iş akdi ile çalışmış olmak.

d) Kooperatifçilik konusunda en az 5 yıl mesleki tecrübesi olmak ve ders konularındaki yetkinliği Bakanlıkça uygun görülmek.

Bakanlıkça yapılacaklar

MADDE 17 – (1) Bakanlık; Eğitim Sağlayıcı ile tanzim edilen protokol çerçevesinde kooperatifçilik alanında işbirliği yapılan faaliyetlere, programlara, eğitimlere, seminerlere ilişkin duyuru Bakanlığın internet sitesinde yayınlanır. Gerekli görüldüğünde, işbirliği yapılması gereken diğer kurum ve kuruluşlarla temasa geçerek faaliyetlerin etkin şekilde yürütülmesi için destek verir.

(2) Kooperatifçilik eğitimini tamamlayanların kayıtları KOOPBİS’te tutulur.

Protokolün taraflarının sorumlulukları

MADDE 18 – (1) Bakanlık ve Eğitim Sağlayıcı işbirliği içerisinde yürütülen eğitimler ile diğer ortak faaliyetlerin uygulanması esnasında, yetki alanları içerisinde ve sorumluluklarına uygun olarak hareket ederler.

(2) Eğitim Sağlayıcı, kooperatifçilik eğitimini tamamlayanların verilerini KOOPBİS’e işler, ayrıca Ocak ayı sonuna kadar bir önceki yılın bilgilerini yazılı olarak ilgili Bakanlığa bildirir.

BEŞİNCİ BÖLÜM
Çeşitli ve Son Hükümler

Kooperatifçilik eğitiminin izlenmesi ve takibi

MADDE 19 – (1) Bu Yönetmelik gereğince kooperatifçilik eğitimi alması zorunlu üyelerin süresi içinde eğitim alıp almadıklarının denetimi il

müdürlükleri tarafından yapılır. Bu denetimlerden sonra il müdürlükleri tarafından eğitim şartını sağlamayan üyelere gerekli uyarılar yazılı olarak yapılır.

Mevcut üyelerin durumu

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) (Değişik ibare:RG-7/2/2023-32097)
Kanunun 55 inci ve 65 inci maddelerinin üçüncü fıkralarının yürürlüğe girdiği tarihte görev süresi devam eden üyelere, yapılacak ilk seçimlere kadar kooperatifçilik eğitim şartı aranmaz. Kanunun 55 inci ve 65 inci maddelerinin üçüncü fıkralarında yer alan 9 aylık süre 31/12/2022 tarihine kadar seçilecek yönetim kurulu üyeleri ve denetçiler için bu tarihten itibaren başlar.

Muafiyet

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) Bu Yönetmeliğin yayımlandığı tarihe kadar Bakanlıkça yürütülen Kooperatifçilik E-Sertifika Programını (KOOP-ES) tamamlayarak sertifika alanlar, kooperatifçilik eğitiminden bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren 8 yıl süreyle muafır. Bu sürenin sonunda sertifika alanların yenileme eğitimine katılımı zorunludur.

Yürürlük

MADDE 20 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 21 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Ticaret Bakanı yürütür.

Yönetmeliğin Yayımlandığı Resmî Gazete'nin		
	Tarihi	Sayısı
	14/1/2022	31719
Yönetmelikte Değişiklik Yapan Yönetmeliklerin Yayımlandığı Resmî Gazetelerin		
	Tarihi	Sayısı
1.	7/2/2023	32097

KOOPERATİFÇİLİK EĞİTİMİ PROGRAMI

A. TEMEL KONULAR	SÜRE (30 SAAT)
1. KOOPERATİFÇİLİK KAVRAMI VE ÖNEMİ <ul style="list-style-type: none">• Kooperatif Tanımı• Kooperatifçilik İlkeleri• Kooperatiflerle Diğer Şirketler Arasındaki Farklar• Kooperatiflerle Dernekler Arasındaki Farklar• Kooperatiflerin Toplum Kalkınmasındaki Rollerini• Kooperatiflerin Sınıflandırılması	2 Saat
2. KOOPERATİFLERİN KURULUŞ VE ANASÖZLEŞME DEĞİŞİKLİK İŞLEMLERİ <ul style="list-style-type: none">• Kurucu Ortaklık ve Anasözleşmenin Hazırlanması• Anasözleşmenin İmzalanması ve Tasdiki• Anasözleşmeye konulacak Mecburi, İhtiyari ve Yorumlayıcı Hükümler• Kuruluş İzininin Alınması• İzin Mercii ve Eklenicecek Belgeler• Kooperatifin Tescil ve İlanı• Tüzel Kişiliğin Kazanılması ve Sorumluluk• Tüzel Kişiliğin Kazanılmasından Sonra Yapılması Gereken İşler• Kooperatiflerin Tutması Zorunlu Kanuni Defterlerin Tasdik Ettirilmesi• Anasözleşme Değişiklik İşlemleri• KOOPBİS İşlemleri	2 Saat
3. KOOPERATİFLERDE ORTAKLIK SIFATININ KAZANILMASI VE KAYBEDİLMESİ <ul style="list-style-type: none">• Yeni Bir Kooperatif Kurarak Ortak Olma• Kurulmuş Olan Kooperatife Sonradan Ortak Olma• Ortaklık Payını Devralmak Suretiyle Ortak Olma• Miras Yoluyla Ortak Olma• Görev veya Hizmet ya da Taşınmaz Mal veya İşletme Karşılığı Ortak Olma• Gerçek Kişilerin Ortaklığı Tüzel Kişilerin Ortaklığı• Yönetim Kurulunun Ortaklık Başvurusunun Kabulü• Kooperatif Ortaklığının Sona Ermesi• Ortaklıktan Çıkma• Ortaklıktan Çıkmanın Sınırlandırılması• Ortağın Ölümü• Ortaklık Payının Devri• Ortaklık Sifatının Bağlı Olduğu Görev ve Hizmetin Sona Ermesi• Ortaklıktan Çıkarılma ve İtiraz• Ortaklığın Sona Ermesi ve Hesaplaşma	2 Saat

<ul style="list-style-type: none">• KOOPBİS İşlemleri <p>4. ORTAKLARIN HAKLARI ve ÖDEVLERİ</p> <p>-Ortakların Hakları</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Ortakların Bireysel Hakları<ul style="list-style-type: none">• Ortaklıktan Çıkma Hakkı• Ortaklık Payını Devir Hakkı• Ortaklıktan Çıkarılma Kararına Karşı İtiraz ve Dava Açma Hakkı• Bilgi Edinme ve Örnek İsteme Hakkı• Ticari Defterleri ve Belgeleri İnceleme Hakkı• Genel Kurula Katılma Seçme ve Seçilme Hakkı• Olumlu Gelir-Gider Farkından Pay Alma Hakkı• Oy Hakkı• Genel Kurulda Temsil Hakkı• Genel Kurul Kararları Aleyhine Dava Açma Hakkı• Denetçilerin Dikkatini Çekme ve Açıklama Yapılmasını İsteme Hakkı• Tasfiye Sonucunda Kalan Mal Varlığından Pay Alma Hakkı• Hak Arama ve Dilekçe Hakkı➤ Ortakların Birlikte Kullanabilecekleri Hakları<ul style="list-style-type: none">• Genel Kurulu Toplantıya Çağırma Hakkı• Gündeme Madde Eklenmesini İsteme Hakkı <p>- Hak ve Yükümlülüklerde Eşitlik (Mutlak-Nisbi Eşitlik)</p> <p>- Ortakların Ödevleri ve Sorumlulukları</p> <ul style="list-style-type: none">• Sermaye Koyma Borcu ve Aidat Ödeme Yükümlülüğü• Ortağın Kişisel Alacaklıları• Ayni Sermaye• Ek Ödemeler• Ortakların Sorumlulukları• Ortakların Kooperatif Borçlarından Dolayı Sorumlulukları• Sınırsız Sorumluluk• Sınırlı Sorumluluk• Sır Saklama Sorumluluğu• Aidat Ödeme Sorumluluğu• Kooperatiflerin İflası Durumunda Ortakların Sorumluluğu• Kooperatife Yeni Giren Ortağın Sorumluluğu• Bir Ortağın Ölümü veya Ayrılmasından ya da Kooperatifin Dağılmasından Sonraki Sorumluluğu• KOOPBİS İşlemleri	4 Saat
<p>5. KOOPERATİF GENEL KURULU</p> <ul style="list-style-type: none">• Olağan Genel Kurul• Olağanüstü Genel Kurul• Genel Kurulun Yetkileri ve Yetkilerin Devri• Genel Kurula Çağrı, Genel Kurulu Çağrıya Yetkili Olanlar ve Çağrının Şekli	3 Saat

<ul style="list-style-type: none">• Genel Kurul Toplantı Yeter Sayısı• Genel Kurul Gündeminin Hazırlanması ve Gündeme Madde Eklenmesi• Tüm Ortakların Hazır Bulunması Halinde Genel Kurul• Genel Kurul Toplantılarında Oy Hakkı ve Temsil• Genel Kurul Toplantısında Oya Katılamayacaklar• Ortaklar Cetvelinin Hazırlanması• Toplantının Açılması ve Toplantı Başkanlığı• Oy Kullanmanın Şekli• Karar Yeter Sayısı• Bilânçonun Tasdiki ve İbra• Genel Kurul Tutanağı• Genel Kurul Kararlarının Tescil ve İlanı• Bakanlığa Gönderilecek Belgeler• KOOPBİS İşlemleri	
<p>6. KOOPERATİF YÖNETİM KURULU-DENETİM KURULU</p> <p>➤ Yönetim Kurulu</p> <ul style="list-style-type: none">• Kooperatif Yönetiminin Önemi ve Kooperatiflerde Temsil• Yönetim Kurulu Üyeliği, Üyelik Şartları ve Bağdaşmayan Görevler• Yönetim Kurulunun Seçimi• Yönetim Kurulunun Temsil, İcra ve Görev Yetkisi• Yönetim Kurulunun Temsil Yetkisinin Kapsamı ve Sınırlandırılması• Yönetim Kurulunun İşleyişi• Yönetim Kurulunun Kurul Halinde Yapacağı Görevler• Yönetim Kurulu Üyelerine Bireysel Olarak Yüklenen Görevler• Yönetim Kurulunun Yükümlülükleri• Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluk Halleri• Yönetim Kurulu Üyelerinin Cezai Sorumluluk Halleri• Kooperatif Defterlerinin Tutulması Sorumluluğu• Gelir – Gider Farkından Doğan Sorumluluklar• Yedek Akçe ve Fon Ayırma ile İlgili Sorumluluklar• Yönetim Kurulu Üyelerinin Hakları ve Mal Bildirimi Yükümlülükleri• Diğer Sorumlulukları• KOOPBİS İşlemleri <p>➤ Denetim Kurulu</p> <ul style="list-style-type: none">• Kooperatiflerde Denetimin Amacı ve Önemi• Kooperatiflerde Denetçi Olabilmek İçin Aranılan Şartlar• Bağdaşmayan Görevler• Denetim Kuruluna Üye Seçimi• Denetim Kurulunun Görev ve Yükümlülükleri• Denetim Kurulu Üyelerinin hukuki ve cezai sorumluluk halleri	4 Saat

<ul style="list-style-type: none">• KOOPBİS İşlemleri <p>➤ Kooperatiflerde Dış Denetim</p>	
<p>7. KOOPERATİFLERİN ÜST ÖRGÜTLENMESİ</p> <ul style="list-style-type: none">• Kooperatiflerin Üst Kuruluşları• Üst Kuruluşların Görevleri• Birliklere Katılan Kooperatif Ortaklarının Yükümlükleri• Kooperatif Birliklerinin Genel Kurulu• Kooperatif Birliklerinin Yönetim Kurulu• Kooperatif Merkez Birlikleri• Türkiye Milli Kooperatifler Birliği	2 Saat
<p>8. KOOPERATİFLERDE DAĞILMA ve TASFİYE</p> <ul style="list-style-type: none">• Dağılma Sebepleri• Birleşme Suretiyle Dağılma• Kamu Tüzel Kişiliği Tarafından Devralınmak Suretiyle Dağılma• Amacına Ulaşan Konut Yapı Kooperatiflerine İlişkin Hüküm• Tasfiye İşlemleri• Tasfiye Kurulunun Oluşumu• Tasfiye Kurulunun Görevleri ve Tasfiyenin Yürütülmesi• Tasfiye Memurunun Seçimi Ücreti Görev ve Sorumlulukları• Tasfiye Artığının Paylaştırılması• Tasfiyeden Dönme• KOOPBİS İşlemleri	2 Saat
<p>9. KOOPERATİFLERDE BELGE DÜZENİ VE VERGİLENDİRME</p> <ul style="list-style-type: none">• Belgeler• Fatura• Fatura Yerine Geçen Diğer Belgeler• Makbuzlar• Diğer Evrak ve Vesikalar• Kooperatiflerde Kullanılan Defterler• Kooperatiflerle İlgili Vergisel Kavramlar• Kooperatiflerin Vergi Mükellefiyeti• Kooperatifler Kanununda Kooperatiflerin Vergilendirilmesi• Kooperatiflerin Kurumlar Vergisi Muafiyeti ve İstisnası• Kooperatiflerin Diğer Vergisel Ödev ve Sorumlulukları	3 Saat
<p>10. KOOPERATİFLERDE MUHASEBE</p> <ul style="list-style-type: none">• Kooperatiflerde Muhasebenin Amacı ve Yararları• Muhasebe İşlemlerinin Akışı• Hesap Planı• Mizanların Düzenlenmesi• Defterler Tutulurken Dikkat Edilecek Noktalar• Kooperatif Defterlerinde Belgeye Dayalı Kayıt Düzeni• Kooperatiflerde Defter Tutmanın Cezai Sorumlulukları• Kooperatif İşlemlerinde Muhasebeleştirme• Olumsuz Gelir-Gider Farkının Kapatılması	4 Saat

11. KOOPERATİFLERDE KURUMSAL YÖNETİM <ul style="list-style-type: none">• Kurumsal Yönetimde Temel Yaklaşımlar ve Yeni Gelişmeler• Kurumsal Yönetim Kavramı• Kurumsal Yönetimin Faydaları ve Amaçları• Türkiye’de Kurumsal Yönetim Yaklaşımı• İşletme Yönetimi• Yönetim Fonksiyonları ve Yaklaşımları• Performans ve Performans Değerleme Yönetimi	2 Saat
B. DESTEKLEYİCİ KONULAR	SÜRE (10 SAAT)
1. KOOPERATİFLERDE GİRİŞİMCİLİK <ul style="list-style-type: none">• İş Fikri Geliştirme• İş Planı ve İş Kurma Süreci• Pazar Araştırması ve Planı• Üretim ve Finansal Plan• Yönetim ve Kaynak Planı	2 Saat
2. KOOPERATİFLERDE PAZARLAMA <ul style="list-style-type: none">• Pazarlama Tanımı• Pazarlama Yöntemleri• Ürünün Pazara Açılması ve Pazarlama Yöntemleri• Satın Alma Süreci ve Tedarik Zinciri• Coğrafi İşaretler• Markalaşma, Marka Dili ve İletişimi	3 Saat
3. E-TİCARET <ul style="list-style-type: none">• E-Ticaretin Temelleri Gelişimi• E-Ticaret Sektörünün Yapısı• E-Ticaret Sektörünün Geleceği• E-Ticaretin Hukuksal Boyutları• E-Ticarette Ödeme ve Finans• E-Ticarette Pazarlama ve İş Planı Oluşturulması• E-Ticaret İçin İçerik Hazırlama Stratejileri	3 Saat
4. İNSAN KAYNAKLARI YÖNETİMİ VE ETİK KURALLAR <ul style="list-style-type: none">• İnsan Kaynakları Planlama ve İşe Yerleştirme• İş Analizi, Mülakat Teknikleri• Eğitim Planlama Ve Oryantasyon• Performans Değerlendirme• Motivasyon Yönetimi• Kariyer Planlama• İş Değerleme Ücret Yönetimi,• İş Kanunu, Personel ve Özlük İşleri• Etik Temel Kavramlar• Kurumsal Etik ve Uyum Programı• Etik Yönetimi Yapılanması	2 Saat

**KOOPERATİF VE ÜST KURULUŞLARININ GENEL KURUL
TOPLANTILARININ USUL VE ESASLARI İLE BU
TOPLANTILARDA BULUNDURULACAK BAKANLIK
TEMSİLCİSİNİN NİTELİK VE GÖREVLERİ HAKKINDA
YÖNETMELİK**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; kooperatif ve üst kuruluşlarının genel kurul toplantılarının Kanuna, ilgili mevzuata ve anasözleşmeye uygun olarak yapılmasına nezaret etmek üzere genel kurul toplantılarında görevlendirilecek Bakanlık temsilcilerinin nitelikleri, görevleri, yetkileri ve ücretleri ile temsilci görevlendirilmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 24/4/1969 tarihli ve 1163 sayılı Kooperatifler Kanununa tabi kooperatifler ve üst kuruluşlarının genel kurul toplantıları ve bu genel kurul toplantılarında görevlendirilen Bakanlık temsilcileri ile Bakanlık temsilcisi görevlendirilmesi talebinde bulunacak kooperatifler hakkında uygulanır.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 24/4/1969 tarihli ve 1163 sayılı Kooperatifler Kanununun 86 ncı ve 87 nci maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Bakanlık: Tarımsal amaçlı kooperatifler ve üst kuruluşları için Tarım ve Orman Bakanlığını; yapı kooperatifleri ve üst kuruluşları için Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığını; diğer kooperatifler ve üst kuruluşları için Ticaret Bakanlığını,

b) Faal kooperatif: 1163 sayılı Kanunun 81 inci maddesine göre dağılmayan kooperatif ve üst kuruluşlarını,

c) Genel Müdürlük: Tarımsal amaçlı kooperatifler ve üst kuruluşları için Tarım Reformu Genel Müdürlüğünü; yapı kooperatifleri ve üst kuruluşları için Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğünü; diğer kooperatifler ve üst kuruluşları için Esnaf, Sanatkârlar ve Kooperatifçilik Genel Müdürlüğünü,

ç) İl Müdürlüğü: Tarımsal amaçlı kooperatifler ve üst kuruluşları için Tarım ve Orman İl Müdürlüğünü; yapı kooperatifleri ve üst kuruluşları için

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğünü; diğer kooperatifler ve üst kuruluşları için Ticaret İl Müdürlüğünü,

d) İl Müdürü: Tarımsal amaçlı kooperatifler ve üst kuruluşları için Tarım ve Orman İl Müdürünü; yapı kooperatifleri ve üst kuruluşları için Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürünü; diğer kooperatifler ve üst kuruluşları için Ticaret İl Müdürünü,

e) Kanun: 1163 sayılı Kanunu,

f) Kooperatif: 1163 sayılı Kanun kapsamındaki kooperatif, kooperatif birliği, kooperatif merkez birliği ve Türkiye Milli Kooperatifler Birliğini,

g) Kooperatif Bilgi Sistemi (KOOPBİS): Kanunun ek 5 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca oluşturulan bilgi sistemini,

ğ) Temsilci: 1163 sayılı Kanunun 87 nci maddesi uyarınca kooperatif, kooperatif birliği, kooperatif merkez birliği, Türkiye Milli Kooperatifler Birliği genel kurullarında bulundurulması gereken Bakanlık temsilcisini, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Başvuru Süreci ve Temsilci ile İlgili Hususlar

Temsilci talebi

MADDE 5 – (1) Kooperatiflerce genel kurul toplantıları için temsilci görevlendirilmesi talebinde bulunulması zorunludur.

(2) Temsilci görevlendirilmesi başvurularında;

a) Bu Yönetmelik ekinde yer alan başvuru formu (Ek:1),

b) Çağrı için alınan kararın örneği (görev süresi sona ermiş olsa bile kooperatifi temsil ve ilzamları yetkili son yönetim kurulu, denetim kurulu, anasözleşme ile bu hususta yetkili kılınan diğer bir organ veya tasfiye memurları, varsa ortağı olduğu birlik yönetim kurulu kararı ya da kesinleşmiş mahkeme kararı),

c) Toplantı gündemi,

ç) Bakanlık temsilcisi ücretinin yatırıldığını gösterir belge,

genel kurul toplantı tarihinden en az on beş gün önce İl Müdürlüğüne teslim edilir.

Çağrıya yetkililerin incelenmesi

MADDE 6 – (1) İl Müdürlüğünce, Merkezi Sicil Kayıt Sistemi (MERSİS), elektronik ortamdaki Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi, KOOPBİS kayıtları ve ilgili kooperatif dosyasındaki kayıtlar incelenerek, çağrı yapanların genel kurul toplantıya çağrıya yetkili olup olmadıkları belirlenir.

(2) Yapılan incelemelerde sonuca ulaşılmadığı takdirde, ilgili Ticaret Sicili Müdürlüğünden ivedi olarak bilgi alınır.

Başvuruların değerlendirilmesi

MADDE 7 – (1) Genel kurulun yetkisiz kişilerce toplantıya çağırılması veya sunulması gereken belgelerde eksiklik bulunması veyahut başvuru ile genel kurul tarihi arasında on beş gün süre bulunmaması halinde temsilci görevlendirilmez. Ancak, geçerli bir mazeret nedeniyle süresinde yapılamayan başvurulardan; kamu yararı, hizmetin etkin, ekonomik ve verimli yürütülmesi ilkeleri kapsamındaki değerlendirmede uygun görülenlere temsilci görevlendirilebilir.

(2) Genel kurul toplantılarının yoğun olduğu dönemlerde temsilci görevlendirilmesinde bir aksaklığa yol açılmaması için toplantıya çağrı işlemlerine başlanmadan önce gün alınması hususunda Genel Müdürlük/İl Müdürlükleri düzenleme yapmaya yetkilidir.

(3) Kanunun 47 nci maddesi kapsamında yapılan genel kurul toplantıları için de temsilci görevlendirilmesi başvurusunda bulunulması zorunludur. Ancak, bu başvurularda süre şartı aranmaz.

(4) Üç yıl üst üste genel kurul yapmadığından, kanunen dağılımş sayılan kooperatiflerce temsilci başvurusunda bulunulursa, toplantı gündeminde münhasıran tasfiye kararı alınmasına dair madde veya kooperatif faaliyetlerinin sürdüğüne dair mahkeme kararının bulunması halinde temsilci görevlendirilir.

(5) Anasözleşmede hüküm bulunması halinde, genel kurul toplantısı kooperatif merkezinin bulunduğu mülki idare birimi sınırları dışında başka bir yerde yapılabilir. Bu durumda, temsilci görevlendirilmesi toplantının yapılacağı İl Müdürlüğüne yapılır. Ayrıca, toplantıyla ilgili belgeler de toplantının yapıldığı yerdeki İl Müdürlüğüne saklanır ve bir nüshası kooperatif merkezinin bulunduğu İl Müdürlüğüne gönderilir.

(6) Belge eksikliği halinde ilgililere bildirilerek tamamlanması istenir.

(7) Bu Yönetmelik hükümlerine uygun bulunmayan başvurular yazılı olarak reddedilir.

Temsilci sayısı

MADDE 8 – (1) Genel kurul toplantılarının yoğun olduğu dönemlerde, temsilci görevlendirilmesi başvurularının değerlendirilmesinde; başvuruda bulunan kooperatiflerin ortak sayıları, amaç ve faaliyet konuları, genel kurul gündemindeki hususların önemi, evvelce yaşanmış ihtilaflar, genel kurul toplantısının yapılacağı yer ile İl Müdürlüğünde temsilci olarak görevlendirilebilecek personel sayısı gözetilerek, öncelikle temsilci gönderilmesi zorunlu görülenlerin talepleri karşılanır.

(2) Kooperatiflerin genel kurul toplantılarında görevlendirilecek temsilcilerin sayılarına ilişkin usul ve esaslar, ortak sayısı ve kooperatifin durumu dikkate alınarak Bakanlıkça belirlenir.

Temsilcinin niteliği

MADDE 9 – (1) Temsilcinin aşağıda sayılan niteliklere sahip olması gerekir:

a) Genel Müdürlükte veya il müdürlüğünde asli memur ya da sözleşmeli personel olarak çalışıyor olmak.

b) Üçüncü fıkrada öngörülen eğitime katılmak ve yapılan sınavda başarılı olmak.

c) En az lise mezunu olmak.

(2) Elektronik ortamda yapılacak genel kurul toplantılarında görevlendirilecek Bakanlık temsilcilerinin birinci fıkradaki niteliklere ilave olarak, elektronik genel kurul sisteminin işleyişi ve kullanımına ilişkin Bakanlıkça yapılacak eğitime katılması gerekir. Bu amaçla düzenlenecek eğitimler hizmet satın almak suretiyle de yapılabilir.

(3) Temsilci olarak görevlendirilecek personele, içeriği Bakanlıkça belirlenen eğitim verilir ve bu eğitimin sonunda Bakanlıkça sınav yapılır. Temsilci olarak görevlendirilen personelin yeterliliğinin sürdürülebilmesi amacıyla, Bakanlıkça belirli sürelerde yeterliliğin korunması eğitimleri verilebilir, sınavlar yapılabilir. Bu sınavlarda başarısız olanlar, Bakanlık temsilcisi olarak görevlendirilemez. Bakanlık temsilcilerinin bu sınavlarda başarılı olanlar arasından görevlendirilmesi esastır. Bakanlık temsilcisi olarak görevlendirilecek kişilerin belirlenmesi için yapılacak sınavlara ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

(4) Genel Müdürlükte, daire başkanı ve üstü kadrolarında bulunanlar ile il müdürleri için birinci fıkranın (b) bendinde yer alan sınav şartı aranmaz.

Temsilci görevlendirilmesi

MADDE 10 – (1) Temsilci görevlendirmeleri, hakkaniyete uygun şekilde yapılır.

(2) Temsilci görevlendirilmesinde aşağıdaki sıralama esas alınır:

a) Bakanlık temsilcisi eğitimine katılan ve sınavda başarılı olanlar.

b) (a) bendi kapsamında görevlendirme yapılamaması durumunda, temsilci eğitimine katılan, ancak sınava giremeyen veya sınavda başarılı olamayanlar arasından İl Müdürü tarafından temsilci olarak görevlendirilmesi uygun görülenler.

(3) Türkiye Milli Kooperatifler Birliğinin genel kurul toplantılarına Ticaret Bakanlığı merkez teşkilatında görev yapan ve 9 uncu maddedeki şartları haiz olanlardan Esnaf, Sanatkârlar ve Kooperatifçilik Genel Müdürlüğüne görevlendirme yapılır.

(4) Merkez birliklerinin genel kurul toplantılarına Bakanlık merkez teşkilatında görev yapan ve 9 uncu maddedeki şartları haiz olanlardan Genel Müdürlükçe temsilci görevlendirmesi yapılır.

(5) Gerekli görülen hallerde de 9 uncu maddedeki şartları haiz merkez teşkilatı personelinden Genel Müdürlükçe görevlendirme yapılabilir.

(6) Kınama veya daha ağır disiplin cezası alanlar, bir yıl süre ile genel kurul toplantılarında temsilci olarak görevlendirilmez.

(7) Yardımcı hizmetler sınıfında bulunan memur, genel kurul toplantılarında temsilci olarak görevlendirilmez.

İl Müdürünün görevlendirilmesi

MADDE 11 – (1) İl Müdürü sadece gündeminde önemli hususlar yer alan ya da evvelce yaşanmış ihtilafları bulunan kooperatiflerin genel kurul toplantılarına temsilci olarak görevlendirilebilir.

(2) Ticaret İl Müdürlerinin esnaf ve sanatkârlar kredi ve kefalet kooperatifleri ve bunların birliklerinin genel kurul toplantılarında temsilci olarak görevlendirilmesinde birinci fıkrada yer alan şartlar aranmaz.

(3) İl Müdürleri Valilik makamının onayı ile temsilci olarak görevlendirilirler.

Temsilci ücretleri

MADDE 12 – (1) **(Değişik cümle:RG-28/2/2023-32118)** Kooperatiflerin genel kurul toplantılarında görevlendirilecek temsilcilere, mesai saatleri içerisinde (1000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutar; mesai saatleri dışında ise (1200) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutar net olarak ödenir. Bu ücret kooperatiflerce genel kurul öncesinde ilgili muhasebe birimi hesabına yatırılır.

(2) Usulüne uygun olarak temsilci talebinde bulunulup çoğunluk sağlanamaması sebebiyle gerçekleştirilemeyen genel kurul toplantısına ait çağrı davetinde bir sonraki toplantının tarihi, saati ve yerinin belirtilmiş olması durumunda, bu toplantı için de temsilci ücretinin yatırılması ve temsilci ücretinin yatırıldığını gösterir belge il Müdürlüğüne iletilerek temsilci görevlendirilmesinin talep edilmesi zorunludur. Ancak, ilk toplantıya temsilcinin katılmamış olması durumunda ikinci kez temsilci ücreti yatırılmaz.

(3) Fazla yatırılan temsilci ücretleri iade edilir.

Ticaret sicili müdürlüğüne bildirilecek hususlar

MADDE 13 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerine uygun şekilde temsilci talebinde bulunmayan fakat genel kurul toplantısını gerçekleştiren kooperatifler, İl Müdürlüğüne, ticaret sicil müdürlüğüne bildirilir.

(2) İl Müdürlüğüne, temsilcinin katıldığı veyahut usulüne uygun olarak temsilci görevlendirilmesi talebinde bulunulmasına rağmen temsilci görevlendirilemeyen ya da temsilci görevlendirildiği halde katılımın sağlanamadığı genel kurul toplantılarına ait ortaklar listesi ile genel kurul toplantı tutanağının bir örneği, 17 nci ve 20 nci maddeler kapsamında, 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 30 uncu maddesinde

belirlenen süreler dikkate alınmak suretiyle ticaret sicili müdürlüğüne gönderilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Genel Kurul Toplantısı Hazırlığı ve Açılış Temsilcinin toplantı öncesi görev, yetki ve sorumlulukları

MADDE 14 – (1) Temsilci, görevlendirildiği toplantılara Devlet memuruna yakışır kılık ve kıyafetle zamanında gider.

(2) Toplantı açılmadan önce temsilci tarafından aşağıdaki işlemler yapılır:

a) Toplantı çağrısının Kanuna ve anasözleşme hükümlerine uygun yapıp yapılmadığını incelemek.

b) Ortaklar listesinin Kanunun 45 inci maddesinin altıncı fıkrasına uygun olarak KOOPBİS'ten alınıp alınmadığını incelemek.

c) Ortaklar listesini imzalayanların; kimlik, ortaklık ve varsa temsile ilişkin belgelerini ibraz edip etmediklerini incelemek.

ç) Toplantıya katılma hakkına sahip ortakları gösterir listenin, ortaklar veya temsilcisi tarafından imzalanıp imzalanmadığını incelemek.

d) Temsilci tarafından imzalanan listenin görünür şekilde asılıp asılmadığını incelemek.

e) 6102 sayılı Kanunun 407 nci maddesi gereği en az bir yönetim kurulu üyesinin genel kurul toplantısında hazır bulunup bulunmadığını incelemek.

f) Toplantıya asaleten ve vekâleten katılanların sayısının rakamla ve yazıyla toplantı tutanağında yer alıp almadığını incelemek.

(3) Toplantı yeter sayısı, ilan edilen toplantı saatinden sonra makul bir süre beklenmesine rağmen sağlanamamışsa, temsilci genel kurulu toplantıya çağrıya yetkili olanlardan en az biri ile erteleme tutanağı düzenleyerek toplantı yerinden ayrılır.

(4) Temsilci, imza sırasında ortakların ya da temsilcilerinin kimliklerinin ve temsil belgelerinin ibrazı işlemini takip eder ve gerektiğinde uyarılarda bulunur. Ancak, şikâyet veya ihbar olduğunda ya da kuşku duyulduğunda kimlik denetimini bizzat yapar. Ayrıca, temsile ilişkin hükümleri açıklayarak, ıslak imzası bulunmayan temsil belgelerinin geçersiz olduğunu ve temsil edilenin aynı genel kurul için farklı kişilere temsil yetkisi vermesi halinde ise temsil edilemeyeceğini belirtir.

(5) Temsil belgesinde; temsil yetkisi veren ortağın adı, soyadı ve imzası, temsilcinin adı ve soyadı, temsilci ortaklık sıfatına haiz değilse; ortağın birinci derece kan ve kayın hısmı (ortağın eşi, annesi, babası, çocuğu gibi) olduğuna dair bilgi, temsil belgesinin ait olduğu genel kurul bilgileri ve temsil yetkisinin kapsamı yer alır.

(6) Ölen ortağın mirasçılarının kooperatifte ortak olarak kalmalarının sağlanmış olması ve bir temsilciyi üç ay içinde veraset ilamı ile birlikte

kooperatife bildirmeleri halinde ortaklığa ilişkin hak ve vecibeler temsilci aracılığıyla yürütülür.

(7) Haklarındaki çıkarma kararı kesinleşmeyen ortakların hak ve yükümlülükleri devam ettiğinden genel kurula katılma, seçme ve seçilme haklarını kullanmaları sağlanır.

(8) Genel kurul toplantı yönetiminin, ortaklar veya üst kuruluş tarafından görevlendirilen temsilcilerinden seçilen başkan ve üyeler tarafından yürütülmesine dikkat edilir ve toplantı heyetinin seçimi titizlikle izlenir. Temsilci, genel kurul toplantısının sevk ve idaresine müdahalede bulunmaz, ancak gerektiğinde toplantı başkanını ve genel kurulu uyarıp yol gösterir ve açıklamalarda bulunur.

(9) Genel kurul toplantısı için birden fazla temsilcinin görevlendirilmesi halinde, toplantının temsilcilerin huzurunda açılması ilke olmakla birlikte temsilcilerin aynı anda gelememesi durumunda, makul bir süre beklenir. Bu süre içinde de gelmediği takdirde toplantı mevcut temsilcinin gözetiminde açılır. Toplantının açılmasından sonra gelen temsilci toplantıya katılamaz ve kendisine temsilci ücreti ödenmez.

(10) Kanunun 87 nci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen bir saatlik süre beklendikten sonra toplantının temsilci olmadan açılması durumunda, bu toplantılara temsilciler sonradan katılamaz ve kendilerine temsilci ücreti ödenmez.

Konuşma metni

MADDE 15 – (1) Temsilci, toplantı açılışını müteakiben, kendisini tanıtarak, görev ve yetkilerini belirten bir bilgilendirmede bulunur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Gündem Maddelerinin Görüşülmesi, Kararların Alınması ve Tutanağın Yazılması

Temsilcinin toplantı sırasındaki görev, yetki ve sorumlulukları

MADDE 16 – (1) Temsilci; genel kurulda, toplantıyla ilgili olarak kendisine sorulan soruları cevaplandırır, toplantının ilgili Kanunlar, anasözleşmeler ve diğer mevzuata uygun olarak yürütülmesini sağlamak üzere gereken açıklamaları yapar.

(2) Kanunun 46 ncı maddesine göre, dörtten az olmamak üzere ortakların en az 1/10'u tarafından genel kurul toplantısından en az yirmi gün önce yazılı olarak bildirilecek hususların gündeme alınması zorunludur. Gündem ortaklara duyurulduktan sonra başvuru yapıldığı takdirde, başvuruya konu hususlar yine de gündeme eklenir. Dörtten az olmamak üzere ortakların en az 1/10'u tarafından genel kurul toplantısından en az yirmi gün önce yazılı olarak bildirilecek hususların gündeme alınmasına ilişkin zorunluluğa yönetim kurulunun uymaması halinde toplantı başkanının konuyu gündeme alması

sağlanır. Ancak, bu durumda istemde bulunan 1/10 ortağın, yasal başvurusu zamanında yaptığını kanıtlaması gerekir.

(3) Gündemin görüşülmesine geçilmeden önce, Kanunun 46 ncı maddesinde sayılan konularla sınırlı kalmak üzere gündeme madde eklenmesi hususunda teklif bulunup bulunmadığının genel kurulun bilgilendirilmesi hususunda toplantı başkanlığı uyarılır.

(4) Tartışmanın yoğun olarak yaşandığı genel kurul toplantılarında açıklama ve uyarılar kısa, açık, kesin ve uygun bir dille yapılır. Tereddütlü ifadeler kullanılmaz. Karmaşık ya da tartışmalı konularda ilgili mevzuat ve anasözleşme hükmü yüksek sesle okunur.

(5) Toplantı heyeti üyeleri ve ortaklar ile tartışmadan kaçınılır, toplantıyı terk etme gibi bir davranışa kesinlikle gidilmez.

(6) Toplantı başkanı ve kâtip üyeler toplantıyı yönetebilecek ve tutanağı yazabilecek bilgi ve yeteneğe sahip değilse, temsilci toplantı heyetine yardımcı olur ve tutanağı bizzat yazmayıp, yapılan konuşmaların ve alınan kararların tutanağa yazılmasına nezaret eder.

(7) Genel kurul toplantı tutanağının, toplantının yapıldığı yerde yazılıp imzalanması zorunlu olup tutanağın toplantı yerinde, genel kurul toplantı heyetince düzgün ve okunaklı biçimde yazdırılmasına temsilci yardımcı olur. Toplantı tutanağının, toplantının yapıldığı yer ve zamanda yazılıp imzalanmaması durumunda temsilci, tutanağa şerh düşüp imzalar, raporunda bu hususa yer verip, toplantıda alınan kararlardan raporunda kısaca bahseder. Şerhli tutanak İl Müdürlüğü tarafından acele olarak ticaret sicil müdürlüğüne intikal ettirilir ve genel kurul toplantı tutanağının tescil edilmemesi istenir.

(8) Temsilciler, Kanunun 49 uncu maddesi gereği anasözleşmesinde hüküm bulunan ve ortak sayısı 1000'in üstünde olan kooperatiflerde asaleten ve temsilen (bir ortağın dokuz ortağı temsil etmesiyle) genel kurul toplantısında var olan nisabın organ seçimlerine gelindiğinde korunması şartıyla, yeni bir toplantı nisabı aranmaksızın her ortağın seçimlerde en fazla bir ortağı temsilen oy kullanacağı hususuna dikkat eder.

(9) Temsilciler, genel kurul toplantısında ilgili kanunlar ve her kooperatifin anasözleşmesinde öngörülen toplantı ve karar nisaplarına dikkat eder. Temsilciler genel kurul toplantısında ilgili kanunlara ve anasözleşmelere aykırı karar alındığı veya karar nisabı bulunmadığının sayısal olarak tespit edildiği durumlarda, kararların geçerli olmayacağı yönünde gerekli uyarılarda bulunur. Buna rağmen karar alınmışsa, alınan kararlar hakkındaki şerhini tutanakta ve temsilci raporunda belirtir. Tutanak ve temsilci raporu, İl Müdürlüğü tarafından acele olarak ticaret sicili müdürlüğüne gönderilir ve şerh kapsamındaki konuların tescil edilmemesi istenir.

(10) Temsilci, genel kurul tutanağında, görüşmelerin içeriği, söz alanların kimler olduğu, sorulan sorular, verilen cevaplar, kimlerin alınan kararlara karşı muhalefet şerhi düştükleri ve muhalefet sebepleri, lehte, aleyhte ve çekimsiz oyların sayıları ile bilinmesi gerekli diğer hususlar açıkça belirtilir.

Toplantı sırasında önerge verilmesi durumunda, önergelerden özetle söz edilip alınan kararlar açıkça yazılır, önergelerin özetlenemeyecek kadar uzun ve karmaşık olması gibi durumlarda tutanağa geçirilmekle birlikte, önergelerin tüm sayfalarının altları toplantı heyeti (toplantı başkanlığı) ve temsilci tarafından imzalanır ve önergeler tutanağa ek yapılır. Süre darlığı ya da başka bir toplantıya yetişebilme gibi nedenlerle yükümlülükler aksatılmaz.

(11) Bakanlık müfettiş veya kontrolörlerince yapılan denetim veya incelemeler ile İl Müdürlüğünce yapılan incelemeler sonucunda kooperatife gönderilen talimatların bir örneği temsilcide bulunur. Talimatlar gündeme alınmış ise ilgili gündem maddesinde görüşülmesine nezaret edilir, gündeme alınmamış ise yönetim ve denetim kurulu üyelerinin ibrasına ilişkin gündem maddesinde söz konusu talimatlarla ilgili olarak temsilci tarafından genel kurula ayrıntılı bir şekilde açıklama yapılır.

(12) Gündemde anasözleşme değişikliği varsa, temsilci, Bakanlıkça izin verilip verilmediğini araştırır, izin alınmamışsa genel kurula gerekli uyarılarda bulunur.

(13) Anasözleşmelerinde ibra edilmeyen yönetim ve denetim kurulu üyelerinin bu organlara aynı genel kurulda tekrar seçilemeyecekleri hükmü yer alan kooperatiflerde, ibra edilmeyen yönetim ve denetim kurulu üyelerinin aday olamayacakları konusunda toplantı başkanı ve genel kurul uyarılır.

(14) Genel kurul toplantısında, yönetim ve denetim kurulu raporları ile bilanço ve gelir tablosunun mutlaka okunması konusunda gerekli uyarılar yapılır.

(15) Esnaf ve sanatkârlar kredi ve kefalet kooperatifleri hariç olmak üzere, ortak sayısı 500'den fazla olan kooperatiflerin ve üst kuruluşlarının genel kurul toplantılarındaki yönetim ve denetim kurulu belirleme seçimlerinin, gizli oy açık tasnif esasına göre yapılması sağlanır. Ortak sayısı 500'den az olan kooperatiflerde ise yönetim ve denetim kurulu üyelikleri seçimine geçilmeden önce verilen yazılı önergenin genel kurulda kabul edilmesi halinde seçimler gizli oy açık tasnif ile yapılabilir.

(16) Yönetim ve denetim kurulları üyeliklerine seçilme koşullarına ilişkin Kanunun 56 ncı ve ek 3 üncü maddeleri ve anasözleşmelerin ilgili hükümlerinin, seçimlere geçilmeden önce gerektiğinde genel kurula okunması ve üyelerin kaç yıl için seçildiğinin tutanakta belirtilmesi sağlanır.

(17) Tutanakta yanlış yazılan kelime, rakam ve satırlar karalanmaz, okunacak biçimde ortasından tek çizgiyle çizilerek iptal edilir, yanına parantez içinde (çizildi) denilerek doğrusu yazılır. Ay adları, bir ve iki basamaklı sayılar, rakamla değil yazıyla yazılır; tutanakta sonradan ilaveler yapılmasına imkân verebilecek boşluklar bırakılmaz. Tutanağın başlangıç kısmına, genel kurul toplantısının başlama saati ve tutanağın son kısmına da genel kurulun bitiş tarihi ve saati mutlaka yazılır.

(18) İlgili kanunlar, anasözleşmeler ve iyi niyet kurallarına aykırı olarak yapılan işlemler hakkında temsilci tarafından tutanağa şerh düşülür.

(19) Tutanakta sırasıyla; giriş bölümü, genel kurulda her bir gündem maddesine ilişkin yapılan açıklamalar ya da alınan kararlar ve tutanağın bitiş bölümü toplantı başkanınca kâtiplere eş zamanlı olarak yazdırılır.

(20) Kanun ve anasözleşmede yer alan toplantı nisabının kalmadığı sayım sonucu tespit edilmişse, toplantıya devam edilmemesi yönünde gerekli uyarılarda bulunulacak ve durum tutanağa bağlanacaktır. Düzenlenecek bu tutanakta toplantı nisabına ilişkin olması gereken ortak sayısı ile toplantı mahallinde bulunan mevcut ortak sayısı ayrıca belirtilecektir.

(21) Kooperatif unvanı; toplantı tutanağına ve temsilci raporuna, Türkiye Ticaret Sicil Gazetesinde ilan edilen şekliyle tam olarak yazılır.

(22) Toplantı nisabı kaybedilmemekle birlikte, genel kurulun sevk ve idare edilemez hale gelmesi ve benzeri nedenlerle toplantının tamamlanamaması hallerinde; Kanunun 45 inci maddesinin beşinci fıkrası hükmünden hareketle, toplantı başkanı tarafından toplantı ertelenebilir. O ana kadar alınan kararlar tutanağa bağlanır.

(23) Temsilci, genel kurul toplantı tutanağını ve ortaklar listesini imzalar. Bunların dışındaki genel kurul evrakı görüldü şerhi düşülerek imzalanır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Toplantının Sona Ermesi

Toplantı sonrası yapılacak işlemler ve rapor düzenlenmesi

MADDE 17 – (1) Toplantıya temsilci katılmış ise genel kurul tutanağı ve ortaklar listesinin sadece birer nüshası temsilci tarafından toplantı bitiminde alınıp genel kurul toplantısına ilişkin belgelerin nelerden ibaret olduğunu belirten temsilci raporu ile İl Müdürlüğüne teslim edilir. Bu belgeler kooperatif yetkililerinden ayrıca istenmez.

(2) Temsilci raporunda, muhalefet şerhi ile diğer önemli hususları belirtir. Ayrıca, toplantı tutanağının taraflarca düzenlenememesi ya da imzalanamaması gibi durumlarda bu hususlara raporda mutlaka yer verilecektir. Bu gibi hususlar söz konusu değilse raporda, toplantıda önemli bir hususun olmadığının belirtilmesi ile yetinilir.

ALTINCI BÖLÜM

Tarım Satış Kooperatifleri ve Birliklerinin Genel Kurullarında Temsilcinin İlave Görevleri

Tarım satış kooperatifleri ve birliklerinin genel kurullarına ilişkin özel hususlar

MADDE 18 – (1) Tarım satış kooperatif birliklerinde, 1/6/2000 tarihli ve 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanunun 5 inci maddesi kapsamındaki birlikler için bağımsız denetçi seçilir. Bu seçimde,

yönetim kurulunca veya genel kurulda önerilen isimler arasından açık oylama ile seçim kuralına uyulup uyulmadığına dikkat edilir.

(2) Genel kurula katılma hakkı olan ortakların/temsilcilerin yarısından fazlasının toplantıda hazır bulunması ve ortaklar listesini imzalamaları halinde toplantı açılabilir. İlk toplantıda toplantı nisabı sağlanmadığı takdirde, ikinci toplantı için en az toplantı heyetini ve yönetim kurulu asıl ve yedek üye sayısını oluşturacak sayıda genel kurula katılma hakkına sahip ortak/temsilcinin bizzat hazır bulunması ve ortaklar listesini imzalaması gerekir. Temsilci belirtilen hususlara uygunluğu kontrol eder.

(3) Yönetim kurulu üyelerinin ibrası, bunlara yapılacak ödemeler ile diğer iç düzenlemeler ve düzenleyici işlemlerin kabulü veya değiştirilmesi; iç düzenlemelerde genel kurulun yetkisinde tanımlanan gayrimenkul alımı ve satımı ile gayrimenkullerin değerlendirilmesi, kredi kullanımı, yatırım, imalat ve inşaat iş ve işleri, alacakların terkin, şube açılması ve işletme kurulması, şirket ve diğer teşekküllere iştirak etme veya çıkma kararlarının alınabilmesi için her halükarda birliklerde temsilcilerin en az 1/4'ünün; kooperatiflerde ise ortakların en az 1/10'unun (genel kurula katılma hakkına sahip ortak sayısı 1.000'in üzerinde ise 1/20'sinin) bizzat toplantıda bulunması ve ortaklar listesini imzalaması gerektiğinden genel kurul toplantılarında bu hususlara riayet edilmesi takip edilir.

(4) Yönetim kurulu üyelerinin görev süreleri dolmadan azli ve yerlerine yenilerinin seçilmesi ile ilgili hususlar; genel kurula katılma hakkına sahip olanların beşte üçünün gündem maddelerinin görüşülmesine geçilmeden önce yazılı olarak talepte bulunması hali ile haklarında Kanunda sayılan ve göreve seçilmelerine engel teşkil eden suçlar veya görevi kötüye kullanma suçu nedeniyle adli makamlarca dava açılması, Bakanlıkça Kanunun 90 ıncı maddesi gereği görevlerine tedbiren son verilmesi, denetim sonucunda düzenlenen raporda ibra edilmemeleri yönünde görüş belirtilmesi halleri dışında, genel kurul toplantısı gündemine alınıp görüşülemeyeceğinden, yönetim kurulu üyelerinin azli ve yerlerine yenilerinin seçilmesine ilişkin kararların ancak bu hususların varlığı halinde, ortaklar listesinde imzası bulunanların yarısından fazlasının oyuyla alınması gerektiğinden genel kurul toplantılarında bu hususa azami ölçüde dikkat edilir.

(5) Genel kurulca seçilecek birlik yönetim kurulu üyelerinin, 4572 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrası gereği en az ikisinin dört yıllık yükseköğrenim görmüş kişilerden olması, aynı Kanunun 7 nci maddesi uyarınca hazırlanan Tarım Satış Kooperatifleri Birliği Örnek Anasözleşmesinde belirtilen niteliklere sahip olması ve temsilciler ile genel kurula katılma hakkına sahip kooperatif ortakları dışından yükseköğretim kotasından seçilecek kişiler hakkında genel kurul öncesinde Bakanlığın uygun görüşünün alınıp alınmadığı hususlarına dikkat edilir.

(6) Birlik genel toplantılarında dört yıllık yükseköğretim kurumu mezunu üyelik kotası için yapılacak seçimlerde, bu adayların isimlerinin

karşısına “Yükseköğretim Kotasından” ibaresinin yazılması zorunlu olduğu hususuna dikkat edilir ve bu konularda gerekli hallerde toplantı başkanlığı uyarılır.

YEDİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Düzenlenecek formlar

MADDE 19 – (1) Uygulamada birlik sağlanması amacıyla, genel kurul toplantıları için çalışma konusuna göre ekte yer alan Ek-2 ilâ Ek-6 formları kullanılır.

Toplantı sonrası kooperatif dosyasına konulacak belgeler

MADDE 20 – (1) Toplantı sonrasında, gündem, genel kurul toplantı çağrısına ilişkin belgeler, varsa gazete ilanı, toplantı tutanağı, yönetim kurulu ve denetleme organı yıllık çalışma raporları, genel kurula katılan ortaklarca imzalanmış ortaklar listesi, bilanço, gelir-gider tablosu, genel durum bildirim formu, kooperatif dış denetime tabi ise dış denetim raporu, bağımsız denetime tabi ise bağımsız denetim raporu ve temsilci tarafından hazırlanan rapordan birer adet olmak üzere alınarak dosyasına konulur.

Yönetim kurulu ve denetleme organınca hazırlanacak yıllık çalışma raporları ile dış denetim raporu

MADDE 21 – (1) Yönetim kurulunca ve denetleme organı üyelerince hazırlanacak yıllık çalışma raporları mevzuata uygun olarak tanzim edilir.

(2) Dış denetime tabi kooperatiflerde, dış denetimin Kanun ve ilgili Yönetmelik hükümlerine göre yapılıp dış denetim raporunun hazırlanması gerektiğinden bu konulara da dikkat edilmesi gerekir.

(3) Bağımsız denetime tabi kooperatiflerde denetim raporunun bulunup bulunmadığına bakılır.

(4) Mevzuata uygun olarak hazırlanmayan raporlar, genel kurul toplantılarında görüşülemez. Görüşülmesi halinde görevli temsilcilerce toplantı tutanağına gerekli şerh düşülür. Yönetim kurulu ve denetleme organı yıllık faaliyet raporları ile dış denetim raporunun mevzuat hükümlerine uygun olmaması nedeniyle görüşülememesi, yönetim ve denetim kurullarının ibra edilmedikleri anlamına gelmez.

Suç duyurusu

MADDE 22 – (1) Genel kurulu yasal süresinde toplanacak şekilde çağırılan ancak, İl Müdürlüğüne yapılan temsilci görevlendirilmesi talebinde süreye uymayan ya da temsilci talebine yönelik başvuruda belge eksikliği bulunan kooperatiflerin yöneticileri hakkında çağırıcı süresinde yapmış olmaları nedeniyle suç duyurusunda bulunulmaz.

1163 Sayılı Kooperatifler Kanunu ve Yönetmelikler

(2) Olağan genel kurulu süresinde toplantıya çağırmayan faal kooperatiflerin yönetim kurulu üyeleri hakkında Kanunun ek 2 nci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, İl Müdürlüğünce Cumhuriyet başsavcılığına suç duyurusunda bulunulur.

Bakanlık tarafından yapılan sınavlar

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden önce ilgili Bakanlıkça yapılan Bakanlık Temsilciliği Sınavında başarılı olanlar, kooperatif genel kurul toplantılarında temsilci olarak görevlendirilmeye devam ederler.

Genel kurul toplantısına katılma hakkını haiz ortakları gösteren mevcut listeler

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) Bakanlık temsilcisine 14 üncü maddenin ikinci fıkrasının (b) bendi ile verilen görev KOOPBİS'in yayına alınmasından sonra hüküm ifade eder. KOOPBİS yayına alınmaya kadar geçecek sürede kooperatifler ve üst kuruluşları, genel kurul toplantısına katılma hakkını haiz ortakları gösteren listeleri bu Yönetmelik yürürlüğe girmeden önceki usullere göre almaya devam ederler.

Yürürlük

MADDE 23 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 24 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Ticaret Bakanı yürütür.

	Yönetmeliğin Yayınlandığı Resmî Gazete'nin	
	Tarihi	Sayısı
	14/1/2022	31719
	Yönetmelikte Değişiklik Yapan Yönetmeliklerin Yayınlandığı Resmî Gazetelerin	
	Tarihi	Sayısı
1.	28/2/2023	32118

Sayı : . . ./ . . ./202...
Konu: Bakanlık temsilcisi talebi

.....VALİLİĞİNE
(..... İl Müdürlüğü)

Kooperatifimizin yılı olağan/olağanüstü genel kurul toplantısı;/...../202... tarihine rastlayan günü, saat 'de adresinde yapılacaktır. ¹

Bilgi edinilmesini, genel kurul toplantısında Bakanlık temsilcisinin hazır bulundurulmasını arz ederim.

Çağrıya Yetkili Kişilerin
İsim ve İmzaları
(En az 2 kişi)

Kooperatifin

Unvanı :
Ticaret Sicil No/
Mersis No :
Ortak Sayısı :
Telefon :
Yazışma Adresi :

Ekler:

- 1- Çağrı için alınan kararın örneği
- 2- Toplantı gündemi
- 3- Temsilci ücretinin yatırıldığını gösterir belge
- 4- Gerekli görülen diğer belgeler

¹ Toplantının yukarıda belirtilen gün ve saatte yapılmaması durumunda, yeniden temsilci isteminde bulunulması gerekmektedir.

T.C.
.....VALİLİĞİ
..... İl Müdürlüğü

Sayı :/...../202...
Konu: Görevlendirme

.....
.....

Unvanı ve toplantı yeri aşağıda gösterilen kooperatifin genel kurul toplantısında, 1163 sayılı Kooperatifler Kanununun 87 nci maddesi hükümlerine göre Bakanlık temsilcisi olarak görevlendirilmeniz uygun görülmüştür.

Kooperatif ve Üst Kuruluşlarının Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları ile Bu Toplantılarda Bulundurulacak Bakanlık Temsilcisinin Nitelik ve Görevleri Hakkında Yönetmelik hükümlerine ve Bakanlığımızın bu husustaki Genelgelerine titizlikle uyulması gerekmektedir.

Bilgi ve gereğini rica ederim.

Genel Kurul Toplantısı Yapacak Kooperatifin/Üst Kuruluşun

Unvanı :
Toplantı Günü :
Toplantı Saati :
Toplantı Yeri :

T.C.
..... VALİLİĞİ
..... İl Müdürlüğü

Sayı :/...../202...
Konu: Bakanlık temsilcisi görevlendirilmesi

.....

İlgi:/...../202. tarihli ve sayılı yazımız.

Ekte kimlik bilgileri bulunan personel; 1163 sayılı Kooperatifler Kanununun 87 nci maddesi uyarınca, kooperatifinizin yapacağı genel kurul toplantısında Bakanlığımızı temsilen görevlendirilmiştir.

Bu kapsamda aşağıda belirtilen hususlara azami özenin gösterilmesi gerekmektedir:

1) Genel kurul toplantı tutanağının; genel kurul toplantısının yapıldığı sırada yazılıp imzalanması ve toplantı bitiminde aşağıdaki belgelerle birlikte Bakanlık temsilcisine teslimi zorunlu olup, toplantı tutanağının yazılması ve imzalanması başka güne bırakılmayacaktır.

2) Tutanağın giriş bölümü, her bir gündem maddesine ilişkin genel kurul kararı, tutanağın bitiş bölümü, sırasıyla genel kurulca görüşülüp belirlendikçe, genel kurul başkanınca katiplere yüksek sesle yazdırılacak, biri yazdırılıp bitirilmedikçe sonraki bölüm ya da gündem maddesinin görüşülmesine geçilmeyecektir (Genel kurulca gündem maddesi değişiklikleri varsa, buna göre davranılacaktır).

3) Toplantı salonunda, önceden mümkünse bir bilgisayar ve yazıcı hazır bulundurulacaktır. Bu mümkün değilse, okunaklı el yazısı olanlar arasından genel kurulca seçilecek bir ya da birkaç kâtime yazdırılacaktır. Tutanak, ileride ihtiyaç duyulabileceği ihtimali göz önünde bulundurularak, olabildiğince çok nüsha çıkarılacaktır.

4) El yazısı ile yazılmak zorunda kalınan ve imzalanan toplantı tutanakları daha sonra temize çekilme gerekçesiyle yeniden düzenlenmeyecektir.

5) Tutanağa; kimlerin özetle ne konuştuğu, alınan kararlara muhalif kalanlar varsa bunların ad ve soyadları, ortaklık numaraları, muhalefet nedenleri, kullanılan oyların sayıları, bilinmesi gerekli diğer hususlar, açıkça ve kesin bir şekilde yazılacaktır.

6) Tutanağa, Bakanlık temsilcisinin varsa karşı görüşlerinin yazılması da zorunlu bulunmakta olup, bu yapılmadığı takdirde Bakanlık temsilcisi genel kurulca alınan kanun ve anasözleşmeye aykırı kararlar hakkındaki görüşünü tutanakta imza altına alacaktır.

1163 Sayılı Kooperatifler Kanunu ve Yönetmelikler

7) Toplantı sonucunda da; ortaklara, alınan kararlara muhalif kalanlar olup olmadığı, muhalefetlerini tutanağa geçirme isteklerinin bulunup bulunmadığı sorularak, sonuçları (ad soyadları, muhalefet nedenleri ya da muhalefet eden ortak olmadığı) tutanak sonunda ayrıca belirtilecektir.

Bilgi ve gereğini rica ederim.

İmza

Ek: Bilgilendirme yazısı.

Genel Kurul Toplantısının

Tarihi :
Saati :
Yeri :
Bakanlık Temsilcisi/Temsilcileri :

Toplantı Bitiminde Müdürlüğümüze Verilecek Belgeler

- Gündem (1 adet),
- Varsa Gazete İlanı (1 adet),
- Taahhütlü Davet Mektubu Listesi ve/veya Elden İmza Karşılığı Tebliğ Listesi (1 adet),
- Ortaklar Listesi (1 adet),
- Yönetim Kurulu Faaliyet Raporu (1 adet),
- Denetleme Organı Yıllık Faaliyet Raporu (1 adet),
- Bilanço (1 adet),
- Gelir Tablosu (1 adet),
- Bilgi Formu (1 adet),
- Genel Kurul Toplantı Tutanağı (1 adet).

TOPLANTI TUTANAĞI

S.S.
Kooperatifi'nin hesap yılı olağan/olağanüstü genel kurul toplantısı yapılmak üzere/.../202... tarihinde saat 'de adresinde, Bakanlığı Temsilcisi/Temsilcileri gözetiminde toplanıldı.

Genel kurul toplantısına başlamadan önce yapılan incelemelerde;

a) Genel kurul toplantısına ait davet ilanını;/...../202. tarihli Gazetesinde toplantı yer ve gündemi gösterilerek yapıldığı, ortaklara gündemi içeren taahhütlü mektupların/...../202. tarihinde ortağa PTT şubesinden taahhütlü olarak gönderildiği, ortağa ise/...../202. tarihinde imza karşılığı tebliğ edildiği,

b)Yönetim kurulunca, 1163 sayılı Kooperatifler Kanununun 26 ncı maddesindeki niteliklere ve Ortaklar Kayıt Defterindeki kayıtlara uygunluğu beyan edilip onaylanarak hazırlanan ve ortakların incelemesine sunulan ortaklar listesinde kayıtlı (.....) ortaktan, (.....) ortağın asaleten ve (.....) ortağın vekaleten katılımı ile toplam (.....) ortağın toplantıda hazır bulunduğu, böylece toplantı için gerekli çoğunluğun mevcut olduğu/olmadığı, anlaşıldı.

Toplantıya katılan Bakanlık Temsilcisince/Temsilcilerince genel kurula hitaben bilgi verildi.

Toplantı tarafından saatinde açıldı.

GÜNDEM MADDELERİ

1-

2-

3-

...

BAKANLIK TEMSİLCİSİ RAPORU

...../...../202...

BAKANLIK DOSYA NO. :/.....

KOOPERATİF YA DA ÜST

KURULUŞUN UNVANI :

TİCARET SİCİL NO/MERSİS

NO (İL, İLÇE) :

KOOPERATİFİN ADRESİ :

KOOPERATİFİN TELEFONU :

HUKUKİ DURUMU :

(Faal, Tasfiye Halinde)

VERGİ NUMARASI :

GENEL KURUL TOPLANTISININ

TÜRÜ (Olağan/Olağanüstü) :

TARİHİ :

SAATİ :

YERİ :

ORTAKLARA YAPILAN

DUYURU TARİHİ :

ŞEKLİ (Taahhütlü Mektup, Elden

İmza Karşılığı, Varsa Gazete İlanı) :

KAYITLI ORTAK SAYISI :(Rakamla).....(Yazıyla)

GENEL KURULA KATILANLAR

ASALETEN :(Rakamla).....(Yazıyla)

VEKALETEN :(Rakamla).....(Yazıyla)

TOPLAM :(Rakamla).....(Yazıyla)

GENEL KURUL TOPLANTISI İLE

İLGİLİ BELİRTİLMESİ GEREKEN

HUSUSLAR VE TEMSİLCİNİN

GÖRÜŞÜ :

**KOOPERATİFLER VE ÜST KURULUŞLARI
GENEL DURUM BİLDİRİM FORMU¹⁶**

TEMEL BİLGİLER		Bakanlık Dosya No			
Kooperatifin Unvanı ¹⁷					
Kooperatifin Eski Unvanı (Varsa)					
Ortağı Olduğu Üst Birlik (Varsa)					
Kooperatifin Yazışma Adresi					
Bağlı Olduğu Ticaret Sicil Müdürlüğü		Kooperatifin Web Sitesi Adresi (Varsa)			
Ticaret Sicil No.		Kooperatifin Faks Numarası			
Bağlı Olduğu Vergi Dairesi		Kayıtlı Ortak sayısı			
Vergi No.		Hukuki Durumu (Faal, Tasfiye)			
Kuruluş İzin Tarihi ve Onay Sayısı		Gayri Menkul Durumu	Var ☐ Yok ☐		
Ticaret Sicil Tescil Tarihi		İskân Tarihi ve No			
Ticaret Sicil Gazete Tarihi ve No.		Ferdi Mülkiyete Geçiş Tarihi			
Kooperatifin e-posta Adresi ¹⁸		İnşaat yaptırma tipi (Emanet, İhale, Götürü)			
Kooperatifin Telefon Numarası		Konut ve/veya işyeri Sayısı	Konut ☐ İşyeri ☐		
YÖNETİM KURULU BİLGİLERİ					
Adı-Soyadı	Baba Adı	Ana Adı	Doğum Yeri ve yılı	T.C. Kimlik No (Vatandaşlık No)	İkametgâh Adresi

¹⁶ Bu bildirim bilgisayar veya daktiloyla yazılacaktır. Fazla bilgiler için ek sayfa kullanılabilir.

¹⁷ Unvanlar kısaltılmadan yazılacaktır, varsa kısa ad da ayrıca belirtilecektir.

¹⁸ Kooperatifin mevcut değilse, yönetim veya denetim kurulu üyelerinden birinin veya muhasebecisinin e-posta adresi.

1163 Sayılı Kooperatifler Kanunu ve Yönetmelikler

DENETİM KURULU BİLGİLERİ					
Adı-Soyadı	Baba Adı	Ana Adı	Doğum Yeri ve yılı	T.C. Kimlik No (Vatandaşlık No)	İkametgâh Adresi

**KOOPERATİFLER VE ÜST KURULUŞLARI GENEL DURUM
BİLDİRİM FORMU**

TASFİYE KURULU BİLGİLERİ					
Adı-Soyadı	Baba Adı	Ana Adı	Doğum Yeri ve yılı	T.C. Kimlik No. (Vatandaşlık No.)	İkametgâh Adresi
GENEL KURUL BİLGİLERİ					
Toplantı Türü ¹⁹		Çağrıyla Yapan Organ/ Karar Tarihi ve No. ²⁰			
Toplantı Tarihi		Genel Kurul Tescil Tarihi			
Çağrının Şekli ²¹		Bakanlık Temsilcileri		1-	
Çağrının Tarihi ²²				2-	
TAŞINMAZ/YAPI BİLGİLERİ ²³					
Taşınmazın Türü (Arsa/Tarla/Bina)		Taşınmaz Edinme Yöntemi ²⁴			
Taşınmazın Yeri (İl, İlçe, Mevki)		Taşınmazın Edinilmesine İlişkin Genel Kurul Tarihi			
Taşınmazı Edinme Tarihi		Genel Kurulca Belirlenen Konut ve/veya İşyeri Sayısı		Konut	İşyeri
Taşınmazın Yüz Ölçümü		Genel Kurulca Belirlenen Ortak sayısı			
Taşınmazın Maliyet Bedeli		Arsa Satış Vaadi Sözleşmesi Varsa Tapuya Şerh Tarihi			
Taşınmazın Ada/ Pafta/Parsel No.		İnşaat Ruhsat Tarihi			
MALİ BİLGİLER VE BİLANÇO BİLGİLERİ					
Kuruluştan İtibaren Bütün Ortakların Ödenti Toplamı		Varlıklar (Aktif) Toplamı			
Genel Kurulca Bir Ortak İçin Belirlenen Yıllık Ödenti Toplamı		İstihdam Edilen Personel Sayısı ²⁵			
Uzun ve Kısa Vadeli Borçlar Toplamı		Ödenen Yıllık Sigorta Primi Toplamı			

¹⁹ Olağan, olağanüstü

²⁰ Genel kurul toplantı kararı alan organa (yönetim kurulu, denetim kurulu, diğer) ait karar tarihi.

²¹ Taahhütlü mektup, imza karşılığında, gazete ilanı veya diğer.

²² Çağrıya ilişkin ilanın yayımlandığı gün.

²³ Yapı bilgileri yalnızca turizm geliştirme kooperatiflerince doldurulacaktır.

²⁴ Tapu devri yoluyla, satın alma, tapuya şerh verdirilerek satış vaadi sözleşmesi, diğer.

²⁵ Memur, işçi sayıları.

1163 Sayılı Kooperatifler Kanunu ve Yönetmelikler

Kullanılan Kredinin Türü ²⁶		Tahakkuk Eden Yıllık Vergi Toplamı	
Kullanılan Toplam Kredi Tutarı		Yeniden Değerleme Yapılıp Yapılmadığı	
TASFİYE BİLGİLERİ²⁷			
Tasfiye Kararının Alındığı Genel Kurul Toplantı Tarihi		Tasfiye İlanının Yapıldığı Ticaret Sicili Gazetesi Tarih ve No.	
Tasfiye Kararının Ticaret Siciline Tescil Tarihi		1. İlan	
		2. İlan	
		3. İlan	

Bildirim eksik ve yanlış bilgi içermesi halinde yasal işlem yapılacaktır.

Kayıtlarımıza Uygundur.
...../...../202...
(İsim-İmza-Mühür)
Yönetim Kurulu²⁸
Başkan Üye

²⁶ Banka kredisi, esnaf kefalet kredisi, diğer krediler.

²⁷ Bu bilgiler tasfiye aşamasına gelen kooperatiflerce doldurulacaktır.

²⁸ Bu kısım en az iki yetkili üye tarafından ad-soyadları yazılarak imzalanacaktır.

KOOPERATİF BİLGİ SİSTEMİ YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, Kooperatif Bilgi Sisteminin (KOOPBİS) kurulması, işletilmesi, güncellenmesi ve geliştirilmesi ile işlemlerinin izlenmesi ve raporlanmasında görev alacakların belirlenmesine, kullanıcı yetkilerinin ve yükümlülüklerinin tanımlanmasına, elektronik ortamda sunulacak hizmetlerden faydalanılmasına ve bu sistem üzerinde işlenen kişisel verilerin aktarımı ile güvenliğinin sağlanmasına ve istatistiki bilgi üretilmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 24/4/1969 tarihli ve 1163 sayılı Kooperatifler Kanununa tabi kooperatif ve üst kuruluşları, 18/4/1972 tarihli ve 1581 sayılı Tarım Kredi Kooperatifleri ve Birlikleri Kanununa tabi kooperatif ve üst kuruluşları ile 1/6/2000 tarihli ve 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanuna tabi kooperatif ve üst kuruluşlarının yönetici ve ortakları ile diğer kişi, kurum ve kuruluşların Kooperatif Bilgi Sistemini (KOOPBİS) kullanmalarına ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik; 24/4/1969 tarihli ve 1163 sayılı Kanunun 24 üncü ve ek 5 inci maddeleri, 18/4/1972 tarihli ve 1581 sayılı Tarım Kredi Kooperatifleri ve Birlikleri Kanununun 20 nci maddesi, 1/6/2000 tarihli ve 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanununun 3 üncü ve 8 inci maddeleri ile 10/7/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 453 üncü maddesinin birinci fıkrasının (ğ) ve (h) bentlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakanlık: Ticaret Bakanlığını,
- b) Denetçi: 1163 sayılı Kanununun 65 inci ve 69 uncu ile 4572 sayılı Kanununun 5 inci maddesi uyarınca belirlenen denetçileri,
- c) e-Devlet Kapısı: Kamu hizmetlerinin ortak platformda, tek kapıdan sunumunu ve vatandaşın kamu hizmetlerine elektronik ortamdan güvenli ve etkin bir şekilde erişimini sağlayan internet sitesini,
- ç) Genel Müdürlük: Tarımsal amaçlı kooperatifler ve üst kuruluşları için Tarım Reformu Genel Müdürlüğünü; yapı kooperatifleri ve üst kuruluşları

1163 Sayılı Kooperatifler Kanunu ve Yönetmelikler

için Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğünü; diğer kooperatifler ve üst kuruluşları için Esnaf, Sanatkarlar ve Kooperatifçilik Genel Müdürlüğünü,

d) İl Müdürlüğü: Tarımsal amaçlı kooperatifler ve üst kuruluşları için Tarım ve Orman İl Müdürlüğünü; yapı kooperatifleri ve üst kuruluşları için Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğünü; diğer kooperatifler ve üst kuruluşları için Ticaret İl Müdürlüğünü,

e) İlgili Bakanlık: Tarımsal amaçlı kooperatifler ve üst kuruluşları için Tarım ve Orman Bakanlığını; yapı kooperatifleri ve üst kuruluşları için Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığını; diğer kooperatifler ve üst kuruluşları için Ticaret Bakanlığını,

f) Kanun: 1163 sayılı Kanunu,

g) Kooperatif: 1163 sayılı Kanun, 1581 sayılı Kanun ve 4572 sayılı Kanun kapsamında faaliyet gösteren kooperatif ve üst kuruluşlarını,

ğ) Kooperatif Bilgi Sistemi (KOOPBİS): Kanunun ek 5 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca oluşturulan ve bu Yönetmelikle düzenlenen bilgi sistemini,

h) **(Değişik:RG-2/8/2024-32620)** Kooperatif kartı: KOOPBİS'te bir kooperatifin, unvanı, merkezi, iletişim bilgileri, kuruluş izin ve tescil tarihi, vergi ve MERSİS numaraları, ortağı olduğu kooperatif üst kuruluşu gibi temel bilgilerinin yer aldığı sayfayı,

ı) KOOPBİS yetkilisi: Kooperatif yönetim kurulu üyelerini ve/veya kooperatif yönetim kurulunun KOOPBİS işlemlerini yürütmek için yetki verilen kişiyi/kişileri,

i) MERSİS numarası: Merkezi Sicil Kayıt Sistemi tarafından verilen ve özel algoritma ile üretilmiş tekil numarayı,

j) Ortak: Kooperatiflere ve kooperatif üst kuruluşlarına ortak olan gerçek ve tüzel kişileri,

k) Sicil müdürlüğü: Ticaret Sicili Müdürlüklerini,

l) Sistem yöneticisi: KOOPBİS yönetimi için yetki verilen Bakanlık personelini,

m) TCKN: Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Numarasını, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Görev, Yetki ve Sorumluluklar

KOOPBİS'in kurulumu ve yönetimi

MADDE 5 – (1) Bakanlık tarafından tüm kooperatiflerin, kooperatifçilik hizmetlerine elektronik ortamda eriştiği ve merkezi veri tabanının yönetildiği KOOPBİS kurulur.

(2) Denetim, istatistik üretme, hizmetlerde otomasyonu arttırma, ülke kooperatifçiliğinin geliştirilmesi ve kooperatif ortaklarının haklarının korunması amacıyla kurulan KOOPBİS'te, kooperatiflerin ticaret sicili

kayıtları, finansal tabloları, gayrimenkul durumları, yönetim kurulu ve denetçi raporları, genel kurul toplantı evrakı ve ortakların bilgileri kayıt altına alınır.

Görevli birimler

MADDE 6 – (1) Bilgi işlem altyapısını ilgilendiren teknik konulardaki iş ve işlemler ile KOOPBİS'in yönetimiyle ilgili idari iş ve işlemler Bakanlık tarafından, uygulama ve kayıtların takibine ilişkin iş ve işlemler ise Genel Müdürlük ve İl Müdürlüğü tarafından yürütülür.

(2) Kooperatife ve ortaklarına ilişkin bilgi, belge ve evrakın KOOPBİS'e tam ve zamanında işlenmesi ile bunların güncelliğinin sağlanmasından kooperatif yönetim kurulu üyeleri sorumludur.

Genel Müdürlüğün görev ve yetkileri

MADDE 7 – (Değişik:RG-2/8/2024-32620)

(1) Genel Müdürlük;

a) KOOPBİS'in işleyişine yönelik olarak hizmet verecek e-posta grubu, çağrı merkezi hattı gibi destek birimleri kurmak,

b) Kuruluş ve anasözleşme değişikliği izin işlemlerini Bakanlıkça belirlenen usul ve esaslar doğrultusunda gerçekleştirmek,

c) Kuruluş izin işlemlerinde, tescil ve ilanı takip eden beş iş günü içinde, Bakanlıkça belirlenen usul ve esaslar doğrultusunda otomasyonla temin edilen bilgileri kontrol etmek ve diğer bilgilerin girişini yapmak,

ç) Anasözleşme değişikliği izin işlemlerinde, Bakanlıkça belirlenecek usul ve esaslar doğrultusunda; tescil ve ilana tabi hususlarda, tescil ve ilanı takip eden beş iş günü içinde, tescil ve ilana tabi olmayan hususlarda, genel kurul takip eden on beş iş günü içinde, otomasyonla temin edilen bilgileri kontrol etmek ve otomasyonla temin edilemeyen eksik bilgilerin girişini yapmak,

d) Kooperatiflerin genel kurul toplantılarından sonra beş iş günü içinde genel kurul toplantılarına ilişkin kayıt açmak,

e) Kooperatiflerin genel kurul toplantılarından sonra beş iş günü içinde Bakanlık Temsilcisi Raporunu sisteme yüklemek,

f) Merkez ve taşra teşkilatının KOOPBİS kullanıcılarının yetkilendirme işlemlerini yapmak,

g) KOOPBİS'te veri girişi yapılacak zorunlu ve isteğe bağlı alanları belirlemek,

ğ) KOOPBİS'in kullanımı ve arayüzlerde gerçekleştirilen yeniliklere ilişkin eğitimler vermek ve KOOPBİS'in işleyişine yönelik olarak gerekli tedbirleri almak,

h) KOOPBİS'te gerekli diğer işlemleri gerçekleştirmek, ile yetkili ve görevlidir.

İl Müdürlüğünün görev ve yetkileri

MADDE 8 –(1) Genel Müdürlük tarafından yapılan coğrafi yetkilendirme kapsamında İl Müdürlüğü;

a) Kooperatif yöneticilerine, denetçilerine ve ortaklarına KOOPBİS kullanımının yaygınlaştırılması için eğitim ve bilgilendirme yapmak ve ihtiyaç duyulan noktalarda gerekli desteği vermek,

b) (**Değişik:RG-2/8/2024-32620**) İl Müdürlüğüne devredilen yetkiler kapsamında 7 nci maddenin birinci fıkrasının (b) ile (e) bentlerinde sayılan işlemleri gerçekleştirmek,

c) (**Değişik:RG-2/8/2024-32620**) Dış denetçiler de dahil organlarında, hukuki durumlarında ve kooperatif kartında meydana gelen değişikliklere ilişkin güncelleme taleplerini talebin gerçekleştiği tarihten itibaren üç iş günü içerisinde KOOPBİS'e işlemek,

ç) Atama talebi yapılan KOOPBİS yetkilisi başvurularını sonuçlandırmak,

d) Veri girişlerinin düzenli şekilde yapılması, ortaklara ilişkin bilgilerin güncelliğinin sağlanması için gerekli tedbirleri almak ve uyarılarda bulunmak,

e) Veri girişine ilişkin gelişmeleri ve ortaya çıkan sorunları Genel Müdürlüğe bildirmek,

f) (**Ek:RG-28/2/2023-32118**) Kooperatiflerin genel kurul toplantılarına görevlendirilen Bakanlık temsilcileri aracılığıyla, toplantıda hazır bulunanlara, kişisel verilerinin KOOPBİS'te işlendiğine ve aydınlatma metnine KOOPBİS'ten veya Bakanlığın internet sayfasından erişilebileceğine ilişkin bilgilendirmede bulunmak,

g) (**Ek:RG-2/8/2024-32620**) Genel kurullarını birleştirerek yapan kooperatiflerin tahmini bütçelerini teslim tarihinden itibaren on iş günü içinde KOOPBİS'e işlemek,

ile yetkili ve görevlidir.

Sistem yöneticisinin görev ve yetkileri

MADDE 9 – (1) Sistem yöneticisi;

a) Kullanıcı yetkilendirmelerini gerçekleştirmek,

b) KOOPBİS üzerinden yapılacak duyuruları düzenlemek,

c) İş akış süreçlerini belirlemek,

ç) (**Değişik:RG-2/8/2024-32620**) İlgili Bakanlıklardan alınan hata bildirimleri, şikâyet ve talepleri incelenmek üzere Bakanlığın ilgili birimine iletmek ve geri bildirimde bulunmak,

d) KOOPBİS'in işleyişine yönelik olarak gerekli diğer tedbirleri almak, ile yetkili ve görevlidir.

KOOPBİS yetkilisi

MADDE 10 –(1) Kooperatif yönetim kurulu üyelerinin her biri KOOPBİS üzerinde işlem gerçekleştirmeye yetkilidir.

(2) Kooperatif yönetim kurulu üyelerine ek olarak, kooperatif ortağı olma şartı aranmaksızın, KOOPBİS işlemlerini yürütecek bir **(Ek ibare:RG-2/8/2024-32620)** veya daha fazla KOOPBİS yetkilisi atanabilir. KOOPBİS yetkilisi atanmış olması yönetim kurulu üyelerinin hukuki ve cezai sorumluluğunu ortadan kaldırmaz.

(3) KOOPBİS yetkilisinin belirlendiği yönetim kurulu kararının fiziki veya dijital bir nüshası ile yetkilendirilen kişinin TCKN'si ve iletişim bilgileri İl Müdürlüğüne iletilerek yetki tanımlama talebi gerçekleştirilir. Bu süreç KOOPBİS yetkilisinin değişikliği ve iptalinde de uygulanır.

(4) İkinci fıkra uyarınca atanan KOOPBİS yetkilisi, yönetim kurulu üyelerinin sadece bu Yönetmelik kapsamında gerçekleştirebilecekleri işlemleri KOOPBİS üzerinde yapmaya yetkilidir.

(5) **(Mülga:RG-28/2/2023-32118)**

KOOPBİS yetkilisinin görev ve sorumlulukları

MADDE 11 – (1) KOOPBİS yetkilisi;

a) Yeni ortakların kimlik, iletişim, pay ve ödemelerine ilişkin bilgilerini, ortaklığa kabule dair yönetim kurulu kararının alındığı tarihten itibaren, ortağın genel kurul toplantısına katılmasını engellemeyecek şekilde en geç on beş gün içinde KOOPBİS'e kaydetmek,

b) Kooperatif ortaklarına ilişkin bilgi güncellemelerini KOOPBİS'te ilgili alanlara en geç on beş gün içinde işlemek,

c) Genel kurul toplantısına katılmaya hak kazanmış olan ortakları gösteren listeyi KOOPBİS üzerinden almak,

ç) **(Değişik:RG-2/8/2024-32620)** Genel kurul toplantısına katılmaya hak kazanmış olan ortakları gösteren listenin KOOPBİS'ten alınabilmesi için; tarım satış kooperatiflerinde genel kurul toplantı tarihinden en az yirmi gün önce ortakların rekolte beyanı, ürün teslimi ve vadesi gelen borçları ile varsa özel durum belgelerine ilişkin verilerin, tarım kredi kooperatiflerinde genel kurul toplantı tarihinden en az on beş gün önce genel kurula katılma hakkına ilişkin verilerin girişini yapmak,

d) **(Değişik:RG-2/8/2024-32620)** Yönetim kurulu yıllık faaliyet raporunu, bilanço, gelir gider farkı hesaplarını ve denetleme organı ile dış denetçilerin raporlarını, toplantı gündemini ve idari mali durumuna ilişkin güncel bilgilerini genel kurulun yıllık toplantısından en az on beş gün önce, genel kurul toplantılarının birleştirilmesi nedeniyle genel kurul toplantısı yapılmayan yıllarda hesap dönemi sonundan itibaren altı ay içinde, dış denetçilerin raporlarını ise tesliminden itibaren beş gün içinde KOOPBİS'e işlemek,

e) **(Değişik:RG-2/8/2024-32620)** Genel kurul toplantılarına ilişkin kaydın açılmasını takip eden on beş iş günü içerisinde toplantıya ilişkin tutanak ve imzalı hazırlanmış listesini KOOPBİS'e yüklemek,

f) (**Değişik:RG-2/8/2024-32620**) Organlarında, hukuki durumlarında ve kooperatif kartında meydana gelen değişikliklere ilişkin gerekli güncellemelerin yapılabilmesi için taleplerini, tescil ve ilan gerçekleşen bir husus varsa ilgili sicil müdürlüğü, MERSİS numarası ve gazete ilan tarihi bilgileri ile birlikte, değişikliğin gerçekleştiği tarihten itibaren en geç on beş gün içinde İl Müdürlüğüne bildirmek,

g) (**Değişik:RG-28/2/2023-32118**) KOOPBİS'ten ve Bakanlığın internet sayfasından erişilebilen, kişisel verilerin KOOPBİS ile işlendiğini belirten aydınlatma metnini, kooperatifin merkezinde ve genel kurul toplantısının icra edileceği yerde herkesin görebileceği şekilde bulundurmak,

ğ) (**Değişik:RG-28/2/2023-32118**) KOOPBİS'te yetkisi dışında kalan konularda güncelleştirmelerin yapılabilmesi için İl Müdürlüğüne bildirimde bulunmak,

ile görevli ve sorumludur.

Denetçilerin yetkileri

MADDE 12 – (1) Kooperatif denetçileri;

a) KOOPBİS üzerinden görev aldığı kooperatifin organ üyelerinin ve ortaklarının bilgileri ile KOOPBİS'te belirlenen diğer verilere erişme,

b) Bilgilerin doğru ve güncelliğini denetlemek ve gerektiğinde verilerin düzeltilmesi için kooperatif yöneticilerini ve sistem yöneticisini uyarma, konusunda yetkilidir.

Ortakların KOOPBİS'e erişimi

MADDE 13 – (1) KOOPBİS'e erişim e-Devlet Kapısı üzerinden gerçekleştirilir.

(2) Kooperatif ortakları; yönetim kurulu yıllık faaliyet raporunu, bilanço, gelir gider farkı hesaplarını ve denetçilerin Kanunun 66 ncı ve 69 uncu maddeleri hükümlerine uygun olarak tanzim edecekleri raporları genel kurulun yıllık toplantısından en az 15 gün öncesinden itibaren KOOPBİS'ten inceleyebilir.

(3) Kooperatif ortakları, genel kurula katılma hakkını haiz ortakları gösterir listeye KOOPBİS üzerinden erişebilir.

(4) Kooperatif ortakları ayrıca; ortağı olduğu kooperatiflerin adres, iletişim bilgileri, ticaret sicili kayıtları, gayrimenkul durumu, genel kurul toplantı evrakı, yetkili yönetim, denetim, tasfiye kurulu üyelerinin ve kooperatifin diğer ortaklarının kimler olduğuna dair bilgilere KOOPBİS üzerinden erişebilir.

(5) (**Ek:RG-2/8/2024-32620**) Üst kuruluş genel kurulunda kooperatifi temsil etmek üzere kooperatif genel kurulunda seçilen delegeler, kooperatifin üst kuruluşuna ilişkin ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkralarda yer alan hususlara KOOPBİS üzerinden erişebilir.

KOOPBİS verilerinden yararlanma

MADDE 14 – (1) Yayınlanan kooperatifçilik istatistiklerine ve kooperatiflerin temel bilgilerine KOOPBİS üzerinden erişilebilir.

(2) Gerçek kişiler, kendilerini ilgilendiren KOOPBİS verilerini bilgi edinme hakkı çerçevesinde talep edebilir. Kişisel verilerin korunmasına ilişkin mevzuat gözetilerek bu talepler Genel Müdürlük veya İl Müdürlüğü tarafından sonuçlandırılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Genel Hükümler

Veri güvenliği

MADDE 15 – (1) Bakanlık, KOOPBİS'in işleyişine yönelik elektronik işlemlerin güvenli ve etkin bir şekilde yürütülebilmesi için;

a) Diğer sistemlerle veri alışverişi sağlamak amacıyla ilgili kurumlarla protokol yapılması,

b) Verileri yedeklemek amacıyla periyodik olarak resmi veri taşıyıcılarına kopyalanması,

c) Veriler üzerinde analiz yapmak ve strateji üretmek üzere verilerin resmi veri taşıyıcılarına kopyalanması,

ç) Verilerin ve elektronik sistemlerin güncellemelerinin ve teknik bakımının yapılması,

d) Verilerin ve elektronik sistemlerin kötüye kullanılmasının engellenmesi,

e) Elektronik sistemlerdeki teknik arızaların giderilmesi,

f) Kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesinin önlenmesi, kişisel verilere hukuka aykırı olarak erişilmesinin önlenmesi ve kişisel verilerin muhafazasını sağlamak amacıyla uygun güvenlik düzeyinin temin edilmesi, hususlarında gerekli her türlü teknik ve idari tedbirleri alır.

(2) İlgili Bakanlık ile kooperatifler, görevleri ile sınırlı kalmak şartıyla, ortakların ve ortak olmak için başvuruların kişisel verilerini KOOPBİS'te işlemeye ve görüntülemeye yetkilidir.

(3) İlgili Bakanlık; denetim, istatistik üretme, hizmetlerde otomasyonu artırma, ülke kooperatifçiliğinin geliştirilmesi ve kooperatif ortaklarının haklarının korunması amacıyla KOOPBİS'te işlenen verileri, kamu kurum ve kuruluşlarına aktarabilir, diğer kurum ve kuruluşlardan edineceği verileri KOOPBİS verileri ile eşleştirerek işleyebilir.

(4) Kooperatif ortakları tarafından 13 üncü maddede sağlanan erişim hakları sayesinde elde edilen kişisel veriler sadece ortakların kooperatif iş ve işlemlerinden haberdar olmaları ve kooperatif organlarında görev almak isteyen adayların kooperatif ortaklarına ulaşabilmeleri amaçlarıyla kullanılabilir.

(5) Her ne surette olursa olsun KOOPBİS üzerinden elde edilen veriler 7/4/2016 tarihli ve 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununa aykırı olarak kullanılamaz, aktarılamaz veya başka bir şekilde işlenemez.

Diğer hükümler

MADDE 16 – (1) KOOPBİS’e erişimin fiilen mümkün olmadığı hallerde Genel Müdürlük veya İl Müdürlüğü durumu tutanak altına alarak daha sonra elektronik ortama aktarmak üzere işlemleri fiziki ortamda gerçekleştirir.

(2) (**Ek:RG-2/8/2024-32620**) Genel kurul toplantısına katılmaya hak kazanmış olan ortakları gösteren liste olarak yalnızca Kanunun 45 inci maddesinin altıncı fıkrasına uygun olarak KOOPBİS’ten üretilecek ortaklar listesi kullanılabilir. Ortaklar listesinde; ortağın adı ve soyadını, TCKN’sinin son dört hanesini, ortaklık numarasını, gerçek/tüzel kişilik tipini ve vekilini/temsilcisini, pay adetlerini, adresleri ile asaleten ve vekaleten imza yerlerini gösteren alanlar bulunur. Bu listede kayıtlı olmayan kişiler genel kurul toplantısına katılamaz.

(3) Bu Yönetmeliğin uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

İdari Para Cezaları

İdari para cezasını gerektiren haller

MADDE 17 – (1) 11 inci maddede düzenlenen yükümlülüklerle aykırı hareket eden yönetim kurulu üyelerinin her biri, her bir yükümlülük için ayrı ayrı olmak üzere bin Türk lirası idari para cezası ile cezalandırılır.

(2) (**Değişik:RG-2/8/2024-32620**) Yönetim kurulu üyelerinin; kooperatifin ticaret sicili kayıtlarını, finansal tablolarını, yönetim kurulu yıllık faaliyet raporlarını, genel kurul toplantı evrakını, gayrimenkul durumlarını, ortakların kimlik, iletişim, pay ve ödemelerine ilişkin bilgilerini KOOPBİS’in kurulmasını müteakip bir yıl içinde KOOPBİS’e aktarmaları gerekir. Bu süre Bakanlıkça altı aya kadar uzatılabilir. Buna rağmen geçiş sürecinin tamamlanmadığının tespit edilmesi halinde Bakanlıkça birer yıl olmak üzere iki defa daha süre uzatımı yapılabilir. Bu süre içerisinde aktarımı gerçekleştirilmeyen her bir kalem için ayrı ayrı olmak üzere yönetim kurulu üyelerinin her biri bin Türk lirası idari para cezası ile cezalandırılır.

(3) (**Mülga:RG-28/2/2023-32118**)

(4) Aynı denetim kapsamında aynı kişiye verilebilecek idari para cezalarının toplam tutarı on bin Türk lirasını geçemez.

(5) İdari para cezaları her takvim yılı başından geçerli olmak üzere o yıl için 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca tespit ve ilân edilen yeniden değerlendirme oranında

artırılarak uygulanır. Bu suretle idarî para cezasının hesabında bir Türk Lirasının küsuru dikkate alınmaz.

Uygulama yetkisi

MADDE 18 –(1) Öngörülen idari para cezaları ilgili Bakanlık tarafından uygulanır. İlgili Bakanlık, bu yetkisini il müdürlüklerine devredebilir.

(2) İdari para cezaları, tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde ödenir.

BEŞİNCİ BÖLÜM
Çeşitli ve Son Hükümler

Kooperatifçilik verileri

GEÇİCİ MADDE 1 –(1) KOOPBİS'in kurulum sürecinde kooperatifçilik verilerinin tek merkezde toplanabilmesi ve ihtiyaç analizlerinin gerçekleştirilmesi amacıyla yapılacak çalışmalar ilgili Bakanlıkların iş birliği ve koordinasyonu ile yürütülür.

(2) KOOPBİS'in hizmete açılmasının hemen öncesinde ilgili Bakanlıkların uhdesinde bulunan tüm kooperatifçilik verileri tek merkezde toplanır. Bu süreçte ilgili Bakanlıklar eski sistemlerini veri güncellemelerine kapatır ve sürecin tamamlanmasıyla güncellemelerin KOOPBİS üzerinden yapılması için teşkilatlarını ve görev alanına giren kooperatifleri yönlendirir.

(3) (**Değişik:RG-28/2/2023-32118**) 17 nci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen süre boyunca, kooperatiflerce KOOPBİS'e aktarılması gereken verilerin toplu bir biçimde kolayca KOOPBİS'e işlenebilmesi için gerekli altyapı Bakanlıkça kurulur.

KOOPBİS yetkililerinin veri girişi ve bildirim yükümlülüğü

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) (**Değişik:RG-28/2/2023-32118**) KOOPBİS yetkilileri; kooperatifin, ticaret sicili kayıtlarını, finansal tablolarını, yönetim kurulu yıllık faaliyet raporlarını, genel kurul toplantı evrakını, gayrimenkul durumunu, ortakların kimlik, iletişim, pay ve ödemelerine ilişkin bilgilerini KOOPBİS'in kurulmasını müteakip, 17 nci maddenin ikinci fıkrasında yer alan süre içinde KOOPBİS'e aktarır.

(2) (**Mülga:RG-28/2/2023-32118**)

(3) (**Değişik:RG-28/2/2023-32118**) 17 nci maddenin ikinci fıkrasında yer alan süre sona erinceye kadar, genel kurul toplantısına katılma hakkını haiz ortakları gösteren listelerin KOOPBİS üzerinden üretilmesine ve 11 inci maddede düzenlenen veri girişi ve bildirimlere ilişkin yükümlülüklerin ihlali halinde Kanunun ek 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (4) numaralı bendi uyarınca 17 nci maddenin birinci fıkrasında yer alan idari para cezası uygulanmaz.

Yürürlük

MADDE 19 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 20 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Ticaret Bakanı yürütür.

	Yönetmeliğin Yayınlandığı Resmî Gazete'nin	
	Tarihi	Sayısı
	14/1/2022	31719
	Yönetmelikte Değişiklik Yapan Yönetmeliklerin	
	Yayımlandığı Resmî Gazetelerin	
	Tarihi	Sayısı
1.	28/2/2023	32118
2.	2/8/2024	32620

Ek-1

AYDINLATMA METNİ

(Mülga:RG-28/2/2023-32118)

KOOPERATİFLERDE ELEKTRONİK ORTAMDA YAPILACAK GENEL KURULLARA İLİŞKİN YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı; kooperatif genel kurul toplantılarına elektronik ortamda katılma, öneride bulunma, görüş açıklama ve oy kullanmaya ilişkin usul ve esasların düzenlenmesidir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik; kooperatif, kooperatif birlikleri, kooperatifler merkez birlikleri ve Türkiye Milli Kooperatifler Birliği genel kurullarına elektronik ortamda katılmaya, öneride bulunmaya, görüş açıklamaya ve oy kullanmaya ilişkin usul ve esasları, genel kurullara elektronik ortamda katılmaya ve oy vermeye ilişkin anasözleşme hükmünün örneğini, ortak ve temsilci tarafından oy kullanılma esaslarını, Elektronik Genel Kurul Sisteminin işleyiş esaslarını ve bu sistemin katılımcılarının yükümlülüklerini kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 24/4/1969 tarihli ve 1163 sayılı Kooperatifler Kanununun 45 inci maddesinin yedinci fıkrasına dayanılarak düzenlenmiştir.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakan: Ticaret Bakanı,
- b) Bakanlık: Ticaret Bakanlığını,
- c) Bakanlık temsilcisi: 1163 sayılı Kanunun 87 nci maddesi uyarınca kooperatif, kooperatif birliği, kooperatif merkez birliği, Türkiye Milli Kooperatifler Birliği genel kurullarında bulundurulması gereken Bakanlık temsilcisini,
- ç) Elektronik Genel Kurul Sistemi (EGKS): 1163 sayılı Kanunun 45 inci maddesinin yedinci fıkrası uyarınca elektronik ortamda genel kurul yapacak kooperatiflerin kuracakları veya destek hizmeti alabilecekleri bilişim sistemini,
- d) Elektronik ortamda katılma: Kooperatif genel kurul toplantılarına EGKS'den katılmayı, görüş açıklamayı, öneride bulunmayı ve oy kullanmayı,
- e) Güvenli Elektronik İmza: 15/1/2004 tarihli ve 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 4 üncü maddesinde tanımlanan elektronik imzayı,
- f) Kanun: 24/4/1969 tarihli ve 1163 sayılı Kooperatifler Kanununu,

g) Kooperatif: 1163 sayılı Kanun, 18/4/1972 tarihli ve 1581 sayılı Tarım Kredi Kooperatifleri ve Birlikleri Kanunu ve 1/6/2000 tarihli ve 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanun kapsamında faaliyet gösteren kooperatifleri, kooperatif birlikleri, kooperatifler merkez birlikleri ve Türkiye Milli Kooperatifler Birliğini,

ğ) Kooperatif Bilgi Sistemi (KOOPBİS): Kanunun ek 5 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca oluşturulan bilgi sistemini,

h) Ortak: Kanun hükümleri uyarınca kooperatif genel kurul toplantısına elektronik ortamda katılma hakkı olan gerçek veya tüzel kişiyi,

ı) Temsilci: Kanunun 49 uncu maddesinde belirtilen hususlara göre kooperatif ortağını temsil etmeye yetkili kişiyi, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Kurul Öncesi İşlemler

Genel kurula katılmaya ve oy vermeye ilişkin anasözleşme hükmü örneği ve uygulama

MADDE 5 – (1) Kanunun 45 inci maddesinin yedinci fıkrası uyarınca EGKS'yi uygulayacak kooperatif anasözleşmesinde, Ek-1'de yer alan hükmün genel kurul toplantısının düzenlendiği bölüm altında ayrı bir madde olarak değiştirilmeden yer alması zorunludur.

(2) Anasözleşmelerinde Ek-1'de yer alan anasözleşme hükmü bulunan kooperatifler, yapacakları elektronik ortamdaki genel kurul toplantısında, ortakların ve temsilcilerin genel kurula elektronik ortamda katılabilmelerini ve oy verebilmelerini sağlamak zorundadır.

Genel kurula ilişkin bilgi ve belgelere erişimin sağlanması

MADDE 6 – (1) Kanunun 45 inci maddesinin yedinci fıkrası uyarınca EGKS'yi uygulayacak kooperatiflerin, genel kurul toplantılarına ilişkin Kanun ve anasözleşme gereği yapılması zorunlu olan çağrılarını, genel kurul öncesi ortakların incelemesine sunulması zorunlu olan belgeleri ve toplantı gündemine ilişkin belgeleri güvenli elektronik imzalı olarak Kanunda öngörülen süreler içinde 24/3/2016 tarihli ve 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ve ilgili mevzuat hükümleri kapsamında EGKS'de ortakların erişimine sunar.

Genel kurula katılma bildirimini

MADDE 7 – (1) Genel kurula elektronik ortamda şahsen veya temsilcileri aracılığıyla katılmak isteyen ortaklar bu tercihlerini EGKS'den bildirir.

(2) Genel kurula temsilcinin katılacağı durumda temsilcinin kimlik bilgisinin EGKS'ye kaydedilmesi zorunludur. Temsilcinin toplantıya şahsen katılacağı durumlarda da yetkilendirme bu şekilde yapılabilir. Ortak, temsilci

taayin ederken temsilcisini genel olarak yetkilendirebileceği gibi her bir gündem maddesine ilişkin ayrı ayrı da yetkilendirebilir. Temsilci, temsil edilenin talimatına uygun oy kullanır. Talimata aykırılık, oyu geçersiz kılmaz. Temsil edilenin temsilciye karşı hakları saklıdır.

(3) Genel kurula elektronik ortamda katılımı yalnızca ortaklar temsilci olarak tayin edilebilir ve bir ortak birden fazla ortağı temsil edemez. Toplantıya şahsen katılımı Kanunun 49 uncu maddesi çerçevesinde temsile ilişkin hükümler saklıdır.

(4) Tüzel kişi ortak adına, birinci ve ikinci fıkralar uyarınca EGKS’de yapılacak bildirimlerin tüzel kişi imza yetkilisince 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 1526 ncı maddesinin dördüncü fıkrası gereğince tüzel kişi ortak namına kendi adlarına üretilen güvenli elektronik imzayla imzalanması gerekir.

(5) Genel kurul toplantısına elektronik ortamda katılacağını bildiren ortak bu tercihini EGKS’de geri alabilir. Elektronik ortamda katılma yönündeki bu talebini geriye almayan ortağın kendisi veya temsilcisi genel kurul toplantısına şahsen katılamaz.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Genel Kurul Anındaki İşlemler

Genel kurula katılma

MADDE 8 – (1) Genel kurula elektronik ortamda katılım, ortakların ve temsilcilerin güvenli elektronik imzaları ile EGKS’ye girmeleriyle gerçekleşir.

(2) Toplantıya elektronik ortamda katılan ortaklara ve temsilcilere ilişkin liste toplantı başlamadan önce EGKS’den alınır. Bu liste, toplantıda hazır bulunanlar listesinin oluşturulmasında kullanılır.

Genel kurulun açılması

MADDE 9 – (1) Genel kurul toplantısı fiili ve elektronik ortamda aynı anda açılır. Toplantının açılabilmesi için Kanun, ilgili mevzuat ve anasözleşmede yer alan şartların yerine getirildiğinin Bakanlık Temsilcisince de tespiti zorunludur. EGKS’deki teknik işlemlerin toplantı anında yerine getirilmesi için toplantı başkanı tarafından uzman kişiler de görevlendirilebilir.

Görüş iletme

MADDE 10 – (1) Ortak ve temsilci, elektronik ortamda katıldığı genel kurul toplantısında görüşlerini elektronik olarak iletir.

Oy verme

MADDE 11 – (1) Genel kurul toplantılarına elektronik ortamda katılanlar, toplantı başkanının ilgili gündem maddesine ilişkin oylamaya geçildiğini bildirmesinden sonra, oylarını EGKS üzerinden kullanır.

(2) Gizli oylamalarda kullanılan elektronik oyların gizliliğini koruyacak her türlü tedbir alınır.

(3) Her gündem maddesinin toplantı başkanının oylamaya geçildiğini bildirmesinden sonra ayrı ayrı oylanması zorunludur. Ortak ve temsilci ilgili gündem maddesine ilişkin olarak verdiği oyu değiştiremez. Oylama sonucu, EGKS üzerinden toplantı başkanına iletilir. Toplantı başkanı bu sonucu ve varsa elektronik ortamda gönderilen muhalefet şerhini tutanağa işler.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve son hükümler

Kooperatiflerin yükümlülükleri

MADDE 12 – (1) Kanunun 45 inci maddesinin yedinci fıkrası uyarınca genel kurul toplantısına elektronik ortamda katılma ve oy kullanma sistemini uygulayacak kooperatifler ile bu amaçla destek hizmeti sunacak şirketler aşağıda belirtilen yükümlülükleri de yerine getirmek zorundadır:

a) Kooperatifler, kendi kuracakları EGKS'nin Kanun ve bu Yönetmelik hükümlerine uygunluğunu Bakanlık tarafından belirlenip Bakanlığın internet sayfasında yayımlanan usul ve esaslar doğrultusunda tespit ettirip tescil ve ilan ettirmek zorundadır.

b) Kooperatiflerin kendisi ve varsa destek hizmeti aldıkları şirketler, EGKS'de yapılan tüm işlemlere ilişkin kayıtları, genel kurula elektronik ortamda katılan ortakların ve temsilcilerin kimlik bilgilerini, elektronik ortamda, bunların gizliliğini ve bütünlüğünü sağlayarak on yıl süreyle saklamak zorundadır.

c) Kooperatiflerin EGKS'yi kurmak yerine destek hizmeti alımını tercih etmeleri durumunda destek hizmeti alınan şirket için de (a) bendi hükmü uygulanır. EGKS'den kaynaklanan nedenlerle hak sahiplerinin uğrayacağı zararlardan gerek destek hizmeti alan kooperatifin, gerek destek hizmeti veren şirketin sorumluluğu genel hükümlere göre belirlenir.

ç) Kooperatiflerin kendisi ve varsa destek hizmeti aldıkları şirketler, hukuka aykırı olarak kişisel verilerin işlenmesini ve bu verilere erişilmesini önlemek amacıyla gerekli her türlü teknik ve idari tedbirleri alır.

Elektronik genel kurul sistemindeki işlemler

MADDE 13 – (1) EGKS üzerinden oluşturulan belgeler; toplantı başkanlığını oluşturan üyeler, kooperatif yönetim kurulu üyeleri ve Bakanlık temsilcisi tarafından güvenli elektronik imza ile de imzalanabilir.

Bakanlığın düzenleme yetkisi

MADDE 14 – (1) Bu Yönetmeliğin uygulanması ile ilgili tereddütleri gidermeye, uygulamayı düzenlemeye ve EGKS'nin taşınması gereken teknik ve güvenlik kriterlerine ilişkin usul ve esasları belirlemeye Bakanlık yetkilidir.

(2) Bu Yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde; kooperatif ve üst kuruluşlarının genel kurul toplantılarına ilişkin diğer mevzuat hükümleri kıyasen uygulanır.

Geçiş hükmü

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) KOOPBİS'te EGKS'ler ile elektronik ortamda veri alışverişini mümkün kılan altyapı kuruluncaya kadar genel kurul belgeleri toplantı bitiminde, toplantı başkanı tarafından, Bakanlık temsilcisinin kurumsal elektronik posta adresine veya Kayıtlı Elektronik Posta hesabına gönderilir ya da elektronik belge taşımaya ve saklamaya elverişli bir ortam içinde Bakanlık temsilcisine teslim edilir.

Yürürlük

MADDE 15 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 16 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Ticaret Bakanı yürütür.

Ek-1

Genel Kurula Katılmaya ve Oy Vermeye İlişkin Anasözleşme Hükmü Örneği

Genel kurul toplantısına elektronik ortamda katılım

Kooperatifin genel kurul toplantılarına katılma hakkı bulunan ortakları bu toplantılara, 24/4/1969 tarihli ve 1163 sayılı Kooperatifler Kanununun 45 inci maddesinin yedinci fıkrası uyarınca elektronik ortamda da katılabilir. Yönetim kurulu tarafından karar alınması veya genel kurul tarihinden 20 gün önce 4'ten az olmamak üzere ortakların en az 1/10'unun yazılı olarak talep etmesi halinde genel kurul toplantısı elektronik ortamda yapılır. Kooperatif, 14/1/2022 tarihli ve 31719 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kooperatiflerde Elektronik Ortamda Yapılacak Genel Kurullara İlişkin Yönetmelik hükümleri uyarınca ortaklarının genel kurul toplantılarına elektronik ortamda katılmalarına, görüş açıklamalarına, öneride bulunmalarına ve oy kullanmalarına imkan tanıyacak elektronik genel kurul sistemini kurabileceği gibi bu amaç için oluşturulmuş sistemlerden de hizmet satın alabilir. Yapılacak tüm genel kurul toplantılarında anasözleşmenin bu hükmü uyarınca, kurulmuş olan sistem üzerinden ortakların ve temsilcilerinin, anılan Yönetmelik hükümlerinde belirtilen haklarını kullanabilmesi sağlanır.

KOOPERATİF VE ÜST KURULUŞLARININ DENETİMİNE DAİR YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, kooperatif ve üst kuruluşlarının denetimleri ile birlik ve merkez birliklerinin denetim için yetkilendirilmesine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 24/4/1969 tarihli ve 1163 sayılı Kooperatifler Kanununa tabi kooperatif ve üst kuruluşlarında yapılacak denetimler ile 18/4/1972 tarihli ve 1581 sayılı Tarım Kredi Kooperatifleri ve Birlikleri Kanununa tabi kooperatif ve üst kuruluşlarında yapılacak dış denetimi ile 1/6/2000 tarihli ve 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanuna tabi kooperatif ve üst kuruluşlarından bağımsız denetime tabi olmayanların dış denetimini kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik; 24/4/1969 tarihli ve 1163 sayılı Kooperatifler Kanununun 65 inci ve 69 uncu maddelerine, 18/4/1972 tarihli ve 1581 sayılı Tarım Kredi Kooperatifleri ve Birlikleri Kanununun 20 nci maddesine 1/6/2000 tarihli ve 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanunun 5 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmeliğin uygulanmasında;

- a) Bakanlık: Ticaret Bakanlığını,
- b) Birim Kooperatif: Birliklerde ortak kooperatifleri, merkez birliklerinde ortağı birliklerin ortağı olan kooperatifleri,
- c) Denetçi: Denetleme organı üyelerinden her birini,
- ç) **(Değişik:RG-2/8/2024-32620)** Denetleme organı: 1163 sayılı Kanunun 65 inci maddesi uyarınca genel kurul adına kooperatif veya üst kuruluşlarının işlem ve hesaplarını tetkik eden, denetçi ya da denetçileri,
- d) Denetim elemanı: İlgili Bakanlıkların müfettiş ve/veya kontrolörlerini,
- e) Dış denetim: Finansal tablolardaki bilgilerin, mevzuatta belirtilen esaslara uygunluğu ve doğruluğu hususunda, denetim tekniklerinin uygulanarak defter, kayıt ve belgeler üzerinden denetlenmesini ve değerlendirilerek rapora bağlanmasını,

f) Dış denetçi: Bu Yönetmelik uyarınca yapılacak dış denetimi yürütecek, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yetkilendirilen bağımsız denetçiler veya 1/6/1989 tarihli ve 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanununa tabi meslek mensupları veya ilgili bakanlıkça denetim yetkisi verilen birliklerde/merkez birliklerinde dış denetimle görevli personeli,

g) Dış denetime yetkili birlik/merkez birliği: Dış denetim yapmak üzere ilgili Bakanlık tarafından yetkilendirilen kooperatif birlikleri ile merkez birliklerini,

ğ) Faal kooperatifler: 1163 sayılı Kooperatifler Kanununun 81 inci maddesine göre dağılmayan kooperatif ve üst kuruluşlarını,

h) Finansal tablolar: Kooperatifin tabi olduğu 1163 sayılı Kanun, 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu, 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ve ilgili mevzuatına göre hazırlanması gereken finansal tabloları,

ı) Genel kurul: Kooperatif ve üst kuruluşlarının genel kurulunu,

i) İlgili Bakanlık: Tarımsal amaçlı kooperatifler ve üst kuruluşları için Tarım ve Orman Bakanlığını; yapı kooperatifleri ve üst kuruluşları için Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığını; diğer kooperatifler ve üst kuruluşları için Ticaret Bakanlığını,

j) İlgili Kanun: 1163 sayılı Kanunu ile 1581 sayılı Kanunu,

k) İl Müdürlüğü: Tarımsal amaçlı kooperatifler ve üst kuruluşları için Tarım ve Orman il müdürlüğünü; yapı kooperatifleri ve üst kuruluşları için Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği il müdürlüğünü; diğer kooperatifler ve üst kuruluşları için Ticaret il müdürlüğünü,

l) Kooperatif: 1163 sayılı Kanuna, 1581 sayılı Kanuna ve 4572 sayılı Kanuna göre faaliyet gösteren kooperatifler ile bunların üst kuruluşlarını,

m) Kooperatif Bilgi Sistemi (KOOPBİS): 1163 sayılı Kanunun ek 5 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca oluşturulan bilgi sistemini,

n) Yönetim kurulu: Kanun ve anasözleşme hükümleri içinde kooperatif ve üst kuruluşlarının faaliyetini yöneten ve onu temsil eden icra organını, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Denetleme Organınca Yapılacak Denetim, Denetimin Kapsamı ve Denetçilerin Nitelikleri

Denetleme organınca yapılacak denetimin konusu ve kapsamı

MADDE 5 – (1) Kooperatifin faaliyet konusu içerisinde, tüm işlemlerinin mevzuatta belirlenen usul ve esaslara uygun bir şekilde yürütülüp yürütülmediği, gelir tablosu hesaplarıyla bilançonun defterlerle uygunluk halinde bulunup bulunmadığı, defterlerin düzenli bir surette tutulup tutulmadığı ve gelir tablosu hesaplarıyla mameleki hakkında uyulması gerekli

olan hükümlere göre işlem yapıp yapılmadığı hususları denetleme organı tarafından yapılacak denetimin konusunu oluşturur.

(2) Denetleme organı üyeleri, genel kurul namına kooperatifin bütün işlem ve hesaplarını tetkik eder.

(3) 4572 sayılı Kanuna tabi kooperatifler hariç olmak üzere, dış denetime tabi kooperatifler de dâhil, tüm kooperatiflerde denetleme organı tarafından denetim yapılması zorunludur.

(4) Kooperatiflerde bir denetçi seçilmesi halinde denetleme organına yapılan atıflar bu denetçiye yapılmış sayılır.

Denetleme organının üyelerinin seçilmesi, azli ve üyeliğin boşalması

MADDE 6 – (1) 4572 sayılı Kanuna tabi kooperatifler hariç olmak üzere, genel kurul tarafından, denetleme organı olarak en fazla dört yıl için en az bir denetçi seçilir. Genel kurulca ayrıca asıl üye sayısı kadar yedek denetçi seçilebilir.

(2) Çalışma konusu, ortak sayısı ve ciro gibi kıstaslara göre ilgili Bakanlıkça belirlenen kooperatiflerde denetimi gerçekleştirecek denetleme organı üyeleri ve yedeklerinin, seçilmelerini takiben en geç dokuz ay içinde kooperatifçilik eğitim programını tamamlamaları şarttır.

(3) Denetleme organı üyelerinin azli ve yerlerine yenilerinin seçilmesi, kooperatife kayıtlı ortakların en az 1/10'unun gündem maddelerinin görüşülmesine geçilmeden önce yazılı teklifte bulunmaları ve genel kurula katılanların yarısından bir fazlasının kabulü ile gündeme alınması halinde mümkündür.

(4) Denetleme organı üyeleri istifa etmek suretiyle her zaman görevlerinden çekilebilirler. İlgili mevzuatta belirtilen seçilme şartlarını taşımadıkları veya sonradan kaybettikleri anlaşılınların üyelikleri kendiliğinden sona erer. Denetleme organı üyeliğinin herhangi bir nedenle boşalması halinde bunların yerlerine varsa en çok oy alan yedekler geçer. Yedeklerle beraber üye sayısı genel kurulca belirlenen sayının altına düştüğü takdirde, mevcut denetleme organı üyesi veya üyeleri ilk genel kurula kadar görev yapmak üzere şartları haiz kişileri organ üyeliğine atar. Yedekler de dâhil hiçbir üye kalmaması halinde yönetim kurulunca, denetçilerin seçilmesi amacıyla genel kurul derhal toplantıya çağırılır.

Denetleme organı üyelerinin nitelikleri

MADDE 7 – (1) Denetleme organı üyelerinde aşağıdaki şartlar aranır:

a) Türk vatandaşı olmak ve medeni hakları kullanma ehliyetine sahip bulunmak.

b) En az lise düzeyinde diploma sahibi olmak.

c) Devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık,

sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından ya da 1163 sayılı Kanun hükümlerine göre mahkûm olmamak.

ç) Görevi süresince, kooperatifte yönetim kurulu üyesi, bu üyelerden birinin eşi, kooperatif personeli veya yönetim kurulu üyeleriyle ikinci derece dâhil kan ve kayın hısımlı olmamak, yönetim kurulu üyeleriyle aralarında iş ortaklığı bulunmamak.

d) Denetleme organı üyelerinden birinin eşi olmamak ve birbirleri ile ikinci derece dâhil kan ve kayın hısımlığı bulunmamak.

(2) Denetleme organı üyeleri, kooperatifin ve kooperatifin bağlı olduğu üst kuruluşların hissedarı oldukları şirketlerde, katıldıkları vakıflarda ve diğer teşekküllerde yönetim kurulu üyesi veya denetçi olamazlar, personel olarak yahut başka bir şekilde ücretli görev alamazlar.

(3) İkinci fıkrada belirtilen diğer görevleri bulunmasına rağmen denetleme organı üyesi olarak seçilenler, seçtikleri tarih itibarıyla diğer görevlerinden ayrılmak zorundadırlar. Bu görevlerinden ayrılmayanların seçilmelerine ilişkin işlemler hükümsüzdür. Seçildikten sonra ikinci fıkradaki diğer görevleri edinen denetleme organı üyelerinin sonradan edindikleri görevlere ilişkin seçilme veya görevlendirme işlemleri ile sözleşmeler de hükümsüzdür. Bunların yerlerine yedekleri çağrılır.

(4) Denetleme organı üyeleri fiilen bu görevleri yürüttükleri dönemde; bunların eş ve ikinci derece dâhil kan ve kayın hısımları, kooperatif ve kooperatifin bağlı bulunduğu üst kuruluşlar ile bunların % 50'den fazla hissedarı oldukları şirketlerde, katıldıkları vakıflarda ve diğer teşekküllerde yönetim kurulu üyesi veya denetçi olamazlar, personel olarak veya başka bir şekilde ücretli olarak işe alınmazlar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Denetleme Organı Üyelerinin Görev, Yetki ve Sorumlulukları

Denetleme organı üyelerinin görev ve yetkileri

MADDE 8 – (1) Denetleme organı üyelerinin görev ve yetkileri şunlardır:

a) Yıllık bilanço ve gelir tablosu hesaplarını inceleyerek bu husustaki görüşlerini birlikte veya tek başına genel kurula bir raporla bildirmek.

b) Kooperatif işlemlerinden bilgi edinmek ve gerekli kayıtların düzenli olarak tutulmasını sağlamak amacıyla en az üç ayda bir kooperatifin defterlerini incelemek.

c) En az üç ayda bir kooperatifin nakit mevcudu ile menkul değerlerini kontrol etmek.

ç) Bütçe, bilanço ve gelir tablosunu denetlemek.

d) Gelir tablosu hesaplarıyla bilançonun defterlerle uygunluk halinde bulunup bulunmadığını, defterlerin düzenli bir surette tutulup tutulmadığını ve işletmenin neticeleriyle mameleki hakkında uyulması gerekli olan hükümlere göre işlem yapıp yapılmadığını incelemek.

e) Yönetim kurulunun ihmali halinde genel kurulu olağan veya olağanüstü toplantıya davet etmek.

f) Yönetim kurulu üyeleriyle, kooperatif personelinin ilgili kanun ve anasözleşme hükümleri ile iyi niyet esaslarına uygun davranıp davranmadığını kontrol etmek.

g) Yönetim kurulu üyelerinin gerekli şartları taşıyıp taşımadıklarını araştırmak, toplantı nisabının kaybedilmesi halinde boşalan bu üyeliklere geciktirilmeksizin yeteri kadar yedek üye çağırarak.

ğ) Kooperatif ortaklarının, yönetim kurulu üyeleri ve kooperatif personeli hakkındaki şikâyetlerini incelemek ve inceleme sonucunu yıllık raporunda açıklamak.

h) Uygun gördükleri teklifleri yönetim kurulu ve/veya genel kurul toplantıları gündemine koydurmak.

(2) Denetleme organı üyeleri, görevleri çerçevesinde işlerin yürütülmesinde gördükleri noksanlıkları, ilgili kanun ve anasözleşmeye aykırı hareketleri bundan sorumlu olanların bağlı buldukları organa ve gerekli hallerde aynı zamanda genel kurula haber vermekle yükümlüdürler.

(3) Kooperatifin birden fazla denetleme organı üyesi bulunması halinde, denetleme organı üyeleri kooperatifi genel kurul toplantısına çağırma yetkisi hariç olmak üzere kendilerine ilgili kanun ve anasözleşme ile verilen görev ve yetkileri, gerektiğinde tek başlarına da kullanabilirler.

(4) Denetleme organı üyeleri, yönetim kurulu ve genel kurul toplantılarına katılırlar ancak yönetim kurulu toplantılarında oy kullanamazlar.

(5) Denetleme organı üyeleri, 1163 sayılı Kanunun ek 3 üncü maddesine aykırı uygulamaları da araştırmakla yükümlüdürler.

Denetleme organı üyelerinin sorumlulukları

MADDE 9 – (1) Denetleme organı üyeleri; görevlerini yerine getirirken kusurlu hareket ettikleri takdirde, hem kooperatife hem de ortaklar ile kooperatif alacaklılarına karşı verdikleri zarar dolayısıyla sorumludurlar.

(2) Denetleme organı üyeleri, ilgili kanun ve anasözleşme ile kendilerine yükletilen diğer görevleri hiç veya gereği gibi yapmamalarından, düzenledikleri raporların gerçeği yansıtmamasından doğan zararlardan dolayı da kusursuz olduklarını ispat etmedikçe müteselsilen sorumludurlar.

(3) Denetleme organı üyeleri, görevleri sırasında öğrendikleri ve açıklanmasında kooperatif veya ortaklar için zarar umulan hususları, kooperatif ortaklarına ve üçüncü şahıslara açıklayamazlar.

Denetleme organı üyelerinin ücretleri

MADDE 10 – (1) Denetleme organı üyelerine genel kurulca belirlenen aylık ücret, huzur hakkı, risturn ve yolluk dışında hiç bir ad altında başkaca ödeme yapılamaz. Kamu kaynaklarından desteklenen kredilere kefil olan kooperatifler ile kamu kaynaklı tarımsal desteklemelere aracılık yapan kooperatiflerin denetleme organı üyeleri, bunların ortağı olduğu üst kuruluşlarda görev alsalar dahi yalnızca bir ücret veya huzur hakkı alabilirler.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Denetleme Organı Yıllık Çalışma Raporu

Denetleme organı yıllık çalışma raporu ve genel ilkeleri

MADDE 11 – (1) Denetleme organı üyeleri her yıl işlem ve hesapları denetleme görev ve yetkisini yerine getirdikten sonra 1163 sayılı Kanunun 67 nci maddesi uyarınca genel kurul toplantılarına sunacakları “Denetleme Organı Yıllık Çalışma Raporu”nu hazırlarlar. Denetleme organı yıllık çalışma raporunda; raporun görüşüleceği genel kurul toplantı tarihi, incelemenin ait olduğu dönem ve düzenleme tarihi belirtilir. Raporun tüm sayfaları, düzenleyen denetleme organı üyesi veya üyeleri tarafından imzalanır.

(2) Rapor, genel kurulda görüşülecek döneme ilişkin tüm işlem ve hesapları kapsayacak şekilde ayrıntılı bilgiler içerir. Rapor; açık, öz ve anlaşılır bir dille yazılır.

(3) Raporda, ortaklar ve diğer kişiler nezdinde yanlış kanaat uyandırıcı, gerçeğe aykırı ifadelere yer verilemez.

(4) Rapor, ilgili olduğu genel kurul toplantı tarihinden en az 20 gün önce düzenlenerek yönetim kuruluna teslim edilir. Ayrıca rapor yönetim kurulu tarafından KOOPBİS’e yüklenir. Daha sonra rapor içeriğinde herhangi bir değişiklik yapılamaz.

(5) Bu Yönetmelikte belirtilen esaslara uygun olarak düzenlenmeyen denetleme organı raporları, genel kurullarda görüşülemez ve kabul edilemez.

Denetleme organı yıllık çalışma raporunda bulunması zorunlu hususlar ve raporunun içeriği

MADDE 12 – (1) Denetleme organı yıllık çalışma raporunun, aşağıda belirtilen bölüm ve konuları içerecek şekilde düzenlenmesi esastır.

a) Kuruluş işlemleri bölümünde;

1) Yeni kurulan kooperatiflerde, kuruluş işlemleri için yapılan harcamalar ve buna ilişkin muhasebe kayıtlarına yönelik, kuruluş işlemlerinde herhangi bir usulsüzlük bulunup bulunmadığı,

2) Kooperatifin unvanında, 1163 sayılı Kanuna aykırı olarak, kamu kurum ve kuruluşunun ismine yer verilip verilmediği, belirtilir.

b) Yönetim kurulu ve personel işlemleri bölümünde;

1163 Sayılı Kooperatifler Kanunu ve Yönetmelikler

1) Yönetim kurulu üyelerinin, ilgili Kanun ve kooperatif anasözleşmesinde öngörülen üyelik şartlarını taşıyıp taşımadığı yönünde yapılan araştırma sonucu,

2) Raporun ilgili olduğu dönemde, yönetim kurulu toplantı nisabı kaybedilmiş ise denetleme organı üyeleri tarafından gecikilmeksizin yeteri kadar yedek üye çağrılıp çağrılmadığı,

3) Yönetim kurulu üyeleri hakkında, kooperatifi zarara uğraticı eylemleri dolayısıyla açılmış hukuki sorumluluk davası veya 1163 sayılı Kanunda belirtilen suçlarla ilgili açılmış kamu davası bulunmakta ise davaya ilişkin genel bilgiler ve davanın göreve devamını etkileyip etkilemediğine ilişkin görüş,

4) Yönetim kurulu üyelerine, genel kurulca belirlenen aylık ücret, huzur hakkı, risturn ve yolluk dışında başka bir ad altında veya belirlenen bu tutarların üzerinde ödeme yapılıp yapılmadığı,

5) 1163 sayılı Kanun ve kooperatif anasözleşmesine aykırı olarak, genel kurulun devir ve terk edemeyeceği yetkilerin yönetim kurulu üyelerince kullanılıp kullanılmadığı, bu bağlamda; gayrimenkul alımında ve satımında takip edilecek usul ile alınacak gayrimenkulün niteliği, yeri ve azami fiyatı ile satılacak gayrimenkulün asgari fiyatıyla ilgili genel kurul kararına uygun hareket edilip edilmediği, imalat ve inşaat işlerinin genel kurulca belirlenen yöntemle yapılıp yapılmadığı,

6) Yönetim kurulu üyeleri ve kooperatif personelinin, kooperatifle, kooperatif konusuna giren bir ticari muamele yapılıp yapılmadıkları,

7) Yapı kooperatiflerinde, genel kurulca alınması kararlaştırılan gayrimenkullerin alımının, kat karşılığı arsa devralınmasının, yönetim kurulunca tapu devri veya tapuya şerh verdirilecek bir satış vaadi sözleşmesi ile yapılıp yapılmadığı,

8) Yönetim kurulu üyelerinin, kooperatife ait defter ve belgeleri incelenmek üzere denetleme organı üyelerine verip vermedikleri, bu konuda herhangi bir sıkıntı yaşanıp yaşanmadığı,

9) Genel kurul toplantısına sunulan yönetim kurulu yıllık çalışma raporunun, kooperatifin gerçek durumunu yansıtır şekilde eksiksiz ve hatasız hazırlanıp hazırlanmadığı,

10) Müdür ve kooperatif personeline ödenen ücretler kapsamında, ilgililerin sigorta primlerinin Sosyal Güvenlik Kurumuna tam ve zamanında yatırılıp yatırılmadığı,

11) 1163 sayılı Kanununun 90 ıncı maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca ilgili Bakanlıkça verilen talimatların yerine getirilip getirilmediği, belirtilir.

c) Ortaklık işlemleri bölümünde;

1) Genel kurul toplantısına ilişkin ortaklar listesinin, kooperatif anasözleşmesinde belirtilen bilgileri içerir şekilde düzenlenip düzenlenmediği ve KOOPBİS'den alınıp alınmadığı,

2) Kooperatife ortak kaydedilen veya ortaklığı sona erenlerle ilgili olarak yönetim kurulu kararları alınıp alınmadığı,

3) Genel kurul toplantısına ilişkin düzenlenen ortaklar listesinin, kooperatifin ortaklar defterindeki kayıtlara uygun olup olmadığı, bu bağlamda, genel kurul toplantısına katılma hakkı bulunmayanların ortaklar listesinde yer alıp almadığı, yapı kooperatifleri hariç olmak üzere diğer kooperatiflerde genel kurul tarihinin üç ay öncesinden ortak olmayanların listede yer alıp almadığı, haklarında alınan çıkarma kararı kesinleşmeyen ortakların listede olup olmadıkları,

4) Yapı kooperatiflerinde, genel kurulca kararlaştırılan ortak sayısının üzerinde ortak kaydedilip kaydedilmediği,

5) Anasözleşmede gösterilmeyen sebeplerle ortaklıktan çıkarılıp çıkarılmadığı, haklarındaki çıkarma kararı kesinleşmeyen ortakların yerine yeni ortak alınıp alınmadığı,

6) Kooperatif ortakları tarafından, yönetim kurulu üyeleri ve kooperatif personeli hakkında, denetleme organı üyelerine intikal ettirilmiş şikâyetler var ise bu konularda yapılan incelemeler,

7) Yönetim kurulu tarafından, ortaklar arasında hak ve vecibelerde eşitlik ilkesine uygun hareket edilip edilmediği,

8) Ortaklık pay devirlerinin kanun ve anasözleşme hükümlerine uygun olarak gerçekleştirilip gerçekleştirilmediği,

9) Özellikle yapı kooperatiflerinde bir ortaklık payına birden fazla kimsenin ortak olup olmadığı,

10) Yapı kooperatiflerinde, ortaklardan talep edilen aidat ve ara ödemelerin genel kurul tarafından belirlenip belirlenmediği, borçlu ortaklar hakkında kanun ve anasözleşme hükümlerine göre işlem yapılıp yapılmadığı, belirtilir.

ç) Defter ve belgeler bölümünde;

1) 6102 sayılı Kanun hükümleri uyarınca tutulması zorunlu olan, yevmiye defteri, defteri kebir, envanter defteri, yönetim kurulu karar defteri, pay defteri ve genel kurul toplantı ve müzakere defterinin tutulup tutulmadığı,

2) Yevmiye defteri kayıtlarının 6102 sayılı Kanunda öngörülen sürede yapılıp yapılmadığı, kayıt nizamına uyulup uyulmadığı,

3) Envanter defterine, kooperatifin dönem sonu bilançosu ile dönem başı açılış bilançosunun ve gelir tablosunun işlenip işlenmediği,

4) Yevmiye defteri, envanter defteri, defteri kebir, yönetim kurulu karar defteri, genel kurul toplantı ve müzakere defteri ve ortaklar (pay) defterlerinin açılış tasdiklerinin; yevmiye defteri ile yönetim kurulu karar defteri kapanış tasdiklerinin 6102 sayılı Kanunda öngörülen süre içerisinde yaptırılıp yaptırılmadığı,

5) Defterler ile saklanması zorunlu olan belgelerin, 6102 sayılı Kanunda öngörülen süreyle saklanıp saklanmadığı,

1163 Sayılı Kooperatifler Kanunu ve Yönetmelikler

6) Muhasebe kayıtlarında yer alan tahsilat ve ödemelerin tümünün kanunen geçerli belgeye dayanıp dayanmadığı, belirtilir.

d) Bilanço, gelir tablosu hesapları ve mali durum bölümünde;

1) Bilanço ve gelir tablosunun, kooperatifin muhasebe defterlerine uygun olarak hazırlanıp hazırlanmadığı, yanlış, eksik bilgi bulunup bulunmadığı, bilanço kalemlerinin ayrıntılı bilgi içerip içermediği,

2) Bir önceki genel kurulda görüşülerek kabul edilen bütçe ile gerçekleşen bilanço kalemlerinin uyumlu olup olmadığı,

3) Bilançoda hazır değerler ve menkul kıymetler bölümünde yer alan tutarların fiilen bulunup bulunmadığı sayım ile tespit edilmesini müteakip sayım sonuçları,

4) Kooperatifin alacaklarının hangi işlemlerden kaynaklandığı, alacakların takibi ve tahsili konusunda yönetim kurulunca gerekli gayret ve titizliğin gösterilip gösterilmediği,

5) Kooperatif kayıtlarında görünen avansların ayrıntılı dökümü ile bu avansların kooperatifin amaç ve faaliyeti kapsamında verilip verilmediğine, avans kapatma işlemlerinde süre ve belge yönünden gerekli titizliğin gösterilip gösterilmediği,

6) Kooperatifin genel olarak borçlarının dökümü, gerçek bir mal veya hizmet alımına dayanıp dayanmadıkları, borçların vadesinde ödenmesi konusunda yönetim kurulunca gerekli tedbirlerin alınıp alınmadığı,

7) Ortaklardan yapılan her türlü tahsilatın kayıtlara eksiksiz intikal ettirilip ettirilmediği, gecikme faizi tahakkuk ve tahsilatlarının yapılıp yapılmadığı,

8) Vergi ve diğer yasal yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilip getirilmediği, getirilmemiş ise nedeni, kooperatif faaliyetlerinin yürütülmesi sırasında herhangi bir faiz, gecikme cezası ödenmiş ise bunların dökümüne, nedenlerine ve gelir tablosu hesaplarında açık olarak gösterilip gösterilmediği,

9) Genel yönetim giderlerinin usulüne uygun, kooperatifin iş hacmiyle uyumlu olup olmadığı,

10) Kooperatifin ilgili faaliyet dönemindeki işlemleri neticesinde olumlu gelir ve gider farkı oluşmuş (bilançoda dönem kârı) ise bu farkın 1163 sayılı Kanun ve kooperatif anasözleşmesi hükümlerine uygun olarak dağıtımının yapılıp yapılmadığına, işlemler neticesinde menfi gelir ve gider farkı oluşmuş (bilançoda dönem zararı) ise bu farkın 1163 sayılı Kanun ve kooperatif anasözleşmesi hükümlerine uygun olarak karşılanıp karşılanmadığı,

11) 1 ilâ 10 uncu bentlerde yer verilen tespitler çerçevesinde, kooperatifin mali durumu hakkında genel bir değerlendirmesi, belirtilir.

e) Taşınmaz alım ve satımı ile inşaat çalışmaları bölümünde;

1) Taşınmaz alımı gerçekleşmiş ise taşınmazın kooperatif amaçlarına uygun olup olmadığı; bu taşınmazın alım bedeli ve yapılan ödemelerin tutarı,

2) İnşaat yapımına başlanmış ise projelerin ilgili belediyece onaylanıp onaylanmadığı, yapı ruhsatı alınıp alınmadığı,

3) Yapı denetim raporlarında belirtilen inşaat yapım seviyelerine ilişkin açıklamalar,

4) Yapı kooperatifleri birlikleri ve merkez birliklerinde, arsa temini, alt yapı çalışmalarına, ortak kooperatiflere arsa tahsisi işlemlerinin mevzuata uygun olarak yapılıp yapılmadığı,

5) Taşınmaz alımında ve satımında takip edilecek usul ile alınan taşınmazın niteliğinin, yerinin ve azami fiyatının, satılan taşınmazın ise asgari satış fiyatının genel kurulda belirlenip belirlenmediği,

6) İmalat ve inşaat işlerinin yaptırılma yönteminin genel kurulda belirlenip belirlenmediğine, belirlendi ise hangi yöntemin tercih edildiği, belirtilir.

f) Diğer açıklamalar bölümünde;

1) Kooperatif tasfiye halinde ise tasfiye aşamasına ilişkin açıklamalar,

2) İşlerin yürütülmesinde ilgili kanun ve ana sözleşmeye aykırı hareketler mevcut ise kısa açıklamalara ve yapılacak işleme dair görüşler,

belirtilir. Ayrıca kooperatifin özel durumu ve çalışma konusu gibi hususlar gözetilerek, bu Yönetmelikte düzenlenmemiş olsa dahi gerekli görülen açıklamalara ve önerilere yer verilebilir.

g) Sonuç bölümünde; kooperatifin işlem ve hesaplarının incelenmesi neticesinde ulaşılan sonuç ve kanaat belirtilerek genel kurulun takdirine sunulur.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Kooperatiflerde Dış Denetim, Dış Denetimin Konusu ve Dış Denetçinin Nitelikleri

Dış denetimin konusu ve kapsamı

MADDE 13 – (1) Kooperatiflerin finansal tablolarının; kooperatiflerin tabii olduğu 1163 sayılı Kanun, 6102 sayılı Kanun, 213 sayılı Kanun ve ilgili mevzuatına göre hazırlanıp hazırlanmadığı, gelir ve giderlerinin dayanağını oluşturan belgelerin ilgili mevzuata uygun olarak düzenlenip düzenlenmediği, gelir ve gider hesapları ile bilanço hesaplarının defter, kayıt ve belgelerle uyumlu olup olmadığı hususları dış denetimin konusunu oluşturur.

(2) Yönetim kurulu yıllık faaliyet raporu içerisinde yer alan finansal bilgiler de dış denetimin kapsamı içindedir.

(3) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından bağımsız denetçi olarak yetkilendirilenler, ilgili Bakanlıkça dış denetimle yetkilendirilen birlik veya merkez birlikleri nezdinde

gerçekleştirdikleri denetimler dışındaki denetim faaliyetlerini, bu Yönetmelik kapsamında yürütür.

Dış denetim yapabilecekler

MADDE 14 – (1) 15 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen kooperatiflerin dış denetimi;

- a) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yetkilendirilen bağımsız denetçiler,
- b) 3568 sayılı Kanuna tabi meslek mensupları,
- c) İlgili Bakanlıkça dış denetimle yetkilendirilen, bağlı olunan merkez birlikleri veya merkez birliği kurulamamışsa bağlı olunan birlikler, tarafından yapılabilir.

(2) Dış denetime tabi olan kooperatiflerin genel kurullarında, dış denetimi yapmak üzere birinci fıkrada sayılanlardan biri seçilir.

Dış denetime tabi kooperatifler ve dış denetim yaptırmanın sonuçları

MADDE 15 – (1) Aşağıdaki şartlardan birini sağlayan faal kooperatifler dış denetime tabidir:

- a) Tarım satış, tarım kredi, esnaf ve sanatkârlar kredi ve kefalet, pancar ekicileri kooperatifleri.
- b) Yapı ruhsatı alınmış ve ortak sayısı 100 veya daha fazla olan yapı, turizm geliştirme ve gayrimenkul işletme konularında faaliyet gösteren kooperatifler.
- c) **(Değişik:RG-2/8/2024-32620)** Faaliyet konusuna bakılmaksızın Bakanlıkça daha yüksek bir tutar belirlenmemiş ise 30 milyon Türk lirası ve üstü net satış hasılatı olan kooperatifler.

ç) Faaliyet konusuna bakılmaksızın 2.000 ve daha fazla ortağı bulunan kooperatifler.

(2) Kooperatifler art arda iki hesap döneminde birinci fıkranın (c) bendindeki şartı sağlamaları durumunda, müteakip hesap döneminden itibaren dış denetime tabidir. Kooperatiflerin yıllık net satış hasılatı hesaplanırken vergi mevzuatı çerçevesinde kamu idarelerine sunulmak üzere hazırlanan son iki hesap dönemine ilişkin bilanço ve gelir tablosu dikkate alınır. Art arda iki hesap döneminde yıllık net satış hasılatı birinci fıkranın (c) bendinde belirlenen rakamın altında kalan kooperatifler müteakip hesap döneminden itibaren dış denetim kapsamından çıkarılır. Ancak müteakip dönemde bu şartı sağlaması durumunda bir sonraki dönemde dış denetim kapsamına dahil olur.

(3) Kooperatiflerin yıllık net satış hasılatının hesaplanmasında varsa bağlı ortaklıkların ve iştiraklerin yıllık net satış hasılatı da dikkate alınır.

(4) **(Ek:RG-2/8/2024-32620)** İkinci fıkra kapsamında yapılacak değerlendirmede her bir hesap dönemine ilişkin Bakanlıkça belirlenen tutar ayrı ayrı uygulanır.

(5) **(Ek:RG-2/8/2024-32620)** Kooperatiflerin amaç veya esas faaliyet konusunda değişikliğe gitmeleri halinde, değişiklik birinci fıkranın (a) ve (b) bentleri açısından müteakip hesap döneminden itibaren dikkate alınır.

(6) **(Ek:RG-2/8/2024-32620)** Ortak sayısı için birinci fıkranın (b) ve (ç) bentleri açısından değerlendirme yapılırken kooperatifin, olağan genel kurulunun yapıldığı takvim yılının ilk günü kayıtlı olan tüm ortakları dikkate alınır. Takvim yılı içerisinde kayıtlı ortak sayısında gerçekleşen artma ve azalmalar bu değerlendirmeyi etkilemez.

(7) Kanuni yükümlülükleri nedeniyle **(Ek ibare:RG-2/8/2024-32620)** veya ihtiyari olarak 6102 sayılı Kanunun ilgili hükümleri kapsamında bağımsız denetim yaptıran kooperatifler, bu Yönetmelik uyarınca yaptırmaları gereken dış denetimden muaftır.

(8) Bu Yönetmelik uyarınca dış denetime tabi olduğu halde söz konusu denetimi yaptırmayan kooperatiflerin finansal tabloları, yönetim kurulu yıllık faaliyet raporu ve ibra konularında alınan genel kurul kararları geçersizdir.

Dış denetçinin nitelikleri

MADDE 16 – (1) Bu Yönetmelik uyarınca dış denetim faaliyeti yürütebilmek için;

a) Türk vatandaşı olmak ve medeni hakları kullanma ehliyetine sahip bulunmak,

b) Kamu haklarını kullanmaktan yoksun bırakılmış olmamak,

c) Devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından ya da 1163 sayılı Kanun hükümlerine göre mahkûm olmamak,

ç) En az lisans düzeyinde diploma sahibi olmak kaydıyla 3568 sayılı Kanun hükümleri uyarınca ilgili meslek odasına kayıtlı serbest muhasebeci mali müşavir veya yeminli mali müşavir unvanına sahip olmak veya bu unvanları haiz olma koşulu hariç bu maddenin birinci ve ikinci fıkralarında öngörülen diğer niteliklere sahip olmak koşuluyla denetim yetkisi verilen birlik/merkez birliğinde denetimle görevli personel olmak,

d) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yetkilendirilen bağımsız denetçiler hariç olmak üzere dış denetçi eğitimini tamamlamış olmak,

e) **(Değişik ibare:RG-2/8/2024-32620)** Dış denetim işlemleri dışında kendisi veya başkası namına, bizzat veya dolaylı olarak kooperatifle kooperatif konusuna giren bir ticari muamelesi bulunmamak,

f) Kooperatif ile ortaklık ilişkisi bulunmamak,

g) Son 5 yıl içinde gerçekleştirdikleri kooperatif dış denetimlerinde bu Yönetmelik hükümlerine üç seferden fazla aykırı davranışlarda bulunmamış olmak,

ğ) (**Değişik ibare:RG-2/8/2024-32620**) Dış denetçiler ve bunların boşanmış olsalar dahi eşleri ile üçüncü dereceye kadar (üçüncü derece dâhil) kan ve kayın hısımları veya dış denetçi tarafından denetlenen kooperatif veya denetlenen kooperatif ile ilgili olanlarla doğrudan veya dolaylı olarak menfaat, ortaklık, kilit yönetici sıfatıyla iş, olağan ekonomik ilişkiler dışında borç veya alacak ilişkilerine girmemiş olmak,

h) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından bağımsız denetçi olarak yetkilendirilmişse, faaliyet izinlerinin iptal edilmemiş veya askıya alınmamış olması ya da bağımsız denetim resmi sicilinde gayri faal olarak gösterilmemiş olması,

şarttır.

(2) (**Ek:RG-2/8/2024-32620**) Birinci fıkranın (e), (f) ve (ğ) bentlerindeki şartların, dış denetimi üstlenilen hesap döneminden önceki hesap döneminin başlangıcından dış denetim raporunun müzakere edildiği genel kurul toplantı tarihi arasındaki süre boyunca sağlanması gerekir.

(3) Dış denetçi, görevini yürütürken bu Yönetmelik hükümlerine ve ilgili mevzuat hükümlerine aykırı hareket edemez. Ayrıca dış denetçinin 38 inci ve 39 uncu maddelere uygun denetim raporu hazırlaması, süresi içinde tamamlaması ve hazırladığı raporu usulüne uygun olarak sunması gerekir.

(4) Dış denetçi ile denetim yapılacak kooperatif arasında, denetçinin tarafsızlığını ortadan kaldıran bir nedenin varlığı halinde, denetçi bu kooperatifte denetim yapamaz.

Dış denetçi eğitimi

MADDE 17 – (1) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yetkilendirilen bağımsız denetçiler hariç olmak üzere, bu Yönetmelik kapsamında dış denetim yapacak dış denetçilere, Bakanlık veya Bakanlık tarafından yetkilendirilmiş kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları veya üniversitelerce eğitim verilir.

(2) Eğitim programını tamamlayanlara katılım belgesi verilir. Katılım belgesinin geçerlilik süresi 5 yıldır. Bu sürenin sonunda dış denetçilerin yenileme eğitimi alarak katılım belgelerini yenilemeleri şarttır.

(3) Dış denetçi eğitimine ve yenileme eğitimlerine ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

ALTINCI BÖLÜM

Dış Denetime Yetkili Birlikler/Merkez Birlikleri

Dış denetime yetkili birlikler/merkez birlikleri

MADDE 18 – (1) İlgili Bakanlıkça yetki verilmesi halinde bu Yönetmelik uyarınca yapılacak dış denetim, merkez birliği olan kooperatiflerde merkez birliği, merkez birliği kurulamamışsa ortağı olduğu birlik tarafından gerçekleştirilebilir. Dış denetime yetkili merkez birlikleri kendi ortakları dışındaki kooperatif ve birlikleri; birlikler de kendi ortakları dışındaki kooperatifleri denetleyemezler. Kooperatifler merkez birliğine/birliğe ortak olsalar dahi genel kurullarında alacağı kararlar 14 üncü maddesinde yer alan diğer dış denetim seçeneklerini tercih edebilirler.

(2) İlgili Bakanlığın dış denetimle yetkilendireceği birlikler/merkez birliklerinin;

a) En az 7 ortak kooperatifinin bulunması,

b) **(Değişik:RG-2/8/2024-32620)** Dış denetimi gerçekleştirebilecek kurumsal kapasiteye sahip olması, bu kapsamda dış denetimi gerçekleştirmek üzere denetim biriminde 16 ncı maddede belirtilen nitelikleri taşıyan ve ortağı olan dış denetime tabi birim kooperatif sayısının en az 1/30’u kadar ve ikiden az olmamak üzere tam zamanlı dış denetimle görevli personel istihdam etmiş olması,

c) Denetim rehberinin yazılı olarak oluşturulması,

ç) Organizasyon, mekân, teknik donanım, belge ve kayıt düzeninin denetim faaliyetini etkin bir şekilde gerçekleştirebilmesi için yeterli olması, şarttır.

(3) Dış denetime yetkili birlik/merkez birliği olmak için yapılan başvurular ilgili Bakanlık tarafından değerlendirilir. Değerlendirme sonucunda olumlu bulunanlar, denetime yetkili birlik/merkez birliği olarak ilgili Bakanlık tarafından yetkilendirilir ve resmî internet sitesinde yayımlanır.

(4) Bu Yönetmelik uyarınca dış denetimi yapacak denetçiler için öngörülen görev, yetki ve sorumluluklar birliklerde/merkez birliklerinde dış denetimi yapacak denetimle görevli personel için de geçerlidir.

(5) Denetimle yetkili birliklerin/merkez birliklerinin ücret tarifeleri ilgili Bakanlıklar ile kurum ve kuruluşlarının görüşünü almak suretiyle Bakanlık tarafından yıllık olarak belirlenebilir.

(6) Birliklerde/merkez birliklerinde dış denetimi yapacak denetimle görevli personelin bu Yönetmelik hükümlerine aykırı hareket etmesi halinde denetimle yetkili birliği/merkez birliği gerekli önlemleri almak zorundadır. Denetimle yetkili birlik/merkez birliği gerekli önlemleri almazsa yetkisi, ilgili Bakanlık tarafından geçici veya süresiz olarak kaldırılabilir. Yetkisi geçici veya süresiz olarak kaldırılan denetimle yetkili birliği/merkez birliği ihlali oluşturan durumun ortadan kalkması halinde yetkilendirilmek için tekrar ilgili Bakanlığa başvurabilir.

(7) İlgili Bakanlıkça dış denetimle yetkilendirilen birlik ve merkez birlikleri 6102 sayılı Kanunun ilgili hükümlerine göre bağımsız denetime tabidir.

Birlik/merkez birliğinde istihdam edilecek dış denetimle görevli personelin nitelikleri

MADDE 19 – (1) Birlik/merkez birliğinde istihdam edilecek dış denetimle görevli personelde, 16 ncı maddede yer alan hususlara ilave olarak aşağıdaki şartlar aranır:

a) Üniversitelerin en az dört yıllık lisans eğitimi veren siyasal bilgiler, iktisat, işletme, iktisadi ve idari bilimler fakültelerinden ya da bunlara denkliği yetkili makamlar tarafından kabul edilen yurt dışındaki üniversitelerden veya yüksek okullardan mezun olmak.

b) Usul ve esasları Bakanlıkça belirlenecek sınavda başarılı olmak.

c) Sağlık durumu, her türlü iklim ve yolculuk koşullarına elverişli olmak.

(2) Birlik/merkez birliğinde istihdam edilecek dış denetimle görevli personelin, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yetkilendirilen bağımsız denetçi olması hali hariç, serbest muhasebeci mali müşavir veya yeminli mali müşavir olması halinde birinci fıkra hükümleri bu kişiler için de uygulanır.

İlgili Bakanlığa sunulacak belgeler

MADDE 20 – (1) **(Değişik:RG-2/8/2024-32620)** Denetimle yetkilendirilen birlik/merkez birliği, ilgili Bakanlığa, her yılın ocak ayında, özel hesap dönemi kullananlar ise her hesap döneminin ilk ayında dış denetime tabi tutulacak kooperatiflerin bir listesini teslim etmek zorundadır.

(2) Ayrıca bu kuruluşlar her yıl yürüttükleri denetimler hakkında bilgileri içeren bir raporu ve denetimle ilgili diğer konular hakkındaki bilgileri ilgili Bakanlığa vermekle yükümlüdürler.

YEDİNCİ BÖLÜM
Görev, Yetki ve Sorumluluklar

Dış denetçinin çalışma yöntemi ve görevleri

MADDE 21 – (1) Dış denetçi; finansal tabloların kayıtlara uygun, doğru ve dürüst şekilde hazırlandığına ilişkin görüş oluşturabilmek amacıyla; öncelikle denetimin konusu ile sınırlı kalmak kaydıyla kooperatifi tanımak için faaliyetler hakkında bilgi toplayarak, denetim ve çalışma programını hazırlamak suretiyle denetimi planlar; yeterli, uygun nitelikte ve güvenilir kanıt toplar ve finansal tablolar ile diğer denetim konularına ilişkin sonuca ulaşır.

(2) Denetim planlarının hazırlanmasında ve denetimin yürütülmesinde risk unsurları öncelikle dikkate alınır. Risk düzeyinin yüksek olduğu sonucuna varılan alanlarda denetim faaliyetleri artırılır.

(3) Dış denetçinin görevleri şunlardır:

a) 6102 sayılı Kanunda sayılan ticari defterlerin usulüne uygun bir şekilde tutulup tutulmadığını, gerekli onayların yaptırılıp yaptırılmadığını incelemek.

b) En az altı ayda bir kooperatif faaliyetleri hakkında bilgi edinmek ve gerekli kayıtların düzenli bir biçimde tutulmasını sağlamak amacıyla kooperatif defterlerini ve diğer evrakını incelemek.

c) Hatalı finansal raporlama ile kooperatif iş ve işlemlerinde usulsüzlüğe neden olabilecek risk unsurlarını belirlemek ve bu unsurları düzenli aralıklarla kontrol etmek.

ç) Yönetim kurulu yıllık faaliyet raporlarının mali açıdan ilgili mevzuata uygun olarak hazırlanıp hazırlanmadığını kontrol etmek.

d) Envanter işlemlerini kontrol etmek.

e) Kooperatifin sermayesinin karşılıksız kalıp kalmadığını veya kooperatifin borca batık olup olmadığını kontrol etmek, sermaye karşılıksız kalmışsa karşılıksız kalan tutarı belirlemek.

f) Kooperatiflerin gelir gider farklarının dağıtımlarına ve giderlerin paylaşımına ilişkin hususlarda anasözleşmeye uygun hareket edilip edilmediğini incelemek.

g) Ortakları şahsen veya ek ödeme ile yükümlü olan kooperatiflerde, ortaklar listesinin usulüne uygun olarak oluşturulup oluşturulmadığını, pay defteri ile uyumlu olup olmadığını incelemek.

(4) Dış denetçi yaptığı denetim faaliyetleri esnasında kooperatif ortakları veya alacaklılar aleyhine telafisi güç veya imkânsız sonuçlar doğuracak bir hususu tespit ettiğinde, konuyu derhal yönetim kuruluna yazılı olarak bildirmek zorundadır. Bu hususa dış denetim raporunda ayrıca yer verilir.

(5) Dış denetçi, gerektiğinde açıklama yapmak üzere genel kurul toplantılarına katılır, ancak oy kullanamaz.

Tarım satış kooperatiflerinde dış denetim yapacakların görevleri

MADDE 22 – (1) Tarım satış kooperatiflerinde ve bağımsız denetime tabi olmayan tarım satış kooperatifleri birliklerinde denetim yapacak dış denetçi 21 inci maddedeki görevlerin yanı sıra 8 inci maddede belirtilen görevleri de yerine getirmekle yükümlüdür.

Dış denetim teknikleri

MADDE 23 – (1) Dış denetçi, aşağıda sayılan tekniklerin bir kısmını veya hepsini ya da bunlara benzer diğer denetim tekniklerini kullanarak ve

ikinci fıkrada belirtilen denetim standardındaki hükümleri kıyasen uygulayarak yeterli ve uygun kanıtları toplar.

a) Tetkik: İşletme içinden veya dışından elde edilen, basılı veya elektronik ortamda ya da başka bir depolama ortamında bulunan kayıt veya belgelerin incelenmesi ya da varlıkların fiziki olarak incelenmesidir.

b) Gözlem: Bazı kanıtların elde edilmesi sürecinde, denetçinin hazır bulunması ve bu sürece nezaret etmesidir.

c) Dış teyit: Dış denetçinin, denetim konuyla ilgili üçüncü kişilerden fiziki, elektronik veya başka bir ortamda doğrudan yazılı yanıt şeklinde elde edilen denetim kanıtıdır.

ç) Sorgulama: Dış denetçinin, denetim sürecinde ilgililerden yazılı veya sözlü olarak bilgi almasıdır.

d) Kayıt sisteminin kontrolü: Örneklemeler yoluyla kaynak belgelerin seçilmesi ve bu belgelerden hareketle muhasebe kayıt ortamında detaylı inceleme yapılarak işlemlerle ilgili kayıtların doğruluğunun araştırılmasıdır.

e) Yeniden hesaplama: Kooperatife ait hesaplamaların dış denetçi tarafından doğrulanmasıdır.

f) Analitik prosedürler: Finansal ve finansal olmayan veriler arasındaki anlamlı ilişkilerin analiz edilmesi yoluyla finansal bilgilerin değerlendirilmesidir.

g) Örnekleme: İşlemler grubu içerisindeki kalemlerin bütünü hakkında bilgi edinilebilmesi için bu grup içerisinde yer alan bütünün özelliklerini gösterebilecek bazı kalemlerin seçilerek incelemeye alınmasıdır.

ğ) Yeniden uygulama: Aslen işletmenin iç kontrolünün bir parçası olarak uygulanmış olan prosedür veya kontrollerin, dış denetçi tarafından bağımsız bir şekilde yürütülmesidir.

(2) Bu Yönetmelik uyarınca yürütülecek dış denetimlerde Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan Sınırlı Bağımsız Denetim Standardı (SBDS) 2400 kıyasen uygulanır. Mezkûr standardın kıyasen uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

Dış denetçinin yetkileri

MADDE 24 – (1) Dış denetçi;

a) Kooperatif yönetim kurulundan ve bu kurulun bilgisi dâhilinde diğer kooperatif görevlilerinden, denetim için gerekli olan elektronik ortamdakiler dâhil olmak üzere bütün bilgilerin kendilerine verilmesini ve dayanak oluşturabilecek belgelerin sunulmasını isteme,

b) Kooperatif yönetim kurulunca düzenlenip onaylanan finansal tablolar ile yıllık faaliyet raporunun gecikilmeksizin kendisine ibrazını talep etme,

c) Kooperatifin defterlerini, yazışmalarını, belgelerini, varlıklarını, yükümlülüklerini, kasasını, kıymetli evrakını ve envanterini inceleme,

ç) Kooperatifin yönetim kurulundan, denetim çerçevesinde gerekli imkânların sağlanmasını isteme,

d) Denetim çerçevesinde üçüncü kişilerden fiziki, elektronik veya başka bir ortamda bilgi isteme, yetkilerine sahiptir.

(2) Dış denetçinin bu Yönetmelikte yer alan denetim yetkileri sınırlandırılmaz. Dış denetçi, denetlenen kooperatif tarafından bu yetkilerin sınırlandırılması ya da haklı bir sebebin varlığı halinde, dış denetim sözleşmesini feshedebilir. Sözleşmenin feshi yazılı ve gerekçeli olmak zorundadır.

Dış denetçinin yükümlülükleri

MADDE 25 –(1) Dış denetçi aşağıdaki yükümlülükleri yerine getirmek zorundadır:

a) Denetimlerini, 1163 sayılı Kanuna, bu Yönetmeliğe, mesleki etik ilkelere uygun bir şekilde ve özenle gerçekleştirmek.

b) Denetimi, dürüst ve tarafsız bir şekilde yapmak.

c) Dış denetimi gerçekleştirirken, elektronik, manyetik ve benzeri ortamlarda tutulanlar dâhil olmak üzere, tüm belgeleri ekleriyle birlikte denetim dosyası haline getirmek.

ç) Denetim dosyasının aslına uygun bir nüshasını 10 yıl boyunca muhafaza etmek ve talep halinde ilgili Bakanlığa ibraz etmek.

d) Sır saklamakla ve denetleme ile ilgili olan iş ve işletme sırlarını izinsiz olarak kullanmamak.

e) Gerektiğinde; genel kurul toplantılarına iştirak etmek ve denetim faaliyetini ve sonuçlarını ilgilendiren konularda genel kurula açıklamalarda bulunmak.

f) Dış denetim sözleşmesinin feshi halinde, yeni dış denetçiye verilmek üzere, fesih tarihine kadar elde ettiği sonuçları bir rapor haline getirerek yönetim kuruluna vermek.

g) Dış denetim sonuçlarını içeren raporunu ve varsa sözleşmesi feshedilmiş dış denetçinin elde ettiği sonuçlara ilişkin raporları genel kurula sunulmak üzere yönetim kuruluna vermek.

ğ) Görevleri sırasında 1163 sayılı Kanun, 6102 sayılı Kanun veya 213 sayılı Kanunda yer alan adli veya idari ceza öngörülen bir hususu tespit ettiklerinde gecikmeksizin yetkili makamlara iletmek.

(2) Dış denetçiler, görevleri sebebiyle işledikleri suçlardan dolayı, fiillerinin niteliğine göre 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun kamu görevlilerine ait hükümleri uyarınca cezalandırılırlar.

Kooperatiflerin yükümlülükleri

MADDE 26 –(1) Denetlenen kooperatifin yönetim kurulunun yükümlülükleri şunlardır:

a) Finansal tabloları ve yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporunu düzenlettirip onaylayarak gecikmeksizin dış denetçiye vermek.

b) Bu kuruldan ve söz konusu kurulun bilgisi dâhilinde diğer kooperatif görevlilerinden, denetim için gerekli olan elektronik ortamdakiler dâhil olmak üzere bütün bilgilerin dış denetçiye verilmesini ve dayanak oluşturabilecek belgelerin sunulmasını sağlamak.

c) Kooperatifin defterlerinin, yazışmalarının, belgelerinin, varlıklarının, borçlarının, kasasının, kıymetli evrakının, envanterinin incelenerek denetlenebilmesi için dış denetçiye gerekli imkânları sağlamak.

ç) 1163 sayılı Kanuna uygun ve özenli bir denetim için gerekli olan bütün bilgi, belge ve defterler ile elektronik kayıtlarını, bunların örneklerini noksansız ve gerçeğe uygun olarak dış denetçiye vermek, dayanak oluşturabilecek belgelerin sunulmasını sağlamak, yazılı ve sözlü bilgi taleplerini karşılamak ve her türlü yardım ve kolaylığı göstermek.

(2) 25 inci maddenin birinci fıkrasının (f) bendi uyarınca yönetim kuruluna sunulan rapor, seçilen yeni dış denetçiye derhal verilir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Dış Denetçinin Seçimi ve Görevden Alınması

Dış denetçinin seçimi

MADDE 27 – (1) Bu Yönetmelik uyarınca dış denetime tabi olan kooperatiflerde bir dış denetçi görev yapar.

(2) Dış denetçiler, 16 ncı maddede belirtilen nitelikleri taşıyanlar arasından, kuruluştaki anasözleşmeyle, sonraki dönemlerde genel kurul kararıyla görev yapacağı hesap dönemi içerisinde seçilirler. Seçilen dış denetçinin görevi kabul etmemesi durumunda görev yapmak veya dış denetçiliğin herhangi bir sebeple boşalması durumunda kalan sürede görev yapmak üzere aynı genel kurulda yedek dış denetçi de seçilebilir.

(3) İlgili Bakanlıkça dış denetimle yetkilendirilen, merkez birlikleri veya birlikler tarafından yapılan dış denetim hariç olmak üzere aynı dış denetçi bir kooperatifte en fazla 4 hesap dönemi görev yapabilir, tekrar görev alabilmesi için 2 yıl geçmesi gerekir.

Dış denetçinin görevden alınması

MADDE 28 – (1) Genel kurul haklı sebeplerin varlığı halinde dış denetçiyi görevden alabilir. Daha önce yedek dış denetçi seçilmemişse aynı genel kurulda yeni dış denetçinin seçimi zorunludur. Dış denetçinin bu Yönetmelikte belirlenen şartlara ve ilkelere uymaması, görevini ihmal etmesi veya kasten yerine getirmemesi, mevzuat hükümlerine aykırı olarak kooperatifin faaliyetlerini aksatacak davranışlarda bulunması ve benzeri sebepler haklı sebep sayılır.

Dış denetçiliğin boşalması

MADDE 29 – (1) Bir dış denetçinin ölümü, çekilmesi, görevini yapmaya engel hal oluşması, kısıtlılığına karar verilmesi, tarafsızlığının ortadan kalkması veya bu Yönetmelikte belirlenen şartlardan birini kaybetmesi gibi sebeplerle dış denetçiliğin boşalması ve varsa yedek dış denetçinin de denetim görevini herhangi bir sebeple yerine getirmesinin mümkün olmaması halinde yönetim kurulu yeni dış denetçiyi seçmek üzere genel kurulu bir ay içerisinde olağanüstü toplantıya çağırır.

Dış denetçinin tescil ve ilanı

MADDE 30 – (1) Dış denetçinin seçimi ile görevden alınması veya ayrılması ticaret siciline tescil ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde ilan ettirilir. Dış denetçinin tescilinde aşağıdaki belgeler ticaret sicili müdürlüğüne sunulur:

- a) Dış denetçinin seçimine ilişkin genel kurul kararının bir örneği.
- b) Dış denetçi ile yapılan denetim sözleşmesinin bir örneği.
- c) 6102 sayılı Kanununun 400 üncü maddesinde sayılan denetçiliğe engel hallerden birinin kendisinde bulunmadığına ilişkin dış denetçinin yazılı beyanı.

(2) Yedek dış denetçi, ancak dış denetçinin görevi kabul etmemesi veya herhangi bir sebeple dış denetçiliğin boşalması durumunda ve birinci fıkradaki belgelerin ticaret sicili müdürlüğüne sunulması şartıyla dış denetçi olarak tescil edilebilir.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Dış Denetçinin Uyacağı Etik İlkeler

Mesleki şüphecilik

MADDE 31 – (1) Dış denetçi, finansal tablo ve diğer finansal bilgilerin doğru olmayan hususlar içerebileceğini dikkate alarak, denetim sürecini mesleki şüphecilik anlayışıyla planlayarak yürütür.

Dürüstlük ve tarafsızlık

MADDE 32 – (1) Dış denetçi, denetim çalışmalarında kooperatif yönetim kurulunun veya ilgili diğer kişilerin etkisinde kalmadan denetimi dürüst ve tarafsız bir şekilde yürütmek zorundadır.

(2) Dış denetçi;

- a) Ortaya çıkabilecek çıkar çatışmalarından uzak kalmak,
- b) Dürüstlük ve tarafsızlıklarını etkileyebilecek hiçbir müdahaleye imkân vermemek,
- c) Denetim sonucunda ulaştıkları görüşlerini, başkalarının doğrudan veya dolaylı çıkarlarını düşünmeksizin raporlarında açıklamak,

zorundadır.

(3) Dış denetçinin, tarafsızlığını tehdit eden unsurlar ile bunlara karşı oluşturulan önlem mekanizmalarına hazırlayacağı raporda belgeleriyle birlikte yer vermesi zorunludur.

Tarafsızlığı ortadan kaldıran durumlar

MADDE 33 – (1) 6102 sayılı Kanununun 400 üncü maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesi ile (a) ilâ (h) bentlerinde belirtilen hususların varlığı bu Yönetmelik uyarınca denetim yapacak dış denetçinin tarafsızlığını ortadan kaldırır.

(2) Denetimle yetkili birlik/merkez birliğinde istihdam edilen denetçiler için 6102 sayılı Kanununun 400 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde düzenlenen, denetlenecek kooperatifle çalışılan birlik/merkez birliği arasındaki bağlantı tarafsızlığı ortadan kaldırmaz.

(3) Dış denetçi, dış denetimini yaptığı kooperatife, vergi danışmanlığı ve vergi denetimi dâhil, danışmanlık veya hizmet veremez.

Mesleki yeterlik ve özen

MADDE 34 – (1) Dış denetçi, denetimin planlanması, yürütülmesi, sonuçlandırılması ve denetim sonucunda düzenlenecek raporların hazırlanması safhalarında gerekli dikkat ve özeni göstermek zorundadır.

(2) Dış denetçi, denetim faaliyetini yürütürken sınırlı güvence için yeterli miktarda, uygun nitelikte ve güvenilir kanıt toplayarak özen ve titizlikle inceleme yapmak, ulaştığı sonuç ve görüşünü, düzenleyeceği denetim raporunda açıklamak zorundadır.

Sır saklama yükümlülüğü

MADDE 35 – (1) Dış denetçi ve dış denetçinin yanında çalışanlar ile dış denetçiye dışarıdan hizmet verenler, faaliyetleri sırasında öğrendikleri ve açıklanmasında kooperatifin veya ortakların şahısları için zarar umulan hususları kooperatif ortaklarına ve üçüncü şahıslara açıklayamazlar, bu sırları kendilerinin veya üçüncü kişilerin menfaatlerine kullanamazlar.

(2) Mevzuat gereği yapılan ilan ve duyurular sır sayılmaz.

(3) Her türlü adli veya idari inceleme ve soruşturma hallerine ilişkin olarak, sır sayılan bilgilerin yetkililere verilmesi sır saklama yükümlülüğüne aykırılık oluşturmaz.

Faaliyet sınırlamaları ve reklam yasağı

MADDE 36 – (1) (**Değişik:RG-2/8/2024-32620**) Bu Yönetmelik uyarınca dış denetim yapanlar, denetimini yaptıkları kooperatiflerin faaliyet konuları ile ilgili olarak denetim faaliyetinin yapıldığı dönemde ve bu dönemi takip eden bir yıl içinde ticari faaliyetlerde bulunamaz, bu konularda faaliyet gösteren ticari teşekküllerde yönetici; denetimi yapılan kooperatiflerde organ üyesi, ortak veya çalışan olamaz.

(2) Dış denetçi, başka bir dış denetçi tarafından denetlenen bir kooperatifin aynı döneme ilişkin dış denetim hizmetini kabul edemezler.

(3) Dış denetçi doğrudan veya dolaylı olarak reklam yapamaz, reklam sayılabilecek faaliyetlerde bulunamaz. Ancak, dış denetçi, meslek etiğine uygun şekilde tanıtıcı bilgiler içeren broşürler hazırlayıp dağıtabilir, mesleki konularda bilimsel nitelikte yayın yapabilir ya da mesleki konularda seminer, konferans gibi toplantılar düzenleyebilir veya eğitim verebilir.

(4) Üçüncü fıkrada belirtilen faaliyetler yürütülürken;

a) İşin sonucu ile ilgili vaat ve taahhütlerde bulunulmaması,

b) İşin gerektirdiği ciddiyette ve ölçüde davranılması,

c) Abartılmış hissi, sağlıklı bir karar alınması için duyurulması zorunlu olan bilgilerin gizlenmesi gibi gerçeğe uymayan ve kamuoyunu aldatıcı ve yanıltıcı, deneyim noksanlıklarını istismar edici söz, görüntü ve bilgi unsurlarına yer verilmemesi veya bu izlenimin oluşturulmaması,

ç) Yapılabilecek iş ve hizmetler konusunda somut temeli olmayan beklentiler oluşturulmaması,

d) Dış denetçinin başka bir dış denetçiyle karşılaştırılmaması, gerekir.

(5) Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yetkilendirilen bağımsız denetçiler ile kooperatifler arasında bu Yönetmelik uyarınca yapılacak denetimlere ilişkin sözleşmelerde, yürütülecek denetimin bir bağımsız denetim olmadığına açıkça belirtildiği ifadeye yer verilir.

Dış denetçilerin uyacakları etik kurallar

MADDE 37 –(1) Bu Yönetmelik uyarınca yürütülecek dış denetimlerde Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan bağımsız denetçiler için etik kurallar kıyasen uygulanır.

ONUNCU BÖLÜM

Dış Denetim Raporu

Dış denetim raporunun hazırlanması ve genel kurula sunulması

MADDE 38 – (1) Dış denetim raporu ortakların denetim faaliyetleri ve sonuçları hakkındaki bilgilere tam ve doğru bir şekilde ulaşmasını sağlayacak ayrıntıda hazırlanır. Dış denetçi denetim raporunda; olumlu görüş, sınırlı olumlu görüş, olumsuz görüş bildirebilir veya şartların gerektirmesi halinde görüş bildirmekten kaçınabilir. Raporda; yanıltıcı, abartılı ve yanlış kanaat uyandırıcı, gerçeğe aykırı ifadelere yer verilemez. Raporda mümkün olan en basit kavram ve terimler kullanılır, tereddüde neden olabilecek belirsiz ifadelerden kaçınılır. Teknik terim kullanılması gereken yerlerde, herkesin kolayca anlamasına imkân verecek şekilde açıklamalar yapılır.

(2) Dış denetçi, bu Yönetmelik uyarınca gerçekleştirdiği tüm denetim faaliyetlerine ilişkin düzenlemiş olduğu denetim planının, kooperatif yetkilileri ile birlikte düzenlenen tutanakların ve eklerinin, tespit ettiği aykırılıklara ilişkin belgelerin ve denetim kapsamında gerekli görülen diğer belgelerin birer örneklerini denetim raporuna eklemek zorundadır.

(3) **(Değişik:RG-2/8/2024-32620)** Dış denetim raporu, hesap döneminin sonundan itibaren en geç üç ay içerisinde hazırlanarak genel kurula sunulmak üzere yönetim kuruluna teslim edilir. Genel kurul toplantılarının birleştirilerek yapılmasına karar verilen kooperatiflerde, birleşik genel kurul toplantısında görüşülecek birinci hesap dönemine ait dış denetim raporu, ikinci hesap döneminin sonuna kadar yönetim kuruluna teslim edilebilir. Tarım kredi kooperatiflerinde 1581 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin dokuzuncu fıkrası uyarınca genel kurul toplantısı yapılmayan yıllarda ilgili hesap döneminin dış denetim raporları sonraki hesap döneminin sonuna kadar yönetim kuruluna teslim edilebilir. Ancak her halde dış denetim raporları, denetimi yapılan kooperatifin genel kurul toplantısı yapmasını engellemeyecek şekilde sunulur.

(4) Yönetim kurulu, dış denetim raporunu genel kurul toplantısından en az on beş gün önce, kooperatifin merkez ve şubelerinde ortakların incelemesine hazır bulundurmakla yükümlüdür. Ayrıca rapor yönetim kurulu tarafından KOOPBİS'e yüklenir.

(5) Dış denetim raporu, görüş başlığı altında aşağıdaki hususları içerir:
a) Denetim konusunda belgelerle kayıtlar arasında önemli sayılabilecek herhangi bir uyumsuzluğun veya aykırılığın bulunmadığı durumlarda olumlu görüş.

b) Denetim konusunda belgelerle kayıtlar arasında önemli uyumsuzluklar veya aykırılıklar bulunduğu ya da yeterli ve uygun denetim kanıtı toplanamadığı, ancak bunların denetim konusunun genelini etkilemediği durumlarda sınırlı olumlu görüş.

c) Yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edildikten sonra, belgelerle kayıtlar arasında tespit edilen uyumsuzlukların veya aykırılıkların, önemli olduğu ve denetim konusunun genelini etkilediği durumlarda olumsuz görüş.

ç) Denetim konusunun genelini etkileyen önemli hususlarda denetim görüşüne dayanak olacak yeterli ve uygun denetim kanıtının elde edilemediği durumlarda ya da yeterli kanıt toplanmasına rağmen görüş oluşturmayı engelleyen belirsizliklerin sonradan ortaya çıktığı durumlarda görüş bildirmekten kaçınıldığına ilişkin görüş.

Dış denetim raporunun asgari içeriği

MADDE 39 – (1) Denetim yetkisi verilen birlik ve merkez birliklerinin denetlenmelerine ilişkin hazırlanacak raporun Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan uluslararası denetim standartlarıyla uyumlu Türkiye denetim standartlarına göre düzenlenmesi şarttır.

(2) Bu Yönetmelik kapsamında dış denetimi yapılacak kooperatifler hakkında hazırlanacak dış denetim raporu asgari olarak aşağıdaki hususları içerir:

- a) Denetim yapılan kooperatifin hesap dönemine ilişkin bilgiler.
- b) Dış denetimin planlanmasına, risk faktörlerinin belirlenmesine ve yapılan denetim faaliyetlerine ilişkin açıklamalar.
- c) Kooperatifin tabi olduğu mevzuat gereği hazırlaması gereken finansal tablolarına ilişkin tespit ve değerlendirmeler ile dış denetçi görüşü.
- ç) Yönetim kurulu yıllık faaliyet raporunun mali mevzuata uygunluğuna ilişkin tespit ve değerlendirmeler.

(3) Dış denetçi, kooperatifin finansal tablolarına ilişkin görüşünde, finansal tabloların gerçeği dürüst, aynen ve aslına sadık surette yansıtacak şekilde çıkarılıp çıkarılmadığı hususunda bir kanaat belirtir. Dış denetçinin ulaştığı kanaatin dış denetim raporunda yer verilen bilgi ve belgelerle uyumlu olması şarttır.

ON BİRİNCİ BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**

Denetim raporlarının değiştirilmesi

MADDE 40 – (1) Kooperatifin finansal tabloları ile yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu, denetim raporunun sunulmasından sonra değiştirilmişse ve değişiklik denetim raporunu etkileyebilecek nitelikteyse, finansal tablolar ile yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu yeniden denetlenir. Yeniden denetleme ve bunun sonucu, raporda özel olarak açıklanır. Denetleme organı üyeleri ve dış denetçiler görüşlerinde yeniden denetimi yansıtan uygun eklere yer verirler.

Bakanlığın yetkisi

MADDE 41 – (1) Bakanlık, ilgili Bakanlıkların görüşünü olarak:

a) Bu Yönetmeliğin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları düzenler, ortaya çıkacak tereddütleri giderir, dış denetime ilişkin standartlar ve ilkeler belirleyebilir ve rehberler yayımlayabilir.

b) Dış denetçilerin ücret tarifelerini, kooperatif ölçeklerini de göz önünde bulundurarak ilgili kurum ve kuruluşların görüşünü almak suretiyle belirleyebilir.

c) Dış denetimle yetkili birliklerin/merkez birliklerinin ücret tarifelerini, kooperatif ölçeklerini de göz önünde bulundurarak ilgili kurum ve kuruluşların görüşünü almak suretiyle belirleyebilir.

ç) Bir dış denetçinin ülke ve il genelinde en fazla kaç kooperatifte denetim yapabileceğini belirleyebilir.

İlgili Bakanlığın yetkisi

MADDE 42 – (1) İlgili Bakanlık:

a) Kooperatiflerin işlem ve hesaplarını denetim elemanlarına veya denetim için görevlendireceği personele denettirir.

b) 18 inci madde kapsamında dış denetim yapma yetkisi verilecek birlikleri/merkez birliklerini belirler, bunların yetkisini geçici veya süresiz olarak kaldırabilir.

c) Dış denetçilerin bu Yönetmelik kapsamındaki faaliyetlerine ilişkin olarak ihbar, şikâyet, bildirim gibi durumlarda ve gerekli gördüğü diğer hallerde inceleme ve denetim yapabilir.

Dış denetime tabi kooperatiflerin takibi

MADDE 43 –(1) Bu Yönetmelik gereğince dış denetime tabi kooperatiflerin takibi il müdürlüğü tarafından yapılır.

Mevcut denetleme organı üyelerinin durumu

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Kooperatiflerin mevcut denetleme organı üyeleri için yapılacak ilk seçimlere kadar 7 nci maddenin birinci fıkrasının (b) bendi hükmü uygulanmaz.

Muafiyet

GEÇİCİ MADDE 2 –(1) Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinde birlik/merkez birliğinde halihazırda denetimle görevli olanlar veya bu kuruluşlarda en az beş yıl denetim görevi yapmış olanlar bu Yönetmeliğin 19 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerindeki şartlardan muaftır.

Dış denetimle görevli personel istihdamı

GEÇİCİ MADDE 3- (Ek:RG-2/8/2024-32620)

(1) Dış denetimle yetkili kooperatif birlik veya merkez birliklerinden, 18 inci maddenin ikinci fıkrasının (b) bendinde yer alan tam zamanlı dış denetimle görevli personel istihdamına ilişkin asgari sınırın altında dış denetimle görevli personel istihdam edenler, bu maddenin yayımı tarihinden sonra başlayacak ilk hesap döneminin sonuna kadar gerekli istihdamı sağlamak zorundadır.

Yürürlük

MADDE 44 – (1) Bu Yönetmeliğin;

a) 13 ilâ 18 inci ve 20 ilâ 39 uncu maddeleri 1/1/2023 tarihinde,

b) Diğer maddeleri yayımı tarihinde, yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 45 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Ticaret Bakanı yürütür.

	Yönetmeliğin Yayımlandığı Resmî Gazete'nin	
	Tarihi	Sayısı
	1/2/2022	31737
	Yönetmelikte Değişiklik Yapan Yönetmeliklerin Yayımlandığı Resmî Gazetelerin	
	Tarihi	Sayısı
1.	2/8/2024	32620